

နားလည်မှုလွှဲမှားခြင်း
 + သတင်းအမှား
 = ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ခြင်း -

ဘာသာစကားအတားအဆီးသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရေးတွင် လျော့နည်းစေပုံ။ ထိုဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရည်အသွေးကို လျော့ကျစေပြီး ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းများ လူမှုရေးအရ ဖယ်ကြည့်ခြင်းခံရမှုကို ဆိုးရွားလာစေပုံ။

အပိုင်း ၁ - နယ်စပ်လမ်းကြောင်းများ
 ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

အပိုင်းသုံးပိုင်းပါ အစီရင်ခံစာ

ဆန်းသစ်တီထွင်ထားသော နယ်စပ်လေ့လာမှုအပေါ်တွင် ဘာသာစကားလမ်းညွှန်မှုနှင့် ပူးတွဲ၍ အပိုင်းသုံးပိုင်းပါ အစီရင်ခံစာကို စတင်ရသည့်အတွက် နယ်စည်းမခြားဘာသာပြန်များ (TWB) က ဝမ်းမြောက်ပါသည်။ အဆိုပါစီးရီးအတွဲသည် လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိရေးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တွေ နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ကော့ဘဏားရှိ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း ဆက်နွယ်မှုများရှိ ဘာသာစကား၏ အခန်းကဏ္ဍကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။

- အပိုင်း ၁ ။ နယ်စပ်လမ်းကြောင်းများ - မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တွေ နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ကော့ဘဏားရှိ စိန်ခေါ်မှုလမ်းကြောင်းများ
- အပိုင်း ၂ ။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ ကော့ဘဏား - စိန်ခေါ်မှုများ၊ လိုက်လျောညီထွေသော အစီအစဉ်ရွေးချယ်မှုနှင့် အကြံပြုချက် ကဏ္ဍများအပါအဝင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင်း တွေ့ရှိချက်များ

- အပိုင်း ၃ ။ မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တွေ - စိန်ခေါ်မှုများ၊ လိုက်လျောညီထွေသော အစီအစဉ်ရွေးချယ်မှုနှင့် အကြံပြုချက် ကဏ္ဍများအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း တွေ့ရှိချက်များ

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤလေ့လာမှုမှာ ပါဝင်ခဲ့သော သို့မဟုတ် ပံ့ပိုးခဲ့သော တစ်ဦးချင်းစီနှင့် အဖွဲ့အစည်းများစွာကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

အဆိုပါနယ်စပ်ဖြတ်ကျော် လေ့လာမှုကို မြန်မာနှင့်ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ရှိ TWB အဖွဲ့မှ ဦးစီး၍ရေးသားခဲ့ပါသည်။

အခြားသူ အတော်များများကလည်း အစီရင်ခံစာများ၏ နောက်ဆုံးစီးရီးများအတွက် တန်ဖိုးရှိသော မှတ်ချက်များနှင့် တုံ့ပြန်ချက်များတွင် ပါဝင်ကူညီခဲ့ပါသည်။

စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်းများရှိ ဒေသတွင်းလမ်းဘေးမြင်ကွင်းတစ်ခု

မာတိကာ

နည်းလမ်းများနှင့် ထပ်ဆောင်းသတင်းအချက်အလက်များ 4

အသုံးအနှုန်း..... 4

စီမံကိန်း၏ အကျဉ်းချုပ်အချက်အလက်များ..... 5

အကြံပြုချက်များ 7

ဘာသာစကား အတားအဆီးများသည် အရည်အသွေးပြည့် ဝန်ဆောင်မှုရရှိရန် ကန့်သတ်နေသည် 9

 ဘာသာစကား အတားအဆီးများသည် အရည်အသွေးပြည့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများရရှိရန် ကန့်သတ်နေသည်.....9

 ဘာသာစကား အတားအဆီးများသည် အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သော ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူနိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်ထားသည်.....21

ဘာသာစကား အတားအဆီးများက မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးများကို ဖယ်ကြဉ်ထားရန် တွန်းပို့နေသည်..... 34

 ဘာသာစကား စွမ်းရည်များက အခွင့်အလမ်းရှိမှုနှင့် အဆင့်အတန်းကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်35

 လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ဘာသာစကားကို အခြေခံ၍ ဖယ်ကြဉ်ခြင်းကို ဆက်လက်ဖြစ်ပွားစေနိုင်သည်36

 အမည်မှည့်ခေါ်သည့် အစဉ်အလာများက အုပ်စုနှစ်စု ကွဲစေရန် တွန်းအားပေးလျက် ရှိသည်36

 မရမာကြီး၊ ဟိန္ဒူနှင့် ကမန် လူမျိုးစုများသည် ရိုဟင်ဂျာနှင့် ရခိုင် လူမျိုးစုများအကြား ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကြားဝင်စေ့စပ်ရေး အုပ်စုများ ဖြစ်နိုင်သည့် အလားအလာရှိပါသည်.....39

 ရိုဟင်ဂျာတော်တော်များများသည် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဆက်စပ်နေသော လူမှုအဖွဲ့အစည်း အစီအစဉ်ကနေ ဖယ်ထုတ်ခြင်းခံရသည်41

 ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ နားလည်ခြင်းက လူမျိုးစုများကြားမှ အတားအဆီးများကို ချိုးဖျက်ပေးသည်....44

ထိရောက်သော လူသားချင်းစာနာမှု ဆက်သွယ်ရေးဆိုသည်မှာ ရှင်းလင်းသောသတင်းစကားများ နှင့် အဆင့်မြင့်သော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအပေါ်၌ မူတည်သည်..... 45

 ရိုဟင်ဂျာနှင့်အင်္ဂလိပ်စကားပြော ဆယ်သွယ်ရေးသမားများသည် ရခိုင်နှင့် မြန်မာ ကြားခံများကို မှီခိုနေရသည်46

 မရှင်းလင်းသော ဆက်သွယ်ရေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်နိမ့်ပါးမှုသည် သတင်းအချက်အလက်လွဲမှားခြင်း၊ ယုံကြည်မှု ဖောက်ပြားခြင်းနှင့် စွမ်းအားမညီမျှခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်52

 လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများသည် နေရာပြောင်းရွှေ့နေရသူများ၏ ဘာသာစကား နှင့် စာပေစွမ်းရည်ကို နားလည်မှု လွဲနေဟန်ရှိသည်54

နည်းလမ်းများနှင့် ထပ်ဆောင်း သတင်းအချက်အလက်များ

နည်းလမ်းများနှင့် ကန့်သတ်မှုအပေါ်အသေးစိတ် သတင်းအချက်အလက်ကို [https://translatorswithoutborders.org/wp-content/uploads/2019/09/Final-Methods_and_limitations_-_for_translation_-_DO_NOT_CHANGE.pdf] တွင်ရရှိနိုင်ပါပြီ။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ရိုဟင်ဂျာတုံ့ပြန်မှုများ၏ ဘာသာစကားများအပေါ်အသေးစိတ်များ အတွက် [https://translatorswithoutborders.org/wp-content/uploads/2019/09/Final-Myanmar-Languages_in_the_Rohingya_response_-_final_for_translation_-_DO_NOT_CHANGE.pdf] တွင်ကြည့်ပါ။

အသုံးအနှုန်း

ဘာသာစကားနှင့် လူမျိုးစုအမည်များ- ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ သတ်မှတ်ထားသော လူမျိုးစုအမည် သို့မဟုတ် တရားဝင်ဘာသာစကားကို အသုံးပြုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘင်္ဂလီအစား ဘင်္ဂလားနှင့် ဗမာအစား မြန်မာကို အသုံးပြုပါသည်။

အကယ်၍ ဘာသာစကားတစ်ခု တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုထားလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အမေရိကန် အင်္ဂလိပ်စာဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသည့်အမည် သို့မဟုတ် တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားသူများ အသုံးပြုသည့်ပို၍နှစ်သက်သော ကိုယ့်ကိုယ်ကိုဖော်ထုတ်ခြင်း ဝေါဟာရကို အသုံးပြုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရိုဟင်ဂျာ။

ဘာသာစကားပြောသူများ- 'အင်္ဂလိပ်စကားပြောသူ'၊ 'မြန်မာစကားပြောသူ'၊ 'ရခိုင်စကားပြောသူ'နှင့် 'ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသူ' ဝေါဟာရများသည် သက်တောင့်သက်သာ အဖြစ်ဆုံး ဘာသာစကားပြောဆိုသူကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

၎င်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ထိုဘာသာစကားအား အဓိဘာသာစကားပြောသူဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားဖော်ပြထားခြင်းမျိုးမရှိပါက ထိုဘာသာစကားကို သေချာပေါက် ထင်ဟပ်စေသည့် သူတို့၏လူမျိုးစုဖြစ်ခြင်းကို မညွှန်းဆိုပါ။ ဥပမာ ရခိုင်စကားပြောသူသည် ရိုဟင်ဂျာ မျိုးနွယ်စု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

စီမံကိန်း၏ အကျဉ်းချုပ် သတင်းအချက်အလက်များ

“ကျွန်တော်တို့က **hala hotha** [အနက်ရောင် ဘာသာစကား] ကိုပြောတယ်...ဒါကို အင်အားများများမရှိတဲ့ ဘာသာစကားများလို့ ကျွန်တော်တို့ ခေါ်ဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘာသာစကားက အဲဒီထဲကတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။”

-အသက် ၂၅ နှစ်မှ ၄၉ နှစ်အကြား ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသားတစ်ဦး

နိုင်ငံသားများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုမခံရမှု နှင့် ဥပဒေရေးရာ အဆင့်အတန်းကင်းမဲ့မှု တို့၏ထင်ဟပ်ချက်အရ ရိုဟင်ဂျာများသည် မြန်မာလူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ဖယ်ကြ ညံ့ခြင်းခံထားရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ယင်း၏အကျိုးဆက်တစ်ခုမှာ မြန်မာ သို့မဟုတ် ဘင်္ဂလားကဲ့သို့သော အခြားဘာသာစကားများကို သင်ယူရန် သူတို့၏အခွင့်အလမ်းများကို လျော့ကျစေသည်။ ဤသည်က ဘာသာစကားမှတစ်ဆင့် ဘေးဖယ်ထားမှုအတွင်း ၎င်းတို့ကို ပိတ်မိစေပါသည်။

စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်းများ နှင့် ကျေးရွာများရှိ ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်း အသုံးပြုသော ရိုဟင်ဂျာများသည် သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင်ခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ဆန္ဒများကို ဖွင့်ဟနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်

ချမှတ်နိုင်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆက်ဆံနိုင်ခြင်းတို့ မရှိပါ။ ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်း အသုံးပြုသော အသုံးပြုသူများတွင်လည်း အခြားနည်းလမ်းများဖြင့် အားနည်းချက်များရှိသည်။ သူတစ်ပါးကို မှီခိုအားထား၍ ဆက်သွယ်နေရသော ဤဘာသာစကားသည် သူတို့၏ ကိုယ်စားပြုချက်ကင်းမဲ့မှု နှင့် စွမ်းအားကင်းမဲ့မှုကို ပိုမိုအားပေးနေပါသည်။

အတင်းအကျပ် နေရာရွှေ့ပြောင်းမှုက အထောက်အပံ့ရရှိရန် ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းပြင်ပမှ အခြားသူများအပေါ် အားထားမှုကို တိုးပွားစေ ပါသည်။ ဤသည်က ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဘာသာစကားများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများမှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရန် ပို၍ပင် အရေးပါစေပါသည်။ ကြားမှဆက်သွယ်ပေးသူများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ပို၍အရေးကြီးလာပြီး ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်း ပြောသည့်အတွက် ဖယ်ထုတ်ခံရသည့် အန္တရာယ်သည် ပို၍ကြီးလာပါသည်။။

ထိရောက်သော အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ရေး ဆိုသည်မှာ အသုံးပြုသူကိုဗဟိုပြုထားသည့် သာတူညီမျှသော ဝန်ဆောင်မှု ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့် ယုံကြည်အားထားနိုင်သော လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ နှစ်နိုင်ငံစလုံးတွင် ဘာသာစကား ကွဲပြားခြားနားသည့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်မှုတွင် အဖွဲ့အစည်းများက ထိုဆက်သွယ်ရေးမှန်ကန်စေရန် ရုန်းကန်ကြိုးစားကြရသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အရည်အသွေးပြည့်ဝန်ဆောင်မှုများ အလှမ်းမီမှု

လျော့နည်းခြင်း၊ ပိုမိုဖယ်ထုတ်ခံရခြင်း
 နှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုအတွင်း
 တည်ရှိနေသောဆက်ဆံရေးများ
 တိုးတက်အောင်ကူညီရန် အခွင့်အလမ်းများကို
 လက်လွှတ်ခြင်းတို့ဖြစ်စေခဲ့သည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ
 လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
 အဖွဲ့အစည်းများသည် ဝန်ထမ်းများ၏
 ဘာသာစကားစွမ်းရည်၊
 ယဉ်ကျေးမှုအသိပညာများနှင့်
 ဘာသာစကားပြန်ဆိုခြင်း
 အခြေခံမူများဆိုင်ရာအသိပညာ
 တိုးပွားစေခြင်းဖြင့် ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးအရ
 ထိရောက်မှုကို တိုးတက်စေနိုင်သည်။

ပိုပြီး အခြေခံကျသည်မှာ ဘာသာစကားနှင့်
 ယဉ်ကျေးမှုအရသိနားလည်မှုသည်
 အစီအစဉ်ဒီဇိုင်း၊ အရင်းအမြစ်
 ရရှိမှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုတို့၏
 ရှုထောင့်အားလုံးကို အသိပေးသင့်ပါသည်။
 ယင်းက ဝန်ဆောင်မှုလျော့နည်းရရှိသော
 ရိုဟင်ဂျာများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ရွေးချယ်စရာ
 များအကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်နိုင်ရန်၊
 ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့်
 ဆန္ဒများကိုကြားသိစေရန်နှင့်
 အိမ်နီးချင်း လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့်အတူ
 ပိုမိုကောင်းမွန်သောဆက်ဆံရေး
 တည်ဆောက်နိုင်ကြောင်း
 သေချာစေရန်ဖြစ်ပါသည်။

လှုံ့ဆော်ရေးမှူးဖြစ်သူ ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသည့် ဘာသာပြန်တစ်ဦးဖြစ်သူက စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်း
 တစ်ခုအတွင်း ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသည့် အမျိုးသမီးများဖြင့် အာရုံစိုက်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်စဉ်

အကြံပြုချက်များ

ဤအကဲဖြတ်မှုက

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ

အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်

ဘေးဒဏ်သင့်သောလူများ နှင့် ပိုမိုထိရောက်စွာ

ဆက်သွယ်ပြောဆိုနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို

မီးမောင်းထိုးပြပါသည်။

1. လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ နားလည်နိုင်သော ဘာသာစကား အခြေခံမူများကို အသုံးပြုပါ အထူးသဖြင့် ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းများအတွက် ရည်ရွယ်ထားသည့် အချက်အလက်၊ ပညာရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများကို ရိုးရှင်းသော ဘာသာစကားဖြင့်ထုတ်လုပ်ပါ။ ရှင်းလင်းသော ဝါကျတည်ဆောက်ပုံနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သော စကားလုံးများ အသုံးပြုကာ သဘောတရားများကို ရှင်းပြပါ။ အသုံးမများသော စကားလုံးများနှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဗန်းစကားကို ရှင်းပြပါ သို့မဟုတ် ရှောင်ကြဉ်ပါ။ အကြောင်းအရာသည် ကွင်းဆင်းစမ်းသပ်ထားပြီး အဓိက လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်မှုများ ရေးသားဖော်ပြကာ ရည်ရွယ်ထားသော ပရိသတ်အတွက် သင့်လျော်ကြောင်း သေချာပါစေ။ (ရိုးရှင်းသော ဘာသာစကား အခြေခံမူများ၏ ခြုံငုံသုံးသပ်မှုအတွက် [https://translatorswithoutborders.org/wp-content/uploads/2019/09/Final-Myanmar-Basic_plain-language_principles_for_humanitarians_-_final_for_translation_-_DO_NOT_CHANGE.pdf]ကို ကြည့်ရှုပါ။)

2. စကားပြန်များနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအတွက် ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ တရားဝင်သင်တန်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါ။ ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုကို ဝန်ထမ်း ခန့်အပ်ရေး၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့်

အကဲဖြတ်ပြီး ရိုဟင်ဂျာဝန်ထမ်းများနှင့် လုပ်အားပေးများအား လူ့အသိုင်းအဝိုင်းနှင့်ထိတွေ့ဆက်ဆံရာတွင် ထောက်ကူရန် စေ့စပ်လုပ်ဆောင်ပါစေ။ လေ့ကျင့်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်များသည် ကျန်းမာရေးစကားပြန်လိုအပ်နိုင်သည့် ရှုပ်ထွေးသောဝေါဟာရများအပါအဝင် စကားပြန်နှင့် ကွင်းဆင်းလုပ်သားများ၏ စွမ်းရည်ကို တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ ယင်းက TWB ၏ [ဘာသာစကားမျိုးစုံပါ လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ အဘိဓာန်](#) ကဲ့သို့သော ကရိယာများကို ဆွဲယူနိုင်ပါသည်။ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ရိုဟင်ဂျာဝန်ထမ်းများနှင့်လုပ်အားပေးများ နှင့် အခြားနောက်ခံရိုလူများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးခြင်းဖြင့် မတူညီသော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေး ကျွမ်းကျင်မှုများကို အားပေးစောင့်ရှောက်နိုင်ပါသည်။

3. အရေးကြီးသော သတင်းများအပေါ် သဘောပေါက်နားလည်နိုင်စွမ်းကို စမ်းသပ်ပါ မည်သည့်သတင်းများက အကောင်းဆုံး နားလည်သဘောပေါက်နိုင်သည်၊ ရည်ရွယ်ထားသော အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိစေနိုင်သည်နှင့် ပစ်မှတ်ထားသောအုပ်စုများနှင့် သက်ဆိုင်စေသည်များကို မြင်စေရန် သတင်းဘက်များကို စမ်းသပ်ကာ တိုးတက်စေပါ။ ဖြစ်နိုင်ပါက မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို သတင်းများကို လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပူးပေါင်းပုံစံဆွဲပါ။ သို့မဟုတ် ပူးပေါင်း၍ ပြန်လည်ပုံစံဆွဲပါ။ ယင်းက တိုးတက်မှုကိုခြေရာခံခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် သတင်းများ၏အရေးပါမှုအပေါ် သဘောပေါက်နားလည်မှုကို မြှင့်တက်စေရန်လည်း ကူညီပေးပါလိမ့်မည်။ အလုံးစုံအားဖြင့် ယင်းက လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေး အလေ့အထများ၏ ထိရောက်မှုကို အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ တိုးမြှင့်ပေးသင့်ပါသည်။

4. ဝန်ဆောင်မှု သုံးစွဲသူများနှင့် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များကို နားလည်မှုနှင့်အတူ စာနာမှုပံ့ပိုးခြင်းနှင့် မြှင့်တင်ပါ။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများကို ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအသိအမြင်ဖြင့် လေ့ကျင့် မှာကြားပါ။ ပြောဆို ဆက်သွယ်ရေးများအတွက် အချိန်အလုံအလောက်ခွင့်ပြုစေမည့် အစီအစဉ်များပံ့ပိုးထုတ်ပြန်ပြီး သင်ယူမှုကို အသုံးပြုနိုင်အောင် လုပ်ပါစေ။ ဥပမာအားဖြင့် ကျန်းမာရေး ဆေးခန်းများတွင် ဆရာဝန်များမှ လူနာများအား အထူးသဖြင့် လူနာအသစ်များအား ကြာကြာအချိန်ယူပေးရန် အဖွဲ့အစည်းများက စီစဉ်သင့်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ပြောလေ့မရှိသော ဘာသာစကားသို့ စကားပြန်ဆိုရာတွင် အချိန်အနည်းငယ်ပိုကြာခြင်းက ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိပါသည်။ စကားပြန်ဆိုမှုပါဝင်သည့် အချက်အချာအုပ်စုများကိုသို့သော အစည်းအဝေးများ သို့မဟုတ် စုဝေးပွဲများအတွက် အနည်းဆုံး အချိန်နှစ်ဆယူရန် စီစဉ်ပါ။ ဖြစ်နိုင်သမျှ ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် အဆောတလျင်မပြုလုပ်ပါနှင့် - ရိုင်းစိုင်း ပြီး မလေးမစားပြုသည်ဟု အလွယ်တကူ ယူဆစေနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

5. ရိုဟင်ဂျာမှ အခြား လမ်းညွှန်ဘာသာစကားများ (ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ မြန်မာ၊ ကော့ဘဏားရှိ မြန်မာနှင့် အင်္ဂလိပ်) ပေါင်းကူး မဟာဗျူဟာ တစ်ခု ဒီဇိုင်းရေးဆွဲပါ ပညာရေးတွင် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား၏ အသုံးပြုမှုကို တိုးချဲ့ခြင်းသည် နောက်ထပ် ဘာသာစကားများကို လေ့လာသင်ယူမှု အပါအဝင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတစ်လျှောက် ကလေးများ၏သင်ယူလေ့လာမှုကို တိုးတက်စေပါလိမ့်မည်။ ဤသည်မှာ ကျောင်းပညာရေး၏နှစ်များ လွတ်ခဲ့သောသူများ၊ မသန်စွမ်းကလေးငယ်များနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ ကဲ့သို့သော အခွင့်အရေးနည်းသည့်အုပ်စုများ အတွက် အထူးအရေးကြီးပါသည်။

သင်ကြားရေးနှင့် သင်ယူလေ့လာရေးတွင် ရိုဟင်ဂျာ အသုံးပြုမှု၊ ဆရာဖြစ်သင်တန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အကဲဖြတ်မှုတို့အတွက် ပိုမိုအားကောင်းသောလမ်းညွှန်မှု ပေးအပ်ခြင်းကို ချက်ချင်းစတင်ပါ။ မြန်မာဘာသာစကားကို ဒုတိယ ဘာသာ စကားအဖြစ် သင်ကြားခြင်း နှင့် ကျောင်းသားများ ပိုမိုယုံကြည်မှုရှိလာချိန်တွင် ယင်းအား လမ်းညွှန်ဘာသာစကားအနေဖြင့် အသုံးပြုသည့် ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခု တည်ထောင်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ။ ရေရှည်တွင် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားကို လမ်းညွှန်ဘာသာစကားတစ်ခုအနေဖြင့် စံနှုန်းသတ်မှတ်ရန်အတွက် နယ်ပယ်ကို စူးစမ်းလေ့လာရန် ရိုဟင်ဂျာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့်အတူ လုပ်ကိုင်ပါ။

6. ဘာသာစကားကို အခြေခံပြီး ဖယ်ကြည့်မှုနှင့် ၎င်းအား ဆက်လက်မတည်မြဲစေရန် ကိုင်တွယ်လုပ်ဆောင်သည့် လူမှုရေးပေါင်းစည်းညီညွတ်ရေး အစီအစဉ်တည်ထောင်ပါ။ လူမှုရေးပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှု အစီအစဉ်များကို ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းသုံးသော ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးအပြင် အခြားအုပ်စုများကိုပါ အသုံးပြုခွင့်ရရန် ဒီဇိုင်းရေးဆွဲထားပါသည်။ ယင်းက လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းမှသည် ဝန်ထမ်းစုဆောင်းရေး၊ လေ့ကျင့်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးအထိ အကြောင်းအရာအားလုံးကို အသိပေးသင့်ပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာကို ရိုဟင်ဂျာဟု ခေါ်ဆိုကာ သူတို့ကြိုက်နှစ်သက်သော အမည်ဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအုပ်စုများကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှစ်ခုအကြား တည်ရှိနေသော လေးစားမှုကို ပံ့ပိုး မြှင့်တင်ပါ။ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှစ်ခုအကြား တည်ရှိနေသော နားလည်မှုကိုမြှင့်တင်ရန် အစပျိုးသည့် အနေဖြင့် လိင်အခြေခံ အကြမ်းဖက်မှုကဲ့သို့သော ပြဿနာများကိုမျှဝေပြီး ကြားခံဘာသာစကား ဆက်သွယ်ပေးသူများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို စူးစမ်းရှာဖွေပါ။

ဘာသာစကား အတားအဆီးများသည် အရည်အသွေးပြည့် ဝန်ဆောင်မှုရရှိရန် ကန့်သတ်နေသည်

ရခိုင်စကား သို့မဟုတ် မြန်မာစကား မပြောတတ်သော ရိုဟင်ဂျာ စကားပြောသူများသည် အချက်အလက်၊ ဝန်ဆောင်မှုရရှိရန် နှင့် အရည်အသွေးပြည့် ပြဌာန်းဝန်ဆောင်မှုများရရှိခြင်းမှ ပယ်ထုတ်ခံရလွယ်စေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းအသုံးပြုခြင်း သည် ရိုဟင်ဂျာ လူဦးရေ အများစုနီးပါးဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ အများအားဖြင့် ပညာနည်းနည်းသာ တတ်သူများ သို့မဟုတ် ပညာမတတ်သူများ၊ ကျေးလက်ဒေသများမှ လူများ နှင့် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြပါသည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့် အချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှုတွင်း နှစ်ဘက်စလုံးမှ အားနည်းချက်များကြောင့် ၎င်းတို့ပါဝင်လာမှုအား ပိုမိုနှောင့်နှေးစေနိုင်ပါသည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် မရှင်းလင်းသည့် သတင်းများကို ထုတ်ပြန်ကြေညာပြီး ဘာသာစကား ကွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးကြပါသည်။ အသုံးပြုသူ-ဗဟိုပြုဝန်ဆောင်မှု မရှိခြင်း၊ စာတတ်မြောက်မှုနည်းခြင်း နှင့် ပညာအရည်အချင်း နိမ့်ပါးခြင်းတို့ကြောင့် ဝန်ဆောင်မှုကို အသုံးပြုသူများသည် သတင်းများကို နားမလည်ကြပါ။

အခြားဘာသာစကားများ မပြောတတ်သော ရိုဟင်ဂျာ စကားပြောသူများသည် အခြားဘာသာစကားပြောတတ်သူများကို အားထားရပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အရည်အသွေးရှိဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ရန် အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍကို ကြားခံ ဆက်သွယ်ပေးသူကိုပေးခြင်း နှင့် တစ်ဦးချင်းစီ ကိုယ်စားပြုမှုကို လျော့နည်းစေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ သုံးသပ်မှုအရ ယေဘုယျအားဖြင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ

အဖွဲ့အစည်းများသည် ဝန်ထမ်းနှင့် လုပ်အားပေးဝန်ထမ်းများ ကွမ်းကျင်မှုများရှိရန်၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် နှင့် ထိုအခန်းကဏ္ဍကို ထိရောက်စွာလုပ်ဆောင်ရန်အထောက်အပံ့များရရှိအောင် သေချာမပြုလုပ်ကြောင်း ရှာတွေ့ခဲ့သည်။

ဘာသာစကား အတားအဆီးများသည် အရည်အသွေးပြည့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများရရှိရန် ကန့်သတ်နေသည်

အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများ နှင့် အသက်အရွယ်ကြီးသူများသည် ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ နှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများအပေါ် ယုံကြည်မှုမရှိသဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုရရှိရန် နှင့် အရည်အသွေးပြည့်မီအောင်ပြုလုပ်ရန်များတွင် သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ ဘာသာစကားနှင့် ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများသည် ထိုပြဿနာများကို ပေါင်းစည်းပေးသည်။

ရိုဟင်ဂျာများသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ- မှကြီးမှုးသည့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်ခြေပိုနည်းပါသည်

စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်းများတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို အစိုးရ (သက်ကယ်ပြင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ မှတစ်ဆင့်) နှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ အဖွဲ့အစည်းများ (ပြည်တွင်း နှင့်

နိုင်ငံတကာ အပေါင်းအပါများမှတစ်ဆင့်) ကပါ ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနေကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏အတိုင်းအတာကို လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ- ကြီးမှူးသည့် အခြေခံ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု များ နှင့် ကျန်းမာရေး နှင့် တစ်ကိုယ်ရည် သန့်ရှင်းရေး မြှင့်တင်ခြင်းများအတွင်းသာ ကန့်သတ်ထားပါသည်။ လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားသူများ-ကြီးမှူးသည့် ဝန်ဆောင်မှုများမှာ အဓိကအားဖြင့် အခြေခံ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးနေသည့် ရွေ့လျား ဆေးခန်းများဖြစ်ကြပါသည်။ အဆင့်မြင့် မင့်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများလိုအပ် သည့် အမှုကိစ္စများကို အစိုးရ-မှဖွင့်လှစ်သည့် ဌာနများသို့ လွှဲပြောင်းပေးပါသည်။

၂၀၁၇ JIPS ဆန်းစစ်မှုတွင်¹ အိမ်ထောင်စုများတွင်း အနည်းဆုံးလူတစ်ဦးသည် ၂၀၁၆ ဒုတိယနှစ်ပတ်ထဲတွင် ပြင်းထန်သော ကျန်းမာရေး ပြဿနာကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး ၈၁ ရာခိုင်နှုန်းသည် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု တစ်မျိုးမျိုးကို ရှာဖွေပြသခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ၁၉ ရာခိုင်နှုန်းအနေဖြင့် ရှာဖွေပြသခြင်းမပြုလုပ်ခဲ့ကြဟု ဆိုလိုပါသည်။

အလားတူဆန်းစစ်ချက်များအရ ရွေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြသော ရိုဟင်ဂျာများသည် ဆိုးရွားသော ကျန်းမာရေးပြဿနာအတွက်ရည်ရွယ် ထားသည့် ကျန်းမာရေးဌာနများသို့ တိုက်ရိုက်သွားနိုင်ခြေ

1 စစ်တွေ စခန်း လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပင်ကိုယ်လက္ခဏာ များကိုကောက်ကြောင်းဆွဲသည့် အစီရင်ခံစာ၊ ၂၀၁၇ (Sittwe Camp Profiling Report, 2017)

ပိုများပါသည်။ စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်းများတွင် သက်ကယ်ပြင် ကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာနခွဲသို့ ဖြစ်ပါသည်။ စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်း မှ လူနည်းစု (၄ ရာခိုင်နှုန်း) နှင့် ကျေးရွာမှ လူနည်းစု (၁ ရာခိုင်နှုန်း) သာ စစ်တွေ အထွေထွေရောဂါကုဆေးရုံကြီးသို့ တိုက်ရိုက်သွားကြပါသည်။ သက်ကယ်ပြင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲသို့ တိုက်ရိုက် သွားရသည့်အကြောင်းရင်းမှာ ဆေးခန်းဖွင့်ချိန်ကြာမြင့်ခြင်း၊ စောင့်ဆိုင်းရချိန် တိုတောင်းခြင်း၊ အရည်အသွေးပိုကောင်းခြင်း၊ ဆေးဝါးများပိုကောင်းခြင်း နှင့် အတွေ့အကြုံရှိသော သားဖွားဆရာမရှိခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

TWB သည် ကော့ဘဏားရှိ ရိုဟင်ဂျာ ဒုက္ခသည်များကို သူတို့မထွက်ခွာမီ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြေအနေများကို ပြန်လည်အမှတ်ရပုံအား စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အများစုသည် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ မောင်းတော (၆၁ ရာခိုင်နှုန်း) နှင့် ဘူးသီးတောင် (၃၂ ရာခိုင်နှုန်း) တို့မှ ရောက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ခုနှစ်ဆယ့်ကိုး ရာခိုင်နှုန်းက တစ်ချိန်ချိန်တွင် အစိုးရဆေးရုံသို့ ရောက်ဖူးပြီး ၄၈ ရာခိုင်နှုန်းက လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ ဆေးခန်းကို သွားရောက်ခဲ့ဖူးပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများအပေါ် လူမှုရေးပိုင်း၌ လက်ခံနိုင်မှု သည် အောက်ပါအချက်များကြောင့် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။

2 ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တတ်နိုင်စွမ်း နှင့် ကိုယ်တိုင် ရရှိနိုင်မှုတို့အပေါ်အပင် အခြား ရရှိနိုင်မှုများအတွက် ဖြည့်စွက်အဖြစ်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆွေးနွေးမှုမှ အချက်အလက်အများစုသည် JIPS မှအစီရင်ခံ သည့်အတိုင်းဖြစ်ကြောင်းကို အတည်ပြုပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းမပြုမီ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ခဲ့သည့် အခြေအနေများအကြောင်းကို ပြန်လည်အမှတ်ရမှုအကြောင်း TWB ၏ စစ်တမ်းတွင် မေးမြန်းခဲ့သည့် ကော့ဘဏားရှိ ဒုက္ခသည်များမှ အစီရင်ခံထားသည့် အဓိကအခက်အခဲများမှာ အကွာအဝေးနှင့် ကုန်ကျစရိတ်များဖြစ်သည်။ သုံးဆယ့်သုံးရာခိုင်နှုန်းက ဆေးရုံဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် အခြားသူများကို ကြောက်ခြင်းသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများကို ရယူရန်အတွက် အခက်အခဲတစ်ခု ဖြစ်ကြောင်း အစီရင်ခံခဲ့ပါသည်။ ၎င်းကိုအပြည့်အဝနားလည်ရန်အတွက် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်နေပါသည်။ ကြောက်ခြင်းက ရောဂါဖြစ်ခြင်း၊ နာကျင်သော ကုထုံးများ သို့မဟုတ် အားအင်မရှိဟု ခံစားချက်များနှင့် ဆက်စပ်နေနိုင်ပါသည်။

- ဖွင့်လှစ်ချိန်တိုတောင်းခြင်း
- စောင့်ဆိုင်းရချိန်ကြာမြင့်ခြင်း
- ဆရာဝန်နှင့် ဆွေးနွေးရချိန် တိုတောင်းခြင်း
- လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှင့် မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးကိစ္စရပ်များအတွက် ကျန်းမာရေး နှင့်ဆိုင်သော အကြံပေးချက်များရယူရန်အတွက် ယဉ်ကျေးမှုတံတိုင်းကြီးခံနေခြင်း
- အခြားရွေးချယ်စရာ ရိုးရာနည်းလမ်းဖြင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရှိနေခြင်း
- ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများကို မယုံကြည်ခြင်း။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆွေးနွေးမှုများတွင် အဆိုပါတိုင်းတန်းမှုများကို အတည်ပြုနိုင်ခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့ကို ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား တစ်ခုတည်းသာပြောသူများ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများ နှင့် အသက်ကြီးသူများတွင် ပိုမိုတွေ့ရှိရပါသည်။

ဆေးခန်းဖွင့်သည့် ရက်များ နှင့် အချိန်နာရီများသာမက ထပ်ဆောင်း သတင်းအခက်အလက်များ ပြထားသည့် စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်းများတွင် ဆေးခန်းတစ်ခန်းရှေ့ရှိ ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခု

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ
 ကြီးမှူးသည့် ဆေးခန်းများတွင်
 ဖွင့်လှစ်ချိန် တိုတောင်းခြင်း နှင့်
 စောင့်ဆိုင်းရချိန် ကြာမြင့်ကြောင်း
 တိုင်တန်းသော ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရသည့်
 ရိုဟင်ဂျာများက ထို့အတွက်ကြောင့် အခြား
 ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများထံ
 သွားရောက်လိုက်ရသည်ဟု ပြောပြပါသည်။
 ယင်းဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည်
 လိုင်စင်မဲ့သူများဖြစ်ကြပါသည်။
 ယေဘုယျအားဖြင့်
 လိုင်စင်မရှိသော ဆရာဝန်များသည်
 လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ
 ဆေးခန်းများကဲ့သို့ အရည်အသွေးပြည့်မီ
 သာဝန်ဆောင်မှုကို မပေးနိုင်ကြောင်းကိုတော့
 နားလည်ကြပါသည်။ အမျိုးသားများရော
 အမျိုးသမီးများကပါ ယေဘုယျအားဖြင့်
 လိုင်စင်မရှိသော ဆရာဝန်များထံ
 ပထမဦးစားပေးအနေဖြင့် မသွားလိုဟု
 ပြောကြသော်လည်း ခေါင်းမာသောသူများ
 အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများကတော့
 အခြားနည်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများထံသွား
 နေခြင်းမှာ ရွေးချယ်စရာမရှိခြင်းကြောင့်ဟု
 ပြောပြပါသည်။

"ကျွန်မ ဘာလုပ်လို့ရမှာလဲ။
 အင်္ဂါနေ့မှာ
 အကူအညီလိုနေပြီး
 ဆေးခန်းပိတ်တယ်ဆိုရင်
 [လိုင်စင်မဲ့ ဆရာဝန်ဆီမှာ
 သွားဖို့ကလွဲပြီး] ကျွန်မမှာ
 ဘာရွေးစရာရှိသေးလို့လဲ"

- မသန်စွမ်းမှုရှိနေသည့် ရိုဟင်ဂျာအမျိုးသမီး
 တစ်ဦး

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများအား
 မယုံကြည်ရခြင်းမှာ ဆရာဝန်နှင့်
 ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ချိန်နည်းခြင်း နှင့်
 ဆေးမှားပေးခြင်းတို့နှင့် ယေဘုယျအားဖြင့်
 ဆက်စပ်နေပါသည်။

"ကျွန်တော်တို့မှာ
 ဆရာဝန်တွေနဲ့ လုံလုံ
 လောက်လောက်
 ဂျပာဆိုခိန္တရီဖူး။ အရင်ဆုံး
 အကြာကြီးစောင့်ဆိုင်းရတယ်၊
 ပြီးတော့ ၂ မိနစ် ၃ မိနစ်ပဲ
 ဆွေးနွေးခွင့်ရတယ်"

- အသက် ၅၀ ကျော် ရိုဟင်ဂျာ
 အမျိုးသားကြီးတစ်ဦး

"ကျွန်တော်ဝမ်းလျှောတဲ့
 အခါမှာလည်း ကျွန်တော်
 ဖျားတုန်းကအတိုင်းနဲ့အတူတူ
 [ပါရာစီတမော] ဆေးကို
 ရတယ်။ ဘာလို့လဲ။"

-အသက် ၅၀ ကျော် ရိုဟင်ဂျာ
 အမျိုးသားကြီးတစ်ဦး

မသန်စွမ်းသူများလည်း ကျန်းမာရေး
 ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်လှမ်းယူရာတွင်
 အမှန်တကယ် လူမှုရေးထောက်ပံ့မှု
 ကင်းမဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့မှုမရှိဟု
 လက်ခံရလောက်ခြင်း အပါအဝင်
 အခြားအခက်အခဲများကို
 သတင်းပို့အစီရင်ခံခဲ့သည်။

"ဆေးခန်းမှာ လူနာစောင့်တွေကို
 ဆရာဝန်နဲ့တိုင်ပင်တဲ့အခန်းထဲ
 ဝင်ခွင့်မပြုဘူး။"

- မသန်စွမ်း ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီးတစ်ဦး

ရိုဟင်ဂျာ စခန်းများ နှင့် ရွာများတွင် သိသာထင်ရှားသည့် ယင်းအခက်အခဲများသည် ဤလူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ ကျန်းမာရေး- ဖွေရှာသည့် နည်းလမ်းများအပေါ် မကောင်းသည့်ပုံစံမျိုးဖြင့် သက်ရောက်မှုရှိသည်။ အဓိကအုပ်စုများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူရန် သိသာစွာ အတားအဆီးဖြစ်စေသည်။

ယဉ်ကျေးမှု စံနှုန်းများကလည်း လူနာများအား ကြုံတွေ့နေရသည့် ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုရန် ခက်ခဲစေသည်

ကျွန်ုပ်တို့၏ လေ့လာမှုများအရ ရိုဟင်ဂျာလူနာများသည် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို မကြာခဏဆိုသလို ကျေနပ်အားရမှုမရှိကြသော်လည်း ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများနှင့်ပတ်သက် သည့် ၎င်းတို့၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ပြောပြလေ့မရှိကြပါ။ ၎င်းတို့မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ လက်ငင်းအကျိုးကြည့်မှု နှင့် အခွင့်အရေးများကို လျစ်လျူရှုခံထားခြင်းများကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရပါသည်။ လိုအပ်ချက်ကို ဖော်ပြခြင်းကြောင့် မျက်နှာပျက်ရမည်ကို မလိုလားခြင်းက ဝန်ဆောင်မှု အမိုးအစားမားကိုပါ ဝန်ဆောင်မှုများ ရှုတ်သိမ်းခံရမည်ကို စိုးရိမ်ခြင်းတို့နှင့် ပေါင်းစပ်နေပါသည်။ လူနာဦးစားပေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ယူဆချက်များနှင့် အရည်အသွေးမီ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိပိုင်ခွင့်ကိုလည်း ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုမရှိကြပါ။

"[ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအဖွဲ့အစည်း] က [မွတ်စလင် မဟုတ်တဲ့] ပရိုဂရမ်ဝန်ထမ်းတွေကို ကြောက်တဲ့အတွက် သူတို့ စိတ်ကျေနပ်စေမယ့် အရာတွေပဲ ပြောပါလိမ့်မယ်..."

သူတို့က မွတ်စလင် ဝန်ထမ်းတွေကိုတော့ သိပ်မကြောက်ပါဘူး။"

- ဟု မြန်မာစကား ပြောဆိုသော မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု စီမံကိန်း အရာရှိတစ်ဦးက ပြောကြားခဲ့ပါသည်

ဤအခြေအနေတွင် လူနာ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို အမှန်တကယ် ကြားသိနိုင်မည့် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးပြောဆိုမှု ပြုလုပ်နိုင်ရန် လိမ္မာပါးနပ်မှု၊ ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ သတိပြုမှု နှင့် အချိန်တို့ များများစားစားလိုအပ်ပါသည်။ ပိုမိုနားလည်လွယ်သော အသိပေးမှုပုံစံ၊ လူနာ ဦးစားပေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ဆက်သွယ်ရေးပိုင်းတွင် စိတ်ရောက်ရှိစေပါ မြှုပ်နှံဆောင်ရွက်မှုသည် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အမှန်တကယ် နားလည်ပြီး လက်ခံထားသည့် အရည်အသွေးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ရာတွင် အလွန်ပင် အောင်မြင်မှုရစေနိုင်ပါသည်။

ယဉ်ကျေးမှု ပြဿနာများကြောင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူရာတွင် အဟန့်အတားဖြစ်စေပါသည်

ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ အဟန့်အတားများကြောင့် လူနာများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် ဝန်ထမ်းများနှင့် ရောဂါလက္ခဏာများအကြောင်း ဆွေးနွေးမှု မပြုနိုင်သည့် ဖြစ်ရပ်အချို့ရှိကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုမိခဲ့သည်။ ဆရာဝန်နှင့် စကားပြန်တို့တွင် လုံလောက်သော ဘာသာစကားစွမ်းရည်များ သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ အသိမရှိသောကြောင့် လူနာများအနေဖြင့် လူနာ ဦးစားပေးသော၊ တန်းတူညီမျှသော ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုကို မရရှိကြပါ။

လူနာအများစုက ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားကိုသာ ပြောဆိုကြသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဆရာဝန်နှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် စကားပြန်ကိုသာ အပြည့်အဝ အားထားရပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာ ယဉ်ကျေးမှုစံနှုန်းများအရ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အမျိုးသားနှင့် သို့မဟုတ် အမျိုးသားများ ရှိနေချိန်တွင် မိန်းမကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းများ သို့မဟုတ် လုပ်ဆောင်ချက်များအကြောင်း ဆွေးနွေးခြင်း မပြုရန် တားမြစ်ထားသည်။ အင်တာဗျူးများ လုပ်ဆောင်ထားမှုအရ အမျိုးသမီးအများစုသည် အမျိုးသမီး ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး မရှိလျှင် သို့မဟုတ် ရှိမည်ဟုမထင်လျှင် ဆေးခန်းတွင် ကုသစောင့်ရှောက်မှု ခံယူမည်မဟုတ်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

"အပျိုလေးတွေက အမျိုးသမီးကျန်းမာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အရာတွေအကြောင်း အမျိုးသား ဝန်ထမ်းတွေကို ပြောရမှာ ရှက်တဲ့အတွက် အမျိုးသမီးတစ်ဦး ရှိမနေဘူးဆိုရင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းမရှိဘဲ ယဉ်ကျေးအောင် တန်ဆာဆင်ထားတဲ့ စကားလုံးတွေကို သုံးပြီးပြောတာပဲဖြစ်ဖြစ် လုံးလုံးဘာမှမပြောဘဲ နေတာပဲဖြစ်ဖြစ် လုပ်နိုင်ပါတယ်။"

- အသက် ၂၅ နှင့် ၄၉ နှစ်ကြား ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက

အမျိုးသမီးတစ်ဦးက မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်အကြောင်း အမျိုးသားတစ်ဦးကို ပြောဆိုခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဤယဉ်ကျေးမှုအရ တားမြစ်ပိတ်ပင်မှုတွင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ မျိုးပွားမှုပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် မိခင်နှင့် ပတ်သက်သော ကျန်းမာရေးတို့လည်း ပါဝင်ပတ်သက်နေသည်။ အမျိုးသမီး အများစုက ၎င်းတို့၏ ရောဂါလက္ခဏာများအကြောင်း ပြောဆိုရန် ကိုယ်ဟန်အမူအရာ ဘာသာစကားနှင့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းမရှိသော ယဉ်ကျေးအောင် တန်ဆာဆင်ထားသည့် စကားလုံးများကို အသုံးပြုကြသည်။ ဤကိစ္စရပ်တွင် ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများက အဆိုပါ အချက်ပြမှုများကို သိရှိနားလည်မှုအပေါ် မူတည်ပါသည်။

ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများသည် စကားပြန်ဆိုမှု သို့မဟုတ် ဘာသာပြန်ဆိုမှုပိုင်းဆိုင်ရာ စနစ်တကျသင်တန်းများ တက်ရောက်ထားလေ့ မရှိပါ

ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများသည် ယဉ်ကျေးအောင် တန်ဆာဆင်ထားသည့် စကားအသုံးအနှုန်းများကို နားလည်ပြီး ဆရာဝန်နှင့် လူနာကြား ဝါကျတိုင်းကို စကားပြန်ပေးရမည့် ၎င်းတို့၏ တာဝန်ကို သိကောင်း သိမည်မဟုတ်ပါ။

"လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှာရှိတဲ့ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းတွေက သူနာပြုတွေ၊ ဆရာဝန်တွေကို ဘာတွေပြောလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ မသိပါဘူး။"

- အသက် ၂၅ နှင့် ၄၉ နှစ်ကြား ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီးတစ်ဦး

ဆက်တိုက်ရရှိလာသည့် အတွေ့အကြုံကြောင့် စကားပြန်အများစုသည် ကျန်းမာရေး အသုံးအနှုန်းများကို ကျွမ်းကျင်နားလည်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ပညာရပ်ပိုင်းအရ တိတိကျကျ ဘာသာပြန်နိုင်ရုံမျှဖြင့် မလုံလောက်ပါ။ စကားပြန်များသည် အမျိုးသမီးများကဲ့သို့ အုပ်စုများ၏ ထိရလွယ်သည့် ကိစ္စရပ်များကိုလည်း သိထားရပါမည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားပိုင်းတွင် သိမ်မွေ့သော ကွဲပြားချက်များကို ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း၏ အရေးကြီးမှုကိုလည်း နားလည်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဤယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကြားဝင်စေ့စပ်ပေးသည့် အခန်းကဏ္ဍသည် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူနိုင်ခွင့် နှင့် အရည်အသွေး နှစ်ဖက်စလုံးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ရာတွင် မရှိမဖြစ်အရေးပါလှပါသည်။

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ သည် ဘာသာစကား တစ်မျိုးထက်ပို၍ တတ်ကျွမ်းလေ့ရှိသော်လည်း အများအားဖြင့် ရိုဟင်ဂျာ လူနာများနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများအပေါ် မှီခိုအားထားရပါသည်။

မြန်မာနှင့် ရခိုင်ဘာသာစကားပြောဆိုသည့် ဆရာဝန်များနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ စကားပြောဆိုရာတွင် အများစုမှာ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ စကားပြန်များ၏ အသုံးဝင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ သံသယရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ယင်းမှာ စကားပြန်များ၏ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတ ကင်းမဲ့မှုနှင့် စကားပြန်များက ဆရာဝန်မပါဘဲ လူနာများနှင့် ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

"လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းထဲမှာရှိတဲ့ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းတွေက လူနာတွေကို ပြောဆိုတဲ့အရာတွေကို ကျွန်မ အယုံအကြည်မရှိပါဘူး။"

- စစ်တွေ ကျေးရွာဒုက္ခသည်စခန်းများနှင့် ရွာများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် မြန်မာစကား ပြောဆိုသူ အမျိုးသမီး ဆရာဝန်တစ်ဦး

တို့ပြန်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေး နယ်ပယ်တွင် အချိန်ကြာမြင့်စွာ အလုပ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သူများထဲတွင် အများစုသည် လူနာများကို စကားဖြင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရမည့် ကိစ္စများကို ရှောင်လွှဲခြင်းဖြင့် ဤလိုအပ်ချက်ကို ဖြေရှင်းခဲ့ကြသည်။

"ကိစ္စရပ် အများစုအတွက် ကျွန်မတို့တွေဟာ ကိုယ်ဟန်အမူအရာ ဘာသာစကားကို သုံးပြီး ဆက်သွယ်ပြောဆိုနိုင်ပါတယ်။"

- ဟု စစ်တွေ ကျေးရွာဒုက္ခသည်စခန်းများနှင့် ရွာများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် ရခိုင်စကားပြောဆိုသူ အမျိုးသမီး သူနာပြုတစ်ဦးက ပြောသည်။

"ဆေးစစ်ချက်တွေ
 လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တွေ
 လုပ်ဆောင်ပြီး
 ပြဿနာရှိနေတဲ့အရာတွေကို
 ကျွန်တော်တို့
 သိအောင်လုပ်နိုင်ပါတယ်။"

- ဟု စစ်တွေ ကျေးရွာဒုက္ခသည်စခန်းများနှင့်
 ရွာများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့်
 မြန်မာစကားပြောဆိုသူ အမျိုးသား
 ဆရာဝန်တစ်ဦး

လူနာများထံမှ အချက်အလက်များ
 ရယူခြင်းမရှိဘဲ ရောဂါရှာဖွေစစ်ဆေးခြင်းနှင့်
 ဆေးဝါးများ ညွှန်ကြားပေးခြင်းတို့
 လုပ်ဆောင်ပါက ရောဂါအမည်တပ်ချက်
 မှားယွင်းခြင်း နှင့် ရောဂါနှင့်ဆေး မကိုက်သည့်
 ကုသမှုတို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ကျွမ်းကျင်သော
 စကားပြန်မရှိခြင်းက လူနာ ဦးစားပေး
 လုပ်ဆောင်ခြင်းမဟုတ်သည့် သို့မဟုတ်
 တန်းတူညီမျှမှုမရှိသည့် ကျန်းမာရေး
 ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြစ်လာစေနိုင်ပုံကို
 မီးမောင်းထိုးပြထားသည်။

ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသော စကားပြန်များကို
 မှီခိုအားထားခြင်းကြောင့်
 ပြဿနာဖြစ်ပွားမှုကို
 ဥပမာပြထားသည့် စိတ်ကူးယဉ်
 ဖြစ်ရပ်တစ်ခု

အောက်ပါ စိတ်ကူးယဉ် ဖြစ်ရပ်တွင် စစ်တွေ
 ကျေးရွာဒုက္ခသည်စခန်းများနှင့် ရွာများ၌
 တွေ့ကြုံရသည့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု
 အရည်အသွေးပိုင်းရှိ ပြဿနာများကို
 ဥပမာပြထားသည်။ လူသားချင်း
 စာနာထောက်ထားရေး ဆေးခန်းများတွင်
 လေ့လာထားမှုများနှင့် ပရိုဂရမ် မန်နေဂျာများ၊
 ဆရာဝန်များ၊ သူနာပြုများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းရှိ
 ကျန်းမာရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းများနှင့်
 လူနာများက ပြန်လည်ပြောပြထားသည့်
 အတွေ့အကြုံများအပေါ် အခြေခံ၍
 ဖန်တီးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဖြစ်ရပ်- ခါဒီဂျာသည် "ရင်ပူခြင်း" ကို
 ခံစားနေရကြောင်း ပြောဆိုပါသည်။
 မှားယွင်းရောဂါအမည်တပ်ချက်- အစာမကြေခြင်း

ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီးငယ်တစ်ဦးဖြစ်သူ
 ခါဒီဂျာသည် စစ်တွေမြို့ တောပိုင်းရှိ
 သူမ၏ အိမ်မှ နှစ်မိုင်ခန့်အကွာတွင်ရှိသော
 လူသားချင်း စာနာထောက်ထားရေး ဆေးခန်းရှိ
 ဆရာဝန်၏ လူနာစမ်းသပ်ခန်းထဲသို့
 ဝင်လာပါသည်။ သူမသည် ဆရာဝန်နှင့် ပြသရန်
 တစ်မနက်ခင်းလုံး စောင့်ဆိုင်းခဲ့ရပါသည်။
 သူမသည် ရင်သားအောက်ပိုင်းမှ
 နာကျင်မှုကြောင့် မျက်နှာရှုံ့မဲ့နေပါသည်။

မြန်မာစကားပြောဆိုသူ ဒေါက်တာရွှေသည်
 စားပွဲခုံအနောက်တွင် ထိုင်၍ ခါဒီဂျာ၏
 ဆေးမှတ်တမ်းကို ကြည့်နေပါသည်။
 ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှ ကျန်းမာရေး
 စေတနာ့ဝန်ထမ်းနှင့် စကားပြန်ဖြစ်သူ
 ကျော်စိန်သည် စားပွဲထောင့်တွင် ထိုင်နေပါသည်။
 ခါဒီဂျာသည် ဆရာဝန်နှင့် စကားပြန်တို့ ယနေ့
 တွေ့ဆုံရသည့် ၆၈ ဦးမြောက် လူနာဖြစ်ပါသည်။

ဒေါက်တာရွှေက ခါဒီဂျာကို ဒီဆေးခန်းသို့
 ရောက်ရှိလာရသည့် အကြောင်းရင်းကို
 မေးမြန်းပြီး ကျော်စိန်က စကားပြန်ပေးပါသည်။
 ခါဒီဂျာမှာ စိတ်မသက်မသာဖြင့် ဘာမှမပြောဘဲ
 ထိုင်နေပါသည်။ ကျော်စိန်က မေးခွန်းကို

ထပ်မေးနေစဉ် ဆရာဝန်က စောင့်နေသော်လည်း ဘာမှအဖြေမရပါ။ တစ်မိနစ်ကြာပြီးနောက် ကျော်စိန်က စိတ်မရှည်တော့ဘဲ အသံကျယ်ကျယ်ဖြင့် တစ်ခါထပ်မေးပါသည်။

ခါဒီဂျာမှာ အလန်တကြားဖြစ်သွားပြီး နောက်ဆုံးတွင် "အမျိုးသမီး ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်နဲ့ ပြောလို့မရဘူးလား" ဟု တိုးတိုးလေး မေးလာပါသည်။ ကျော်စိန်က အဆိုပါမေးခွန်းကို ဆရာဝန်ထံ စကားပြန်မပေးဘဲ သူမကို "လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှာရှိတဲ့ တစ်ဦးတည်းသော အမျိုးသမီး ကျန်းမာရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းက ဒီတစ်ပတ် သူ့အလုပ်ချိန်မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ခင်ဗျား အကူအညီလိုချင်ရင် ကျွန်တော်နဲ့ စကားပြောမှရမယ်" ဟု တိုက်ရိုက်ပြန်ဖြေလိုက်သည်။

ခါဒီဂျာက သူမ၏ခန္ဓာကိုယ် နေရာအချို့အကြောင်းကို အမျိုးသားတစ်ဦးနှင့် ဆွေးနွေးပြောဆိုရန် ရှက်ရွံ့သောကြောင့် ထိုအခြေအနေကို ရှောင်လွှဲရန်အတွက် ဆေးခန်းမှ ချက်ချင်းထွက်သွားရန် စဉ်းစားလိုက်သော်လည်း သူမအနေဖြင့် အလွန်အမင်း နာကျင်မှုကို ခံစားနေရပါသည်။ သူမသည် သူမ၏ ရင်ဘတ်ကို ထိုးပြပြီး "ရင်ထဲမှာ ပူနေတယ်" ဟု ပြောလိုက်သည်။ ကျော်စိန်က အဆိုပါ ပြောဆိုချက်ကို ဒေါက်တာရွှေအား စကားပြန်ပေးလိုက်သည်။

ဒေါက်တာရွှေက သူမ၏ အင်္ကျီ လည်ပင်းကော်လာကို အောက်သို့ဆွဲချရန် ပြောလိုက်သောအခါ သူမမှာ အင်တင်တင်ဖြင့် လုပ်ဆောင်လိုက်ပါသည်။ သူက သူမ၏ ရင်ဘတ်အပေါ်ပိုင်းကို စမ်းသပ်လိုက်ပါသည်။ သူမ၏ ထဘီ (လုံချည်) နှင့် အင်္ကျီထပ်နေသည့်နေရာမှနေ၍ အင်္ကျီကို

အပေါ်သို့ လှန်လိုက်ရန် ဒေါက်တာရွှေက သူမကို ပြောသည်။ သူက သူမ၏ ဝမ်းဗိုက်ကို စမ်းသပ်ကြည့်ပါသည်။ ဒေါက်တာရွှေက လေပွခြင်းရှိမရှိ စမ်းသပ်လိုက်ပြီး ရင်ပူခြင်းမှာ အစာမကြေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ကောက်ချက်ချလိုက်သည်။

ဒေါက်တာရွှေက ဤအကြောင်းကို ခါဒီဂျာအား မပြောဘဲ ကျော်စိန်ကိုသာ တိုက်ရိုက်အသိပေး ပြောဆိုလိုက်သည်။ ကျော်စိန်က ခါဒီဂျာကို သူမ၏ ရင်ပူခြင်း ပျောက်ကင်းသွားစေရန် ဆေးအချို့ ရရှိမည်ဟုသာ ပြောလိုက်ပါသည်။

ဒေါက်တာရွှေက သူမ၏ ဆေးစစ်ချက်နှင့် Antacid (အန်တစ်စ်) ဆေးညွှန်းပေးခြင်းကို မှတ်တမ်းတင်လိုက်သည်။ ခါဒီဂျာက ဖြည့်စွက်ထားသည့် ဆေးစာကို ဆေးဆိုင်သို့ ယူသွားသည်။ စမ်းသပ်တိုင်ပင်မှုက အချိန်ငါးမိနစ် ကြာခဲ့သည်။

သုံးသပ်ချက်- အမျိုးသမီး ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် စကားပြန် မရှိခြင်းကြောင့် ခါဒီဂျာသည် မတတ်သာသည့်အဆုံး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းမရှိပဲ ယဉ်ကျေးအောင် တန်ဆာဆင်ထားသည့် အသုံးအနှုန်းများကိုသာ သုံး၍ ပြောဆိုခဲ့ရသည်။ စကားပြန်သည် ယဉ်ကျေးအောင် တန်ဆာဆင်ထားသည့် စကားများကို မရိပ်မိခဲ့သည့်အပြင် လူနာနှင့် ဆရာဝန်ကြား တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ်ပြောဆိုနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်မပေးခဲ့ပါ။ ဆရာဝန်သည် လူနာနှင့် တိုက်ရိုက် သေသေချာချာ ဆွေးနွေးပြောဆိုခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ရလဒ်အနေဖြင့် နှစ်ဦးစလုံးသည် ခါဒီဂျာ၏ ပြဿနာအစစ်အမှန်ကို နားလည်လာအောင် ကူညီပေးနိုင်သည့် စကားပြောနှင့် စကားပြောမဟုတ်သည့် ကိုယ်ဟန်အမူအရာများကို သတိမထားမိခဲ့ပါ။

ယဉ်ကျေးမှုကို နားလည်ခြင်းသည် ကျန်းမာရေး အခွင့်အလမ်းကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် အရာများကို ဖယ်ရှားပေးသည်။

ငယ်ရွယ်သော ရိုဟင်ဂျာ မိခင်များနှင့် အသက်ကြီးပိုင်းရှိ ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီးများသည် ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် ထိခိုက်လွယ်ဆုံး အုပ်စုငယ်အချို့ ဖြစ်ပါသည်။ အုပ်စုနှစ်ခုလုံးသည် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားကိုသာ ပြောလေ့ရှိပြီး အတန်းပညာ အဆင့်တွင် နိမ့်ပါးကြပါသည်။ ငယ်ရွယ်သော မိခင်များသည် ၎င်းတို့၏ နေအိမ်မှ ဆေးခန်းသို့ လာရောက်ရန် ခက်ခဲစေသည့် ယဉ်ကျေးမှုအရ တားမြစ်ကန့်သတ်ချက်များကို လိုက်နာရပါသည်။ အသက်ကြီးပိုင်းရှိ ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီးများသည် ကျန်းမာရေး အယူအဆသစ်များကို နားမလည်နိုင်ကြသောကြောင့် သို့မဟုတ် လက်ခံရန် ဝန်လေးကြသောကြောင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို မရရှိနိုင်ကြပါ။

"အသက်ကြီးတဲ့လူတွေက ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းတွေနဲ့ ဆက်ဆံပြောဆိုရာမှာ အခက်အခဲရှိတယ်။"

- ဟု အသက် ၂၅ နှင့် ၄၉ နှစ်ကြား ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက ပြောသည်။

ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းရှိ တိုင်းရင်းဆေးပညာက ကျန်းမာရေးနှင့် နာမကျန်းဖြစ်မှုကို ခန္ဓာကိုယ်တွင်းရှိ အရည်များနှင့် သဘာဝလွန် ဓာတ်များ ဟန်ချက်မညီခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ ဘယဆေးများကို အသုံးပြုပြီး မိမိဘာသာ ဝယ်သောက်သည့် ဆေးဖြစ်နိုင်သလို နတ်ဆရာက ညွှန်ကြားပေးခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်များသည်

ဂျင်နီဟုခေါ်သည့် နတ်သူငယ်မှင်စာများကို အယုံအကြည်ရှိကြပြီး ဆေးကုသမှု အခြေအနေများကို ရှင်းပြရန် ပူးကပ်မှု နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုလေ့ရှိသောကြောင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ဗလီဆရာများကဲ့သို့ ဘာသာရေးဆရာများကိုလည်း အရေးကြီးသော ကျွမ်းကျင်ဆေးဆရာများအဖြစ် ရှုမြင်ကြသည်။

ဥပမာ သွက်ချာပါဒဖြစ်ခြင်း နှင့် စိတ်ကျန်းမာရေး ပြဿနာမျိုးစုံကို သဘာဝအရ ဝိညာဉ်ပိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ အနောက်တိုင်း ဆေးပညာက ထိုကဲ့သို့ ရောဂါများနှင့် မူမမှန်မှုများကို ကုသပေးနိုင်ဟု အစဉ်အလာအားဖြင့် တွေးထင်ကြသည်။ ပယောဂထုတ်ခြင်းနှင့် အခြားသော ဘာသာရေး ဓလေ့ထုံးတမ်းများမှာ အများကလက်ခံထားသည့် အရာများဖြစ်သည်။

"ကျွန်တော့်အစ်ကိုကို သရဲတစ်ကောင်က

ပူးတုန်းက ပရိတ်ရေနဲ့ သူ့ကို ကုသပေးခဲ့ပါတယ်။"

- ဟု အသက် ၁၅ နှင့် ၂၄ နှစ်ကြား ရိုဟင်ဂျာ လူငယ်တစ်ဦးက ပြောသည်

ကျွမ်းကျင်သော ကျန်းမာရေး တိုးတက်မြှင့်တင်ရေး အရာရှိတစ်ဦးသည် ကျန်းမာရေး ဆိုင်ရာ စိတ်ပူစရာကိစ္စရပ်များကို သတိဖြင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း၍ ကျန်းမာရေးအတွက် ကုသမှုခံယူသည့် အပြုအမူကို အားပေးရန် ၎င်းတို့တွင်ရှိသော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများကို အသုံးပြုသင့်ပါသည်။ ထိရောက်သော ဆက်သွယ်ရေးစနစ်ဖြစ်ကြောင်း သေချာစေရန် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူ များနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုသူအားလုံးသည် ဤယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဗဟုသုတကို ၎င်းတို့၏ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ချက်တွင် ထည့်သွင်း အသုံးပြုသင့်ပါသည်။

"[ကျွန်တော်တို့] လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိတဲ့ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းတွေထဲမှာ ဂုဏ် ရာခိုင်နှုန်းလောက်က အမျိုးသားတွေဖြစ်ပါတယ်။"

-ဟု စစ်တွေ ကျေးရွာဒုက္ခသည်စခန်းများနှင့် ရွာများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် မြန်မာစကားပြောဆိုသူ အမျိုးသား ဆရာဝန်တစ်ဦးက ပြောသည်။

ယဉ်ကျေးမှု နောက်ခံမျိုးစုံကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် အမျိုးသမီးများသည် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားသူနှင့် ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကြား အပြန်အလှန် ဆက်ဆံပြောဆိုနိုင်ရေးတွင် အရေးကြီးသော ပါဝင်သူများဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု နယ်ပယ်များတွင် အမျိုးသားဝန်ထမ်းများနှင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများက ကြီးစိုးထားသည်။ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတအပြင်

လူမှုရေးနှင့် ဘာသာစကားပိုင်းတွင် ကျွမ်းကျင်နားလည်သော အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် အမျိုးသမီးများ၏ မျိုးပွားအင်္ဂါ ကျန်းမာရေး၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းဆိုင်ရာ ကောလဟာလများနှင့် တိုင်းရင်းဆေး ကုသမှု အလေ့အထများကဲ့သို့ အကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုနိုင်သည်။ ယင်းက အထူးသဖြင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိခွင့်ကို ထိခိုက်စေနိုင်သည့် အကြောင်းအရာများအတွက် အရေးကြီးပါသည်။

ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ မတူကွဲပြားမှုကို သိရှိနားလည်ခြင်း၏ တန်ဖိုးကို သာဓက ပြသထားသည့် စိတ်ကူးယဉ် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားရေး ဆေးခန်းများတွင် လေ့လာထားမှုများနှင့် ပရိုဂရမ် မန်နေဂျာများ၊ ဆရာဝန်များ၊ သူနာပြုများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းရှိ ကျန်းမာရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းများနှင့် လူနာများက ပြန်လည်ပြောပြထားသည့် အတွေ့အကြုံများအပေါ် အခြေခံ၍ ဖန်တီးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဖြစ်ရပ်- သက်ကြီးပိုင်းအရွယ် အမျိုးသမီးများသည် ရိုးရာအစဉ်အလာ ယုံကြည်ချက်များကိုသာ စွဲမြဲယုံကြည်ပြီး ကျန်းမာရေး တိုးတက်မြှင့်တင်ရေး အရာရှိကို အယုံအကြည်မရှိပါ။

"ရှင့်ကလေးက နှစ်ရက်ကြာတဲ့အထိ အစာမစားဘူးဆိုရင် ဒါမှမဟုတ် နို့မစို့တော့ဘူးဆိုရင် သူ့ကို ဆရာဝန်ဆီ ချက်ချင်းခေါ်လာပြပါ။" ယင်းသည် အမျိုးသမီးများ ရင်းနှီးစွာ ပြောဆိုနိုင်သည့် နေရာတွင် ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းရှိ ကျန်းမာရေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းနှင့် ကျန်းမာရေး တိုးတက်မြှင့်တင်ရေး အရာရှိဖြစ်သူ အေးမြတ်ခိုင် က စုဝေးရောက်ရှိနေသည့် အမျိုးသမီးအုပ်စုကို ပေးသည့် အကြံဉာဏ်ဖြစ်ပါသည်။

အေးမြတ်ခိုင် သည် ဖခင် ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးနှင့် မိခင် ကမန်လူမျိုးမှ မွေးဖွားလာသည့် မွတ်ဆလင် ကပြားအမျိုးသမီးတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ သူမ၏ မိခင်ဘာသာစကားမှာ ရခိုင်ဘာသာစကား ဖြစ်ပါသည်။ သူမ၏ ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားကို အသင့်အတင့် ပြောဆိုနိုင်မှု၊ အသံထွက် လေယူလေသိမ်းနှင့် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကြောင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းက သူမကို အပြင်လူအဖြစ်ရော အတွင်းလူအဖြစ်ပါ မြင်ကြပါသည်။

ယနေ့မနက်ခင်းတွင် ဆေးခန်း၌ အသက် ၁၄ နှစ် မှ ၅၀ နှစ် ကျော် အရွယ်အပိုင်းအခြားရှိ အမျိုးသမီးများ ရှိနေပါသည်။ အမျိုးသမီးအချို့မှာ ကလေးများကို ချီထားပြီး အခြားသူများမှာ ဗိုက်သိသိသာသာထွက်နေသော ကိုယ်ဝန်သည်များ ဖြစ်ပါသည်။

"ဒါပေမဲ့ ကျွန်မရဲ့ယောက္ခမက အရင်ဆုံး ဗလီဆရာဆီသွားပြီး ပရိတ်ရေတောင်းသင့်တယ်လို့ ကျွန်မကို ပြောတယ်" ဟု ငယ်ရွယ်သော မိခင်တစ်ဦးက အသံတိုးတိုးဖြင့် ပြောသည်။ "သူက ကျွန်မကို ဂျင်နီ က ကိုင်လိုက်တာလို့ ပြောတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်မသားက နို့မစို့တော့တာတဲ့။"

အခြားအမျိုးသမီးများက သဘောတူသည့်အနေဖြင့် ခေါင်းညိတ်ပြကြသည်။

အစွလာမ်ဘာသာ မပေါ်ထွန်းမီနှင့် အစွလာမ်ဘာသာ ပေါ်ထွန်းလာသည့် ကာလတွင် နတ်ကောင်းလည်းမဟုတ် နတ်ဆိုးလည်းမဟုတ်သော သဘာဝလွန် သတ္တဝါများအတွက် ဂျင်နီ ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ကို သာမန်မျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်သော်လည်း လူများနှင့် တစ်လွှာတည်းတွင် အတူတူနေထိုင်ကြပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ပူးကပ်ပြောဆိုနိုင်သည်။

အေးမြတ်ခိုင် က တုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်း မပြုနိုင်ပြီး သက်ကြီးပိုင်းရှိ အမျိုးသမီးများထဲမှ တစ်ဦးက အသံကျယ်ကျယ်ဖြင့် ပြောလိုက်သည်။

"ဒီနိုင်ငံခြားသားတွေက တို့ယဉ်ကျေးမှုအကြောင်း ဘာသိမှာလဲ။" ဟု သူမက ပြောလိုက်သည်။ "သူတို့တွေ တို့ကို ဒီလိုအသစ်အဆန်း ကိစ္စတွေကို သင်ပေးစရာမလိုပါဘူး။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က ကိုယ်ဝန်ဆောင်နေတဲ့အချိန် ဒါမှမဟုတ် မီးဖွားပြီးတဲ့အချိန် ဂရုမစိုက်ဘူးဆိုရင် ဂျင်နီတွေ က သူ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲ ဝင်နိုင်တယ်ဆိုတာ ငါတို့တွေ သိတာပဲ။"

အေးမြတ်ခိုင် အနေဖြင့် ၎င်းတို့က သူမ ပေးချင်သော အသိကို လက်ခံမည်မဟုတ်ကြောင်း သိလိုက်သည်။ တခြားအမျိုးသမီးက သူမအနားမှာရှိနေသောသူကို "... ရွာအကြောင်း ဘာမှမသိတဲ့ မြို့သူပဲ" ဟု လေသံကျယ်ကျယ်ဖြင့် ပြောလိုက်သည်ကို သူမ ကြားလိုက်ရသည်။

သူမအနေဖြင့် လွန်ခဲ့သော တစ်နှစ်က သင်တန်းတွင် သူမ သင်ယူခဲ့ရသည့် အရာများကို မှတ်မိရန် ကြိုးစားလိုက်သည်။ သင်တန်းကို ဗြိတိသျှလူမျိုး အမျိုးသမီးတစ်ဦးက

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့ပြီး မြန်မာလူမျိုး ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးက စကားပြန်ပေးခဲ့သည်။ သင်တန်းတွင် အကြောင်းအရာများစွာအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ ပါဝင်သော်လည်း ဘာသာရေး အလေ့အထများနှင့် ဆက်စပ်နေသော ထိရလွယ်သည့် ကိစ္စရပ်များအကြောင်း အနည်းငယ်သာ ပြောဆိုခဲ့သည်။ သူမအနေဖြင့် လက်တန်းဖြေရှင်း ပြောဆိုရတော့မည်ဟု သိလိုက်သည်။

"ဒီဆေးဟာ ရှင်တို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အတွက်ဖြစ်ပြီး ပရိတ်ရေကတော့ ရှင်တို့ရဲ့ စိတ်ဝိညာဉ်အတွက်ဖြစ်ပါတယ်။ ရှင်တို့အနေနဲ့ နှစ်ခုလုံးကို လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆရာဝန်တွေက ဒီမှာ အမြဲရှိတာ မဟုတ်တဲ့အတွက် ဆေးကို အရင်လာယူတာက အကောင်းဆုံးပါ။ ရှင်တို့ ဗလီဆရာတွေဆီကို အချိန်မရွေး သွားနိုင်တာပဲ။" ဟု အေးမြတ်ခိုင် က အကြံပြုလိုက်သည်။

သက်ကြီးပိုင်းအရွယ် အမျိုးသမီးများက ဤအကြောင်းပြချက်ကို သဘောကျပြီး သူမ နောက်ထပ် ပြောမည့်အရာများကို နားထောင်ရန် သူမအနားသို့ တိုးလာကြသည်။

အေးမြတ်ခိုင် အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများကို ဖျောင်းဖျံသဘောသက်သက်ဖြင့် ဤသို့ပြောလိုက်ခြင်း မဟုတ်ပါ။ သူမကိုယ်တိုင်လည်း ထိုအချက်ကို စိတ်ရင်းအစစ်အမှန်ဖြင့် ယုံကြည်ထားပါသည်။ သူမအနေဖြင့် ခေါင်းကိုက်သက်သာရန် ပါရာစီတမော သောက်သော်လည်း သူမ စိတ်ဖိစီးသောအခါ သူမ၏ အဖွားပေးထားသော ဘာသာရေး ဆွဲပြား (အဆောင်) ကို ယူ၍ ဆုပ်ကိုင်ထားလေ့ရှိပါသည်။

သုံးသပ်ချက် ကျန်းမာရေး ကိစ္စရပ်များကို ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် ရိုးရာအစဉ်အလာ ယုံကြည်မှုများကို နားလည်လေးစားမှုရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤဖြစ်ရပ်တွင် ကျန်းမာရေး တိုးတက်မြှင့်တင်ရေး အရာရှိသည် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများအကြောင်း ထိရောက်စွာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုရန်နှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူအသုံးပြုလာအောင် အားပေးရန် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးတို့၏ ရိုးရာ ဓလေ့ထုံးတမ်း အလေ့အထများအကြောင်း သူမ ကိုယ်တိုင် သိရှိထားသည့် ဗဟုသုတကို ထုတ်သုံးခဲ့ပါသည်။

ဘာသာစကား အတားအဆီးများသည် အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သော ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူနိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်နေသည်

ရိုဟင်ဂျာ အများစုမှာ ပညာရေး အဆင့်အတန်း နိမ့်ပါးပြီး လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများအပေါ် ယုံကြည်မှု နည်းပါးကြသည့်အတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရည်အသွေးပိုင်းတွင်သာမက ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူသုံးစွဲနိုင်မှုတွင်ပါ ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်စေပါသည်။

နားလည်မှုကင်းမဲ့ခြင်းက ယုံကြည်မှုကို ထိခိုက်စေသည်။ ဆရာ၊ ဆရာမများသာမက မိဘများကပါ ပညာရေးမူဝါဒနှင့် အသစ်လက်ခံ ကျင့်သုံးနေသည့် လေ့လာသင်ယူမှု နည်းလမ်းများကို နားမလည်ကြသောအခါ နားလည်မှုလွဲမှားခြင်းကြောင့် သတင်းမှားများနှင့် ကောလာဟလများကို ဖြစ်စေနိုင်ပြီး ပညာသင်ယူခွင့်ကို ပို၍ ထိခိုက်စေသည်။

ရိုဟင်ဂျာ မိဘအများစုသည် ၎င်းတို့ကလေးငယ်များ၏ ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရယူပိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်ပိတ်ပင် ထားကြသည်

ကျွန်ုပ်တို့ ပြောဆိုဆွေးနွေးသည် အတိုင်းအတာတွင် သူငယ်တန်းနှင့် မူလတန်းကျောင်းသာ ပါဝင်ပါသည်။ စစ်တွေ ကျေးရွာဒုက္ခသည် စခန်းများနှင့် ရွာများအတွင်းတွင် ယာယီ လေ့လာသင်ယူရေး စာသင်ခန်းများဖြင့် ပညာသင်ကြားပေးပြီး ပညာရေးအခန်းကဏ္ဍရှိ မိတ်ဖက်များက စီမံခန့်ခွဲပေးပါသည်။ ဤအရာများသည် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့်တရားဝင်ဖြစ်ပါသော်လည်း အစိုးရ ဝန်ဆောင်မှုများကို ထင်ဟပ်စေရန် ရည်ရွယ်ပြီး အစိုးရ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအတိုင်း လိုက်နာရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

၂၀၁၇ JIPS အကဲဖြတ်မှုအရ စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်းများရှိ အသက် ၆ နှစ်မှ ၁၀ နှစ်အရွယ်ရှိ မိန်းကလေးများနှင့် ယောက်ျားလေးများမှ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်တို့သည် ကျောင်း သို့မဟုတ် ယာယီ လေ့လာသင်ယူရေး စာသင်ခန်းများတွင် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ အလယ်တန်း ကျောင်းတက်ရောက်သူ ယောက်ျားလေးအရေအတွက်မှာ အလားတူပင်ဖြစ်သော်လည်း မိန်းကလေးအရေအတွက် ၇၁ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ အထက်တန်းအဆင့်တွင် တက်ရောက်သူ မိန်းကလေးအရေအတွက် ၃၁ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ယောက်ျားလေးအရေအတွက် ၆၂ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။

ခေတ်သစ်ပညာရေး လောကကို ထပ်ပေါင်းခြင်း သို့မဟုတ် အခြားရွေးချယ်စရာ အနေဖြင့် ရိုဟင်ဂျာကလေးအများစုက မက်သပ် သို့မဟုတ်အစ္စလာမ့်ကျောင်းသို့ တက်ရောက်ကြသည်။ ၎င်းတွင် ကလေးများက ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန် ဖတ်ရှုခြင်းအတွက် အာရဗီကျမ်းစာနှင့် နေ့စဉ်ဝတ်ပြုသူများကဲ့သို့ ဘာသာရေး အလေ့အထများကို လေ့လာသင်ယူကြသည်။ ဤပြောင်းလွှဲမှုကြောင့် မိဘများက ၎င်းတို့၏သားသမီးများကို ကျောင်းထုတ်ခဲ့သည်ကို မတွေ့ခဲ့ကြဘဲ၊ ပုံမှန်ကျောင်း မတက်ရောက်သော မိန်းကလေးများ၏ မိဘများကလည်း ပိုမိုလက်ခံနိုင်ဖွယ် ရွေးချယ်စရာအနေဖြင့် မြင်ကြသည်။

ရိုဟင်ဂျာ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ယဉ်ကျေးမှုအရ အပျိုဖော်ဝင်ပြီးနောက် ပညာသင်ကြားရေးကို တားမြစ်ထားခြင်းက ပြင်းထန်သော ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုဖြစ်သည်။ ထိုအမှုအကျင့် များကို ပြောင်းလဲရန်အတွက် အချိန်လိုအပ်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏ အကဲဖြတ်မှုတွင် ၎င်းတို့ကို တိုက်ရိုက် မဖြေရှင်းပေးခဲ့ပါ။ သို့သော် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုအရ ပညာသင်ကြားပေးရန် အထောက်အပံ့ပေးရာတွင် ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့ခြင်းသည်လည်း ကျောင်းအပ်ခြင်းနှင့် ကျောင်းတက်ရောက်မှုကို

လျော့ကျစေပါသည်။ ပိုမိုထိရောက်သော ဆက်သွယ်ရေး အလေ့အကျင့်များက မိဘများ၏ သံသယများကို ကျော်လွှားနိုင်ပြီး ပညာရေးအထောက်အပံ့ပေးရာတွင် ၎င်းတို့ သဘောပေါက်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုမည်။

ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များသည် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သည့် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်မှုကို တားဆီးထားသည်

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုနှင့် ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း နှစ်ခုလုံးသည် ရွှေ့ပြောင်းခံရသည့်အချိန်ကထက် ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုများတွင် အကောင်းနှင့် အဆိုးဒွန်တွဲလျက် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲလျက်ရှိကြောင်း ဝန်ခံကြသည်။ ကျောင်းသား အရေအတွက် ၁၅၀ သို့မဟုတ် ၂၀၀ အမြဲလိုလိုရှိသည့် အကြီးစား စာသင်ခန်းများသည် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ စာသင်ယူသူများ၏ မိဘအချို့ တင်ပြချက်အရ ပိုမိုမြင့်မားသည့် လူဦးရေကပညာရေးကိုရရှိသော်လည်း အရည်အသွေးတွင် ပိုမိုနိမ့်ပါးလျက်ရှိသည်။

"တက်ရောက်မှု တိုးလာပေမဲ့ အရည်အသွေးက လျော့သွားတယ်"

- ရိုဟင်ဂျာအမျိုးသား ကျောင်းဆရာတစ်ဦး

သို့သော် ဘာသာရပ် မှ ဆရာတစ်ဦးက ပညာသင်ကြားခွင့်ရရှိသူ အရေအတွက်နှင့် အရည်အသွေးနှစ်ဖက်စလုံးတွင် မြင့်တက်လာသည် ဟုဆိုသည်။ ရွှေ့ပြောင်းခံရခြင်း မတိုင်မီအချိန်က၊ ရွာမှ ကျောင်းများသည် မြို့ကျောင်းများနှင့်ယှဉ်လျှင် အလွန်နွမ်းပါးသည့် ကျောင်းများဖြစ်သည်။

"အခုတော့ NGO တွေ [လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့တွေ] ကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ကျွန်မတို့မှာ ပိုကောင်းတဲ့ သင်ကြားရေးစနစ်နဲ့ လေ့ကျင့်သင်ကြားထားတဲ့ ဆရာ/မ တွေရှိလာပါတယ်။"

- ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီး ဆရာမတစ်ဦး

TWB သည် ကော့ဘဏားရှိ ရိုဟင်ဂျာ ဒုက္ခသည်များကို မြန်မာနိုင်ငံမှ မထွက်ခွာမီ အခြေအနေများကို ပြန်လည်အမှတ်ရမှုအပေါ် စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ ဖြေဆိုမှုများတွင် လုံခြုံမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ပြတ်လပ်မှုတို့သည် ၎င်းတို့၏ မူရင်းဒေသများတွင် ပညာရေးရရှိမှုကို ကန့်သတ်ထားခဲ့ကြောင်း အကြံပြုခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းနေအရွယ်ဖြစ်သော်လည်း ကျောင်းမနေသည့် ကလေးများ ရှိသော မိဘ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်းအနက် ၅၆ ရာခိုင်နှုန်းက လုံခြုံရေးအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကြောင့် ဖြစ်သည်ဟုဆိုပြီး ၄၄ ရာခိုင်နှုန်းက အနီးအနားတွင် ကျောင်းများမရှိခဲ့သောကြောင့်ဟုဆိုသည်။

စာသင်ခန်း၏ ဘာသာစကား

လေ့လာမှုအရ စာသင်ခန်းထဲတွင် ဘာသာစကားတစ်ခုထက်ပို၍ လက်တွေ့အသုံးပြုလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှာ ကျောင်းသားများအနေဖြင့် ဘာသာရပ်များကို အကောင်းဆုံးနားလည်အောင် အကူအညီပေးနိုင်ရန်သာမက ဆရာ/မ များက မြန်မာနှင့် ရခိုင်ဘာသာစကားများ အသုံးပြုသင်ကြားရန် မိမိကိုယ်ကို စိတ်ချယုံကြည်မှုမရှိခြင်း၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်။

စာသင်ခန်းထဲမှ ကျောင်းသား/သူ များသည် မြန်မာ၊ ရခိုင်နှင့်ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားများကို နားလည်မှုအဆင့် ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။ မြို့ပြ - ကျေးလက် ကွဲပြားမှုက ကျောင်းသား/ သူများ ၏ ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှု ကို ခွဲခြားထားကြောင်း မြင်သာပါသည်။

"တချို့က ရခိုင်ဘာသာစကားကို အခြားသူတွေထက် ပိုပြီးနားလည်ကြ တယ်။ အဲဒါက သူတို့ဘယ်ကလာလဲ - မြို့က လား တောရွာက လား ဆိုတာအပေါ် မူတည်ပါတယ်။"

- အသက် ၂၅ နှင့် ၄၉ နှစ်အကြား ရိုဟင်ဂျာအမျိုးသမီးတစ်ဦး

ယေဘုယျအားဖြင့် မြို့မှလာသူများသည် ရွာမှလာသူများထက် မြန်မာနှင့် ရခိုင်ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုတွင်ပိုသာသည်။

မိဘများက ၎င်းတို့ကလေးများ အောင်မြင်ရေးအတွက်

လေ့လာသင်ယူစေချင်သည့် ဦးစားပေးဘာသာစကားကို ရှင်းလင်းစွာ ပြသကြသည်။ ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသား အများစုက မြန်မာစကားသည် အမျိုးသားဘာသာစကားဖြစ်သည့်အတွက် ၎င်းတို့၏ကလေးများကို မြန်မာဘာသာစကား သင်ယူစေလိုကြောင်းပြောသည်။ ထိုသို့သင်ကြားပေးထားခြင်းက မိမိတို့ကလေးငယ်များကို စခန်းတွင်သာမက နောင်အနာဂါတ် စခန်းပြင်ပသို့ရောက်သည့်အခါတွင် အခွင့်အလမ်းများပိုမိုပေါ်ပေါက်လာစေရန် ဖြစ်သည်။ ထိုအခွင့်အလမ်းဟုဆိုရာတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း၊ ထပ်ဆောင်း ပညာရေး၊ နှင့် မြန်မာ့ လူမှုဝန်းကျင်တွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ဝင်ဆန့်နိုင်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။ ရိုဟင်ဂျာအမျိုးသမီးအများစုက အင်္ဂလိပ်စာသည် လူသားခြင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အလုပ်ကိုင်ရာထူးများကို ရရှိနိုင်သည့်အထိ အသုံးဝင်သည့်အတွက် အရေးကြီးဆုံး ဘာသာစကားဖြစ်ကြောင်းဟုသည်။ ရခိုင်ဘာသာစကားသည်လည်း ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း ဘာသာစကားခွဲတစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုလျက်ရှိနေခြင်းကြောင့် တန်ဖိုးရှိသည့်ဘာသာစကားဖြစ်သည်။

သို့သော် ဆရာ/မ အများစုက ကျောင်းသားများကို မြန်မာ သို့မဟုတ် ရခိုင်စကားဖြင့် မပြောကြပါ။ ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းမတိုင်မီ၊ အထူးသဖြင့် စစ်တွေမြို့အတွင်း၊ ၎င်းဘာသာစကားနှစ်ခုမှ တစ်ခုကိုသာပြောသော မြန်မာနှင့် ရခိုင် ဆရာ/မ ပိုများများရှိခဲ့ပါသည်။

"အကြမ်းဖက်မှုတွေမတိုင်ခင်၊ ရွာထဲက ဆရာ/မ ၁၀၀ % က ရခိုင်လူမျိုးတွေဖြစ်ပါတယ်။"

- ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသမီး ဆရာမတစ်ဦး

ကော့ဘဏးမြို့တွင်းရှိ
 ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များကို
 ၎င်းတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ခွါမီ
 အခြေအနေများကို
 ပြန်လည်အမှတ်ရမှုအကြောင်း
 စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ရာ ၎င်းတို့၏
 မူလဒေသများတွင် ဆရာ/မ များ
 အသုံးပြုသည့် ဘာသာစကားမှာ
 အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲမှုများ
 ရှိကြောင်းထောက်ပြခဲ့သည်။
 ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံအတွင်း ရောက်ရှိပြီး
 အနေကြာနေသော မိသားစုဝင်များသည်
 ၎င်းတို့၏ သားသမီးများကို ဆရာ/မ
 များသည် ဗမာလူမျိုးများဖြစ်ကြသည်ဟု
 ပိုမိုဖော်ပြနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။
 ရခိုင်တိုင်ရင်းသားဆရာ/
 မများဖြင့် သင်ကြားရခြင်းသည်
 ရွှေ့ပြောင်းခံရမှု၏ တိုတောင်းသော
 အချိန်ကာလနှင့်အပြန်အလှန်
 ဆက်စပ်မှုရှိသည်။

ဆရာများသည် ယေဘုယျအားဖြင့်
 အကြောင်းအရာကို
 ကျောင်းသားများနားလည်ရာတွင်
 အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ရိုဟင်ဂျာ
 ဘာသာစကားကို အသုံးပြုသည်။
 အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့မပြုလုပ်ပါက
 ကျောင်းသား/သူတို့သည် အကြောင်းအရာ၏
 အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိခြင်းမရှိဘဲ (အလွတ်
 ကျက်မှတ်) ရွတ်ဆိုယုံမျှသာလုပ်နိုင်ကြလိမ့်မည်။

ကျောင်းသား/သူများ၏
 အိမ်သုံးဘာသာစကားသည်
 စာသင်ကြားမှုဘာသာစကား နှင့်
 ကွဲပြားခြားနားသောအခါ သင်ကြားမှုအတွက်

အိမ်သုံးဘာသာစကားကို အသုံးပြုခြင်းသည်
 သင်ယူလေ့လာခြင်းအပေါ် တိုးတက်မှု
 ရှိသော အကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်သည်။
 ယခု ဗဟုသုတဖြင့် ချဉ်းကပ်ရာတွင်
 ကလေးငယ်များက နည်းလမ်းအသစ်များနှင့်
 ဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများကို ၎င်းတို့၏
 မိခင်ဘာသာ စကားဖြင့်သင်ကြားပြီး
 နောက်ထပ်တိုးဘာသာစကားကို သင်ယူကာ
 ယင်းဘာသာစကားဖြင့် လမ်းညွှန်မှုများကို
 ဖြည်းဖြည်းချင်း နားလည်နိုင်လာကြသည်။³
 ယင်းအား ကောင်းကောင်းမွန်မွန်ဆောင်
 ရွက်သည့်အခါ ဘာသာရပ်များအားလုံး၌
 အောင်မြင်မှုအဆင့် မြင့်မားသည့်
 သက်ရောက်မှုရှိပြီး၊ တရားဝင်ဘာသာစကားကို
 ၎င်းတို့၏လမ်းညွှန်ဘာသာစကားဖြင့်ရ
 ရှိသော ကျောင်းသားများတွင် တရားဝင်
 လမ်းညွှန်ဘာသာစကားတွင်း အရည်အချင်း
 ပိုမိုကျွမ်းကျင်မှု သို့မဟုတ် ညီမျှသည့်ရလဒ်ရှိ
 လာကြောင်းတွေ့ရသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊
 ကျောင်းသူကျောင်းသားများက
 မိခင်ဘာသာစကား (ရိုဟင်ဂျာ) ဖြင့်အသုံးပြုရာမှ
 အမျိုးသားဘာသာစကား(မြန်မာ)
 သို့ အပြောင်းအလဲကာလမှာ
 အရေးကြီးသည့်အချက်ဖြစ်သည်။
 ကျွန်ုပ်တို့သည် စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်းများနှင့်
 ကျေးရွာများစသည့် အဓိကဒေသအတွက်
 ဘာသာစကားပေါင်းကူးနည်းဗျူဟာသို့မ
 ဟုတ် ဆရာထောက်ပံ့မှု အရိပ်အယောင်ကို
 မတွေ့ရှိခဲ့ပါ။

3 ဆူဆန်မလုံး ၏ 'The rationale for Mother Tongue
 Based Multilingual Education: Implications
 for Education Policy' SIL ၂၀၀၇ ကို အောက်တွင်
 ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။ https://www.sil.org/sites/default/files/files/mtbml_e_implications_for_policy.pdf

"အမျိုးသား ပညာရေး မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းတွင် ဒေသခံဘာသာစကားကို လမ်းညွှန်ဘာသာစကားတစ်ခု အနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း ဆိုထားသော်လည်း သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ကိုမူ မြန်မာဘာသာဖြင့်ရေး သားထားသည်။"

- ပညာရေး ပရိဝုဒ်မန်နေဂျာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် အင်္ဂလိပ်စကားပြောသည့် အမျိုးသမီးတစ်ဦး

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးများကို ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကား သင်ကြားပေးခြင်းသည် ထိခိုက်လွယ်သော အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး မိဘများ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ထိုသို့ပြုလုပ်ရန် အကြီးကျယ်တန်ဖိုးထားခြင်းမျိုးမရှိပါ။ သို့သော် ယင်းမှာ ၎င်းတို့၏ ကလေးသူငယ်များအတွက် မြန်မာဘာသာ သင်ရိုးကို သင်ကြားရာတွင် ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်မည့် အရေးပါသည့် ခြေလှမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

ဆရာ/မ များအနေဖြင့် စာသင်ခန်းတွင်း ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားအသုံးပြု သင်ကြားခြင်းကို မြန်မာဘာသာဖြင့် လေ့လာသင်ယူမှုရရှိရန် ခြေလှမ်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် လမ်းညွှန်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ မည်သည့် ဘာသာစကားဖြင့်သင်ပြမှုက ၎င်းတို့ကလေးငယ်များပညာရေးတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်သည်ဆိုသည်ကို မိဘများက ဆွေးနွေးသင့်သည်။ မြန်မာ့ပညာရေးစနစ်နှင့်

အဖြစ်နိုင်ဆုံးများများ ပေါင်းစုံမိစေရန် ၎င်းဘာသာစကား ညွှန်ကြားချက်ဖြစ်မလာခင် မြန်မာ့ဘာသာစကားကို ဒုတိယဘာသာစကားအဖြစ် မည်ကဲ့သို့ သင်ကြားမည်ကိုလည်း အဆိုပါကဏ္ဍတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ဆရာ ဆရာမများအား ၎င်းတို့၏ အကန့်အသတ်ရှိသည့် မြန်မာဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုများကို ကိုယ်တိုင်အကဲဖြတ်ခွင့်ပေးပြီး ထိုကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသည် ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် လေ့ကျင့်ရေးရည်မှန်းချက် ဖြစ်သင့်ပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကား အသုံးပြုမှုကို မြှင့်တင်သည့် ထိရောက်သော ပေါင်းကူးနည်းဗျူဟာနှင့် မြန်မာဘာသာစကားတွင် ယုံကြည်မှု တိုးတက်လာဖို့အတွက် ဆရာများသည် သင်တန်း၊ လမ်းညွှန်မှုနှင့် ထောက်ပံ့မှုလိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

ပညာရေးအရည်အသွေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပုံမှန်ဖြစ်လေ့ရှိသော စိုးရိမ်မှုကို သာဓကပြထားသည့် စိတ်ကူးယဉ် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု

ကျွန်ုပ်တို့၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များမှ အောက်ပါဖြစ်ရပ်ကို ရေးသားခဲ့ပြီး အစီအစဉ် မန်နေဂျာများ၊ ဆရာများ၊ တွဲဖက်ဆရာများ၊ ကျောင်းသားနှင့် မိဘများက အတွေ့အကြုံကို ဖော်ပြသည်။

ဖြစ်ရပ်-ကာချမ်း၏ ကလေးသည် သူ၏ မြန်မာဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုတွင် တိုးတက်မှုမရှိပါ။ နိမ့်ပါးသော စွမ်းရည်နှင့် အရင်းအမြစ်များကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဆရာက ဝန်ခံသည်။

ရှစ်နှစ်အရွယ် အဗ္ဗဒူ၏ဖခင် ကာချမ်းနှင့် အခြားဖခင် အနည်းငယ်သည် ယာယီ လေ့လာသင်ယူရေးစာသင်ခန်း အပြင်ဖက်တွင် စကားပြော နေကြသည်။ သူတို့သည် သူတို့ကလေးများ၏ ဆရာဖြစ်သူ မာရုတ်အာဖမ်းနှင့် စကားပြောဆိုရန် စုဝေးခဲ့ကြသည်။

ယခုအခါ အဗ္ဗဒူလ်သည် ၂ တန်းသို့ရောက်ရှိနေပြီး မြန်မာ သို့မဟုတ် ရခိုင် ဘာသာစကားကို မပြောတတ်သေးပါ။ ကာချမ်းသည် သူ၏သား ရရှိထားသော ပညာရေးကို မနှစ်သက်ပါ။ သူ၏သား ကျောင်းတွင် ပြုလုပ်သည်များသည် အချိန်ဖြုန်းသည်ဟု ကာချမ်းက ထင်သည်။ သူက ကျောင်းတွင် တိုင်းပြည်၏ ဘာသာစကားကို အနာဂတ်အောင်မြင်မှုနှင့် နိုင်ငံသား ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ် တည်ဆောက်ရေး အတွက် လေ့လာသင်ယူသင့်ကြောင်း ယုံကြည်သည်။

“ ဘာဖြစ်လို့ ဆရာတွေက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ကလေးတွေကို မြန်မာစကား မပြောတာလဲ။” ကာချမ်းက မေးသည်။ အခြားအမျိုးသားများက သဘောတူညီကြောင်း ခေါင်းညိတ်ပြကြသည်။

ကျောင်းသားများ စာသင်ခန်းအပြင်သို့ စတင်ထွက်လာကြသည်။ မာရုတ်သည် အပြင်တွင်ရှိသော အမျိုးသားများကို မြင်၍ စာသင်ခန်းထဲသို့ဝင်လာရန် ဖိတ်ခေါ်သည်။ သူတို့အားလုံးသည် ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ စက်ဝိုင်းပုံထိုင်ကြသည်။ အပြန်အလှန် နှုတ်ခွန်းဆက်စကားဆိုပြီးနောက် ကာချမ်းက ချီးမြှင့်သောနို့လက်ဖက်ရည်ကို စတင်သုံးဆောင်သည်။

“မာရုတ်။ ကျွန်တော်ကို ပြောပြပါဦး။ အထူးသဖြင့် ဒီစခန်းတွေကနေ ကျွန်တော်တို့ စွန့်ခွာတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ကလေးတွေတို့ အခြားအုပ်စုတွေနဲ့အတူ အသုံးပြုနိုင်တဲ့ ဘာသာစကားတစ်ခုကို မသင်ပေးသင့်ဘူးလား။ ကျွန်တော်တို့က ဒီတိုင်းပြည်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု မဖြစ်သင့်ဘူးလား။”

မာရုတ်က စကားပြောရန် သူ၏ပါးစပ်ကို ဟလိုက်သည်။ သို့သော် ကာချမ်း ဆက်ပြောသည်။

“ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ကလေးတွေက ကျွန်တော်တို့ မြန်မာဘာသာစကား သင်ခဲ့ရသလို မသင်ကြရဘူး။ အခု ကျွန်တော်တို့က ခင်ဗျားပညာတတ်သလို မတတ်ကြဘူး” ဟု သူ၏မျက်လွှာချပြီးပြောသည်။ “ကျွန်တော်တို့ထဲကတချို့ဟာ မူလတန်းကျောင်းပညာတောင် မပြီးဆုံးခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဗမာလူမျိုး ဆရာတွေက ကျွန်တော်တို့ကို မြန်မာဘာသာစကား ကောင်းကောင်း သင်ခဲ့ကြတယ်” ဟု သူက ရဲရဲရင့်ရင့် ပြန်ပြောသည်။

နောက်ဆုံးတွင် “ဒီစခန်းတွေမှာ ဗမာ လူမျိုးဆရာတွေ မရှိပါဘူး။ ဗမာနှင့် ရခိုင် လူမျိုးဆရာတွေက ဒီကိုလာဖို့ ငြင်းကြတယ်” ဟု မာရုတ်က ကြားဖြတ်ပြောလိုက်သည်။

ဗမာလူမျိုးသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံး တိုင်းရင်းသားအုပ်စုဖြစ်ပြီး မြန်မာဘာသာစကားအတွက် အခြားအမည်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ကာချမ်းက ပြန်ပြောသည်။ “ဒါဆို ဘာဖြစ်လို့ ခင်ဗျား နဲ့ တခြားဆရာတွေက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကလေးတွေကို မြန်မာဘာသာစကားနဲ့ မပြောကြတာလဲ။”

မာရုတ် သက်ပြင်းချသည်။ သူသည် ယခုအခါ ဤတိုင်တန်းမှုများကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ “ဒါဟာ အမှန်တကယ်

ပြဿနာ တစ်ရပ်ဖြစ်ပါတယ်” ဟု
မာရုက်ကပြောသည်။ “ဒါပေမယ့်
မိဘတွေက ကျွန်တော်တို့ ဆရာတွေ
ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ အခက်အခဲတွေကို
နားလည်သဘောပေါက်ဖို့လိုပါတယ်။”

“ကျွန်တော်အပါအဝင်
ဆရာတော်တော်များများက
ဘယ်တုန်းကမှ ကျောင်းအပြီးထိတက်ဖို့
အခွင့်အလမ်းမခွဲပါဘူး။ ဒါကြောင့်
ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မြန်မာစကားကျမ်းကျင်မှုက
အကောင်းဆုံးမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်
ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်နိုင်မှာလဲ။ ကျွန်တော်တို့က
အစိုးရပြဌာန်းစာအုပ်ကို သုံးပါတယ်။ ဒါကြောင့်
ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းတွေကို
မြန်မာဘာသာစကားနဲ့ မျှဝေပြီး
ကျောင်းသားတွေ လေ့ကျင့်ဖို့ အားပေးတယ်။
ဒါပေမယ့် ဒီမှာ ကျောင်းသားပေါင်းများစွာရှိပြီး
ဆရာ နည်းနည်းပဲရှိတယ်။ သူတို့ လိုအပ်တဲ့
အာရုံစိုက်မှုကို ကျွန်တော်တို့ မပေးနိုင်ဘူး။”

မာရုက်က ဆက်ပြောသည်။
“အကြောင်းအရာတွေကို
သူတို့နားလည်အောင် ကူညီဖို့ ကျွန်တော်တို့က
ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားကို အသုံးပြုပါတယ်။
သူတို့အတွက် ဒီနည်းက ပိုကောင်းနိုင်ပါလိမ့်မယ်။
သူတို့ရဲ့ မြန်မာဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု
မကောင်းလျှင်တောင် အနည်းဆုံး
အတွေးအခေါ်ကို လေ့လာသင်ယူနိုင်မယ်...”

သုံးသပ်ချက် - ဆရာများသည် သူတို့ကိုယ်တိုင်
ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှုတွင်း
အကန့်အသတ် ရှိသောအခါ ကလေးများကို
မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် သင်ကြားရန်
ရုန်းကန်ကြိုးစားရသည်။ သူတို့၏ ရိုဟင်ဂျာ
ဘာသာစကားဖြင့် ရှင်းလင်းချက်များသည်
သင်ခန်းစာပါ အကြောင်းအရာများကို
သင်ယူသူများ နားလည်ရန် ကူညီလိမ့်မည်။
သို့သော်လည်း လေ့လာသင်ယူသူများသည်
သူတို့၏ အနာဂတ် အလားအလာများအတွက်
အဓိပ္ပာယ်ဖော်ဆောင်သောအရာအားလုံး
အတွက် မြန်မာဘာသာစကားကို သင်ယူဖို့
အခွင့်အလမ်းများ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးရသည်။

စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် လေ့ကျင့်ရေးဆိုင်ရာ ဘာသာစကား

ဆရာများက သူတို့သည် မြန်မာဇာတိ
သို့မဟုတ် ရခိုင်ဘာသာစကားပြောသူများ
မဟုတ်ကြောင်းကို အလျှင်အမြန်
ထောက်ပြကြသည်။ သူတို့ထဲမှ
အတော်များများသည် စခန်းများတွင်
နှစ်ပေါင်းများစွာနေခဲ့သော အသက် ၂၀
အရွယ်အပိုင်းအခြားရှိ ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသားနှင့်
အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်။ သူတို့၏
မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ရခိုင်ဘာသာစကား
ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဇာတိစကားပြောသူများနှင့်
လေ့ကျင့်ရန် အခွင့်အလမ်း အနည်းငယ်သာ
ရရှိခဲ့ကြသည်။

သင်တန်းနည်းပြ ဆရာများစွာသည် ယခင်က
အခြားဖွံ့ဖြိုးရေး အခင်းအကျင်းများတွင်
အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြသော်လည်း
သူတို့၏တုံ့ပြန်မှုသည်
ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းပြောသော
အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား ပြောသူများဖြစ်သည်။
ပုံမှန်အားဖြင့် သူတို့သည် လူသားချင်း
စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
အဖွဲ့အစည်းများမှ ထောက်ပံ့ပေးထားသည့်
အင်္ဂလိပ်ဘာသာအကြောင်းအရာပါ
သင်ထောက်ကူပစ္စည်းကို အသုံးပြုကြသည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
ဝန်ထမ်းများသည် များသောအားဖြင့်
ရခိုင်နှင့် မြန်မာဘာသာစကား
ပြောသူများဖြစ်ကြပြီး ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား
သင်ကြားရေးဝန်ထမ်းများနှင့်

ဆွေးနွေးပြောဆိုရာတွင် မကြာခဏ
၎င်းဘာသာစကားများကို အသုံးပြုကြသည်။

ဆရာ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် လေ့ကျင့်ရေးအတွက်
အသုံးပြုသော ဘာသာစကား
ပေါင်းစပ်ထားမှုများကို နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာ
ဖြေရှင်းပြောဆိုရန် လိုအပ်သည်။

သင်တန်းနည်းပြ ဆရာများသည်
ပါဝင်သင်တန်းသားများအနေဖြင့်
အကြောင်းအရာကို အပြည့်အဝ နားလည်သလား
သို့မဟုတ် ၎င်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး သက်ရောက်မှု
တချို့ရှိသလားဆိုသည်ကို သတိပြုမိရန်
နီးကြားဖို့လိုအပ်သည်။

“ကျွန်တော်တို့က
လေ့ကျင့်ရေး၊
နည်းပညာအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ
သို့မဟုတ်
အစည်းအဝေးတွေမှာ
ကျွမ်းကျင်သူတွေ
ထုတ်ပြန်ထားတဲ့
အလွန်သိပ္ပံနည်းကျတဲ့၊
နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ
ဝေါဟာရတွေကို
အသုံးပြုကြသည်။ ဒါတွေက
အရမ်းရှုပ်ထွေးတယ်”

- ရခိုင်စကားပြော
အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့ အစည်း
ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး

အကယ်၍ လေ့ကျင့်ရေး
သင်ထောက်ကူပြုပစ္စည်းများရှိ စာသားများသည်
ဒေသဆိုင်ရာ စကားလုံးများနှင့် မလိုက်ဖက်လျှင်
သူတို့သည် ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ခြင်းကို
အကျိုးသက်ရောက်စေနိုင်သည့်
နားလည်မှုလွှဲမှားခြင်းကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်သည်။

“ကျွန်တော်တို့ရဲ့
စကားပြန်ဆိုရေး မူဝါဒမှာ
ကန့်သတ်မှုနှစ်ခုရှိတယ်-
ဘယ်သူမှ [ရိုဟင်ဂျာ]
ဘာသာစကားကို အပြည့်အဝ
မသိကြတဲ့အပြင် ဒီစွမ်းရည်ကို
တည်ဆောက်ဖို့အတွက်
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလည်းမရှိဘူး”

- အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားပြော
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အစီအစဉ်
မန်နေဂျာတစ်ဦး

သင်တန်းနည်းပြဆရာများသည် စကားပြန်များကို
ကြိုတင်၍ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ၊
အကြောင်းအရာများနှင့် သူတို့၏
လေ့ကျင့်ရေးအစီအစဉ်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်းအားဖြင့်
ကူညီနိုင်ပါသည်။ ယင်းက စကားပြန်များအား
ရှုပ်ထွေးသော အကြောင်းအရာများကို
သုံးနှုန်းပြောဆိုပုံ နှင့် ချဉ်းကပ်ပုံ တစ်လျှောက်
ပြင်ဆင်ရန်နှင့် စဉ်းစားရန် ခွင့်ပြုပါသည်။
ရည်ရွယ်ထားသော ဘာသာစကားအတွက်
သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများကို ဖြစ်နိုင်သမျှ
စောစောကြိုတင်၍ ထောက်ပံ့သင့်ပါသည်။

စကားပြန်များသည်လည်း ရှုပ်ထွေးသော
ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းများကို
အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ
ရခိုင်ဘာသာစကားသို့ စကားပြန်ဆိုရာတွင်
ခက်ခဲကြောင်းတွေ့ရှိကြသည်။
ရခိုင်ဘာသာစကားသည်
မြန်မာဘာသာစကားကဲ့သို့
စံသတ်မှတ်ထားမှုမရှိပါ။ ထို့ကြောင့်၎င်းတွင်
အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြင့် အသုံးပြုသော
အထူးပြုနည်းပညာဆိုင်ရာ စကားလုံးများစွာ
ချို့တဲ့သည်။ အမှန်တကယ်တွင်
ရခိုင်ဘာသာစကားရှိ နည်းပညာနှင့်
ပညာရေးဆိုင်ရာစကားလုံးများသည်
မြန်မာဘာသာစကားမှ အသံထွက်
အနည်းငယ်ပြောင်းပြီး ဆင့်ယူထားခြင်းဖြစ်သည်။

“ဒါကြောင့် နှစ်ဖက်စလုံးမှာ အဓိပ္ပါယ်ရှာမရတဲ့ အကြည့်တွေပဲများနေတယ်.. သူတို့က စကားလုံးတွေ ရှာနေကြတယ်။ [အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ မြန်မာဘာသာစကား] သို့ ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင် မူရင်းဆက်သွယ်ရေးထက် နှစ်မိနစ်မှ သုံးမိနစ်အထိ ပိုရှည်ကြာပါတယ်”

- အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားပြော လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတိုင်ပင်ခံတစ်ဦး-

နောက်ထပ်ကိစ္စတစ်ရပ်မှာ ရိုဟင်ဂျာ သင်တန်းသားများသည် မကြာခဏဆိုသလို ရခိုင်ဘာသာစကားကဲ့သို့သော ကြားခံဘာသာစကားတွင် ကျွမ်းကျင်မှုမရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများသည် ပထမဦးဆုံး အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားမှ ရခိုင်ဘာသာစကားသို့ ပြန်ဆိုရန် လိုအပ်သည်။ ထို့နောက် ရိုဟင်ဂျာသင်တန်းသားများအား စကားစပ်များကိုသုံး၍ ရခိုင်စကားလုံးများကို ရှင်းပြပါ။ လေ့ကျင့်ရေးအပြင် ဝန်ထမ်း ထောက်ပံ့မှုနှင့် အစည်းအဝေးများသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ သို့မဟုတ် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်

သူတို့ကျင်းပသောအခါ စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပိုပြီး ကောက်နုတ်တင်ပြသော သို့မဟုတ် သိပ္ပံနည်းကျသော စကားလုံးများဖြစ်သည့် “သိမြင်မှု” သို့မဟုတ် “စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု” တို့အား ရခိုင်ဘာသာစကား အသုံးပြု၍ရှင်းပြရန် ခက်ခဲသည်။ ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများအတွက် နောက်ထပ် ဝေါဟာရများ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် ဤစိန်ခေါ်မှု အတွက် အဖြေတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ပုံမှန်အားဖြင့် ရိုဟင်ဂျာ ဆရာများသည် ရခိုင်ဘာသာစကားကို ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့် အမျိုးမျိုးဖြင့် ပြောဆိုကြသည်။ ၎င်းတို့က ရိုဟင်ဂျာနှင့် ရခိုင်ဘာသာစကား နှစ်မျိုးလုံးကို ပြောဆိုသော်လည်း ရခိုင်ဘာသာစကားကိုမူ ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်စွာ ပြောဆိုနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ဆရာ၊ ဆရာမအချို့အနေဖြင့် မိမိပြောဆိုလို သည့်အရာအကြောင်းကို စကားပြန်ကိုဖြစ်စေ၊ သင်တန်းဆရာကိုဖြစ်စေ အပြည့်အဝ နားလည်အောင် ပြောပြနိုင်စွမ်း မရှိပါ။

ဆရာဖြစ်သင်တန်း၌ ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ မတူကွဲပြားမှုအကြောင်း နားလည်သိရှိမှု၏ အရေးကြီးပုံကို သာဓက ပြသထားသည့် စိတ်ကူးယဉ် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု

ကျွန်ုပ်တို့၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ၊ အစီအစဉ် မန်နေဂျာများ၊ ဆရာများ၊ တွဲဖက်ဆရာများ၊ ကျောင်းသားနှင့် မိဘများ၏ အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံပြီး အောက်ပါဖြစ်ရပ်ကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ဖြစ်ရပ်- ဆူဆန်က ကစားရင်း
လေ့လာသင်ယူသည့် နည်းကို
အားပေးထောက်ခံသော်လည်း ထိုနည်းကို
အယုံအကြည်ကင်းမဲ့သူနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်

စစ်တွေမြို့ရှိ ကျေးလက်
ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများနှင့် ရွာများရှိ
ယာယီ စာသင်ခန်းများမှ ဆရာ၊ မများသည်
အနားယူချိန် ပြီးသွားသည့်အခါ လူသားချင်း
စာနာထောက်ထားမှု သင်တန်းခန်းမတွင်းရှိ
မိမိတို့၏ ထိုင်ခုံများတွင် ပြန်လည်
နေရာယူကြသည်။

အစောပိုင်းကလေးဘဝ ပညာရေးဆိုင်ရာ
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု
အကြံပေးတစ်ဦးဖြစ်သူ အမေရိကန်လူမျိုး
ဆူဆန်သည် ကမ်းခြေတွင်ကစားသည့်
ရောင်စုံ ပလတ်စတစ်ဘောလုံးများကို
အံ့အားသင့်နေသည့် ပါဝင်သူများထံ
ပစ်ပေးလိုက်ပြီး နောက်သင်တန်းချိန်ကို
စတင်လိုက်သည်။

"ကစားပွဲရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က
ဘောလုံးတွေကို လေထဲမှာ တတ်နိုင်သမျှ
ရောက်နေအောင် လုပ်ဖို့ပဲ။" သူမက
ရယ်နေသူများအား အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြင့်
အော်ပြောလိုက်သည်။

သီရိထွန်းဝင်းသည် စစ်တွေမြို့မှလာသည့်
ရခိုင်စကားပြောဆိုသူတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။
သူမသည် ဤသင်တန်းအတွက်
စကားပြန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးနေခြင်း
ဖြစ်သည်။ သူမသည် မြန်မာ၊ ရခိုင်နှင့် အင်္ဂလိပ်
ဘာသာစကားတို့ကို ရေရေလည်လည်
ပြောနိုင်သော်လည်း ရိုဟင်ဂျာစကားကို
မပြောတတ်ပါ။ အမှန်တကယ်တွင် သူမသည်
ကျွမ်းကျင်စကားပြန်တစ်ဦး မဟုတ်ဘဲ
အစီအစဉ် အရာရှိတစ်ဦးသာဖြစ်သော်လည်း
သူမ၏ ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှုသည်
အင်္ဂလိပ်စကားပြောသူများနှင့် ရခိုင်စကားပြောသူ
ရိုဟင်ဂျာများကြား ဆက်သွယ်ရေးလိုအပ်ချက်ကို
ဖြည့်ဆည်းပေးရာတွင် အသုံးဝင်ပါသည်။

ရယ်မောရင်းဖြင့် မိနစ်အနည်းငယ်ကြာ
ဘောလုံး ပစ်လိုက် ပုတ်လိုက် လုပ်ပြီးနောက်

ဆူဆန်သည် အဖွဲ့အား ဘောလုံးများကို ဖမ်းပြီး
ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် ထားရန် ပြောလိုက်ပါသည်။
"ကစားချိန် ပြည့်သွားပြီ။" သီရိထွန်းဝင်းက
စကားပြန်ပေးလိုက်သောအခါ အဖွဲ့က
လိုက်နာလုပ်ဆောင်ပါသည်။

ထို့နောက် ဆူဆန်က လုပ်ဆောင်ချက်၏
ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းပြပါသည်။

"ကစားတယ်ဆိုတာ ပျော်ဖို့သက်သက်
မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီကစားနည်းက
သင်တို့ကို ဘယ်လိုမျိုး အပြန်အလှန်
ဆက်ဆံပြုမူရမယ်ဆိုတာ သင်ပေးလိုက်သလိုပဲ
ကလေးတွေကိုလည်း ဘယ်လိုပြုမူရမယ်၊
တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ဘယ်လို ပူးပေါင်းဆောင့်ရက်
ရမယ့်တိုက်ကို သင်ပေးနိုင်ပါတယ်။"
သီရိထွန်းဝင်းက စကားပြန်ပေးနိုင်ရန် ဆူဆန်က
ခဏရပ်လိုက်သည်။

"ဒါကြောင့် ကလေးငယ်တွေကို
အထူးသဖြင့် သူငယ်တန်း ကလေးတွေကို
ဂိမ်းတွေဘယ်လိုကစားရတယ်၊ အချင်းချင်း
ဘယ်လိုပြောဆိုဆက်ဆံရတယ်ဆိုတာ သင်ပေးဖို့
အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။"

ဆူဆန်သည် သူငယ်တန်းနှင့် မူလတန်းကျောင်း
ပတ်ဝန်းကျင်များတွင်းရှိ အကောင်းဆုံး
အလေ့အထများကို မီးမောင်းထိုးပြလိုက်ပါသည်။
သူမသည် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းတစ်ခုတွင်
ယာယီလေ့လာသင်ယူရေးစာသင်ခန်း၏
အသုံးချနိုင်သည့်ရင်းမြစ် အကန့်အသတ်ရှိသော
ပတ်ဝန်းကျင်ကို နားလည်ပါသည်။ သူမသည်
ဘောလုံးကစားနည်းများ၊ အရောင်ခြယ်ခြင်း နှင့်
အလှည့်ကျ သရုပ်ဖော်ခြင်းကဲ့သို့ ကစားရင်း
လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် အစီအစဉ် အမျိုးမျိုးကို
ဥပမာအနေဖြင့် အသုံးပြုလိုက်ပါသည်။

ဤစိတ်ကူးအချို့မှာ သီရိထွန်းဝင်းအတွက်
အသစ်အဆန်းဖြစ်နေသောကြောင့် ၎င်းတို့ကို
ရခိုင်ဘာသာဖြင့် သိရှိနားလည်အောင်
ပြောဆိုရာတွင် အခက်အခဲရှိပါသည်။
ဆရာ၊ ဆရာမများမှာ သူမပြောဆိုနေသည့်
အရာအပေါ် အာရုံစိုက်နားထောင်ရန်
ပို၍ခက်ခဲစပြုလာပါသည်။

ဆရာတချို့မှာ ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားဖြင့် တိုးတိုးလေး ပြောပြီး သူတို့ဘာသာ စကားဆက်ပြောနေကြသည်ကို ဆူဆန် သတိပြုမိလိုက်ပါသည်။

သူမက သင်ကြားပို့ချမှုကို ရပ်လိုက်ပြီး သီရိထွန်းဝင်းအား ဘာဖြစ်နေသည်ကို မေးလိုက်ပါသည်။ သူတို့ ဘာတွေ ပြောနေကြတာလဲ။

သီရိထွန်းဝင်းသည်လည်း သူတို့ပြောနေသည်ကို နားမလည်သောကြောင့် အဖွဲ့အား ရခိုင်ဘာသာဖြင့် "ဆူဆန် ပြောနေတဲ့အရာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မေးစရာ မေးခွန်းရှိပါသလား။ တစ်ခုခု မှားနေသလား။" ဟု မေးလိုက်ပါသည်။

စိတ်လှုပ်ရှားနေပုံရပြီး အကြောင်းအရာများကို ဆူဆန်အား ပြန်ပြောရန် ဝန်လေးနေသည့် ဆရာများထဲမှ တစ်ယောက်က သီရိထွန်းဝင်းကို ရခိုင်ဘာသာဖြင့် ရှင်းပြလိုက်ပါသည်။

"မိဘတွေက သူတို့ကလေးတွေကို ဒီဂိမ်းတွေ မကစားစေချင်ဘူးလို့ ပြောနေကြတာပါ။ ဆရာတွေက ကလေးတွေနဲ့ ကစားလိုက်၊ ပုံဆွဲခိုင်းလိုက်နဲ့ အချိန်ဖြုန်းနေတယ်လို့ မိဘတွေက ထင်ကြတယ်" ဟု နောက်ဆုံးတွင် သီရိထွန်းဝင်းက ရှင်းပြလိုက်ပါသည်။

မိဘများက ၎င်းတို့၏ ကလေးများကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးထားသည့် ကဗျာများကို အလွတ်ကျက်ပြီး ပြန်ဆိုပြစေချင်ကြသည်ဟု ဆရာတစ်ဦးက ရှင်းပြပါသည်။ "အဲဒါကမှ ပညာရေးလို့ သူတို့က ထင်ကြတာပါ။"

နောက်ထပ်ဆရာတစ်ဦးက မတ်တတ်ရပ်ပြီး "ယာယီ လေ့လာသင်ယူရေးစာသင်ခန်းတွေထဲမှာ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ် နည်းနည်းပဲ ရှိပါတယ်။ သူငယ်တန်းဆိုရင် စာအုပ်တစ်အုပ်မှ မရှိပါဘူး။ ၁ တန်းအတွက်လည်း စာအုပ်နည်းနည်းပဲ ရှိပါတယ်။ ကျွန်မကျောင်းသားတွေထဲမှာလည်း တစ်ယောက်မှ စာအုပ်မရှိပါဘူး။" ဟု ပြောလိုက်သည်။

တောင်အာရှနှင့် အရှေ့တောင်အာရှဆိုင်ရာ အခြေအနေများတွင် အတွေ့အကြုံရှိသော

ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဆူဆန်သည် အရင်ကလည်း ဤသို့သော သဘောထားမျိုးကို ကြားခဲ့ဖူးပါသည်။

ဆူဆန်က "ကစားခြင်းနဲ့ ဂိမ်းတွေဆိုတာ စာအုပ်တွေအပြင် နောက်ထပ် သမားရိုးကျနည်းလမ်းတွေရဲ့ ပြင်ပ လေ့လာသင်ယူနိုင်တဲ့ အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုသာ ဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကလေးတွေ ကြီးပြင်းလာတာနဲ့အမျှ ကျွန်မတို့တွေအနေနဲ့ နည်းလမ်းနှစ်မျိုးလုံးကို အသုံးပြုသင့်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကစားခြင်းက ကလေးငယ်တွေကို စိတ်ဓာတ်တက်ကြွစေပြီး အသစ်အဆန်းတွေကို စူးစမ်းရှာဖွေပြီး ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ချင်လာအောင် အားပေးပါတယ်။ ကလေးတွေရဲ့ ဘာသာစကားကို ပြောဆိုသလိုမျိုး ယူဆနိုင်ပါတယ်။ အဲလိုလုပ်ဆောင်မှသာ ကျွန်မတို့တွေဟာ သူတို့တွေကို ဆက်လက်လေ့လာသင်ယူချင်စိတ် ရှိလာအောင် အားပေးနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှင်တို့ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍက ကလေးတွေ ကစားနေရင်း တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ လေ့လာသင်ယူဖြစ်အောင် သူတို့ကို လမ်းညွှန်ပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။"

"ကဲ အခု ဆရာများရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ၊ ကစားခြင်းမှတစ်ဆင့် လေ့လာသင်ယူနိုင်အောင် ကလေးတွေကို ကူညီပေးရမယ့် ရှင်တို့ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍအကြောင်း ပြောကြရအောင်..."

သုံးသပ်ချက် - စကားပြန်က အသုံးပြုသည့် ရင်းမြစ်အကြောင်းအရာများကို မရင်းနှီးသောကြောင့် အခက်အခဲဖြစ်ခဲ့ရသည်။ သင်တန်းမစမီ သင်တန်း အကြောင်းအရာများ သို့မဟုတ် အခြားသော အကြောင်းအရာများကို သင့်တော်သော ဘာသာစကားဖြင့် ရေးသားပေးထားခြင်းက စကားပြန်များအား အချက်အလက်များကို တိကျမှန်ကန်စွာ ပြန်ပြောနိုင်စေမည့် အကောင်းဆုံး အခွင့်အလမ်းကို ပေးပါသည်။ သင်တန်းဆရာသည် ဆရာများက ကလေးဗဟိုပြု သင်ကြားရေး နည်းလမ်းများနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု မရှိခြင်းကြောင့် အဖြစ်များသည့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် သူမ၏ကိုယ်ပိုင် ယဉ်ကျေးမှုအသိကို အသုံးပြုလိုက်ပါသည်။

လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် ထိရောက်စွာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း

ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုများရှိ အယုံအကြည်ကင်းမဲ့မှုကို ဖယ်ရှားရန် မရင်းနှီးသော အလေ့အထများအကြောင်းကို သက်ဆိုင်သူများနှင့် ထိရောက်စွာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုရန် လိုပါသည်။ ယင်းတွင် သင်ကြားမှုနည်းလမ်း အသစ်များ နှင့် စာသင်ခန်းတွင် ဘာသာစကား မျိုးစုံကို တမင်ရည်ရွယ်၍ အသုံးပြုခြင်းတို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

သင်တန်းတွင် ဘာသာစကား အတားအဆီးများနှင့် တွေ့ကြုံရစေကာမူ ဆရာများအနေဖြင့် မကြာသေးမီကလေ့လာထားသည့် ဤနည်းလမ်းများသည် ခိုင်လုံမှုရှိပြီး ကလေးများအတွက် အကောင်းဆုံး အကျိုးဖြစ်စေကြောင်း မိဘများ ယုံကြည်လက်ခံလာစေရန် ဤအချက်အလက်ကိုလည်း အသုံးပြုရပါမည်။

လှုံ့ဆော်ရေးမှူး နှင့် ရိုဟင်ဂျာဘာသာပြန်တစ်ဦးဖြစ်သူက ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်းရှိ ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသည့် အမျိုးသမီးများနှင့် ဘာသာစကားအတားအဆီးအကြောင်း အာရုံစိုက်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်စဉ်

"အစကတော့ သူငယ်တန်းမှာ အကကတာက ကျွန်တော်တို့ [ရိုဟင်ဂျာ] ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ မကိုက်ညီဘူးလို့ အမြင်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တွေ တစ်အိမ်တက် တစ်အိမ်ဆင်း သွားပြီး မိဘတွေကို စကားပြောခဲ့ရပါတယ်။"

- ရိုဟင်ဂျာလူမျိုး ဆရာတစ်ဦး

ဥပမာအားဖြင့် ရိုဟင်ဂျာ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့်
 မိဘများသည် တစ်ခုတည်းသော
 ခိုင်လုံသည့် သင်ကြားမှုနည်းလမ်းအဖြစ်
 အလွတ်ကျက်မှတ်ခြင်းကိုသာ
 ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ကြပါသည်။ ရလဒ်အဖြစ်
 ၎င်းတို့သည် ကစားခြင်းဖြင့်
 လေ့လာသင်ယူခြင်းကဲ့သို့
 မရင်းနှီးသော အယူအဆများကို
 နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် အချိန်ကြာမြင့်သည်အထိ
 ထပ်ခါထပ်ခါ လေ့လာရန် လိုပါသည်။
 မိသားစုများ အနေဖြင့် ပညာရေးမှတ်တိုင်များကို
 နားလည်ပြီး ကလေးများအတွက် ဆီလျော်အောင်
 ပြုပြင်ထားသည့် လေ့လာသင်ယူမှု အလေ့အထ
 များမှတစ်ဆင့် အဆိုပါ ပညာရေးမှတ်တိုင်များ
 ရရှိနိုင်သည်ကို သဘောပေါက်လာနိုင်ပါက
 အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။
 ယင်းသို့လုပ်ဆောင်ရန်
 အယူအဆများကို နားလည်ပြီး
 တတ်နိုင်သမျှ အတိအကျဆုံးဖြစ်အောင်
 ပြောဆိုရန် အရေးကြီးပါသည်။
 ဝေါဟာရတစ်ခုကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းက
 ရိုးရှင်းပုံပေါ်နိုင်သော်လည်း
 ဆက်စပ်မှုများနှင့် သွယ်ဝိုက်အဓိပ္ပာယ်များကို
 ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းကမူ ထိုသို့မဟုတ်နိုင်ပါ။
 လူများက ၎င်းတို့ နားမလည်ချိန်တွင်လည်း
 နားလည်ပါသည်ဟု ပြောနိုင်ပါသည်။

"ဝေါဟာရက
 ရိုးရှင်းသည့်တိုင်အောင်
 အဲဒီအဓိပ္ပာယ်ကို အပြည့်အဝ
 ဘာသာပြန်မပေးနိုင်ပါဘူး။
 အထူးသဖြင့်
 'မျက်နှာမပျက်စေချင်တဲ့
 ယဉ်ကျေးမှုကို
 ထည့်သွင်းစဉ်းစားတဲ့အခါ
 အခက်အခဲဖြစ်ပါတယ်"

- ရခိုင်စကားပြောဆိုသူ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း
 ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး

ဘာသာစကား

အတားအဆီးများက

မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ ရိုဟင်ဂျာ
လူမျိုးများကို ဖယ်ကြည့်ထားရန်
တွန်းပို့နေသည်

"ကျွန်တော်တို့က **hala hotha** [အနက်ရောင် ဘာသာစကား] ကို ပြောဆိုပါတယ်။ အဲဒါကို အင်အားနည်းတဲ့ ဘာသာစကားတွေလို့ ကျွန်တော်တို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘာသာစကားက အဲဒါတွေထဲက တစ်ခုပါ။"

- ဟု အသက် ၂၅ မှ ၄၉ နှစ်အတွင်းရှိ ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသားတစ်ဦးက ပြောသည်

ဘာသာစကားသည် မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများကို သီးသန့်ဖယ်ကြည့်ထားခြင်းကို ကျော်ဖြတ်ရာတွင် အချက်အချာကျ ပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာများက ကျောင်းတွင် မြန်မာဘာသာနှင့် ရခိုင်ဘာသာစကားတို့ကို သင်ယူခွင့် မရှိသရွေ့ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အချက်အလက်များ ရယူရန်၊ ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ဆန္ဒများကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရန်

သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ချသူများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် ရိုဟင်ဂျာ စကားပြောသော ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများအပေါ် မှီခိုနေရဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဘာသာစကားကို ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများကြား ဆက်ဆံရေးသည် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှု၏ ထိရောက်မှုအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိပြီး လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကြား တင်းမာမှုများကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းမှုများက အောင်မြင်မှု ရှိ၊ မရှိ ဆုံးဖြတ်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

လူမှုရေး ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှု အစီအစဉ်ရေးဆွဲလုပ်ဆောင်ခြင်းက ရိုဟင်ဂျာများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဘာသာစကား ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများကြား ဆက်ဆံရေးများကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်းရေးဆွဲသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်သည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ဘာသာစကားကို ဖယ်ကြည့်ခံရသည့် အကြောင်းအချက်တစ်ခုအဖြစ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး ဝန်ဆောင်မှုများ အများဆုံးရောက်ရှိရန်နှင့် ထိရောက်မှုရှိစေရန် အစီအစဉ်များကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရပါမည်။

ဘာသာစကား စွမ်းရည်များက အခွင့်အလမ်း ရရှိနိုင်မှု နှင့် အဆင့်အတန်းကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်

လက်ရှိ ပြည်နယ်၏ အလေ့အထများနှင့် အသုံးအနှုန်းများအရ ရိုဟင်ဂျာများကို နိုင်ငံသား မဟုတ်သူများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ယင်းက ရိုဟင်ဂျာလူမျိုး အများအပြားကို မြန်မာလူ့အဖွဲ့အစည်းမှ စနစ်ကျကျ ဖယ်ကြည့်ထားသလို ဖြစ်စေသည်။ မျိုးရိုး၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုနှင့် ပုံပန်းသွင်ပြင်တို့က ဖယ်ကြည့်မှုကို ဖြစ်စေသည့် အဓိကအချက်များ ဖြစ်ပြီး ဘာသာစကားမှာမူ နှစ်ခြမ်းကွဲနေမှုကို ပေါင်းစည်းပေးရာတွင် အခရာကျသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာစကား သို့မဟုတ် ဆက်စပ်သော ဘာသာစကားများကို သိရှိနားလည်ခြင်းဖြင့် လူနည်းစုများသည် အနည်းဆုံးအနေဖြင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်ခွင့်ရရန်နှင့် ပြည်နယ်ရှိ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူခွင့်ရှိရန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းနိုင်မည်ဖြစ် ပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာ လူ့အဖွဲ့အစည်းများအတွက် လုံလောက်သော ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ မရှိခြင်းက ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများကို မြန်မာစကား သင်ယူနိုင်ခွင့်နှင့် မြန်မာစကား ပြောဆိုနိုင်ခြင်း မရှိအောင် တားဆီးနေသလိုသာ ဖြစ်စေပြီး ဖယ်ကြည့်မှုကို တွန်းအားပေးနေသည်။

ဘာသာစကား အတားအဆီးများက လူ့အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးများနှင့် ရိုဟင်ဂျာနှင့် အခြားလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကြား ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုကို ထိခိုက်စေသည်။ အချက်အလက်ပေးသူများသည် အများအားဖြင့် အချက်အလက်လက်ခံသူများနှင့် ဘာသာစကားတစ်ခုတည်းကို ပြောဆိုခြင်း မရှိကြသောကြောင့် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့နှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဗဟုသုတ မတူညီကြသောကြောင့် ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများ သို့မဟုတ် စကားပြန်များနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကြားဝင်စေ့စပ်ပေးသူများအပေါ် မှီခိုအားထားရသည်။ ယင်းက တစ်ဦးချင်းကိုယ်စားပြုမှု အခန်းကဏ္ဍကို

သေးသိမ်စေပြီး၊ ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့ခြင်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ကွာခြားခြင်းတို့ကို ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်စေသည့်အပြင် လူမှုရေး ပေါင်းစည်းနိုင်ချေကို လျော့နည်းစေသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ် အလယ်ပိုင်းတွင် ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများအဖြစ် မရမာကြီး၊ ဟိန္ဒူနှင့် ကမန် လူမျိုးစုများက လုပ်ဆောင်ပေးလေ့ရှိပါသည်။ စစ်တွေမြို့မှ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းရှိ ရခိုင်လူမျိုးများကလည်း ကြားခံဆက်သွယ်ပေးသူများအဖြစ် လုပ်ဆောင်ပေးသော်လည်း ဘာသာစကား အတားအဆီးများကြောင့် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများနှင့် အိမ်နီးချင်း ရခိုင်လူမျိုးများကြား တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်မှုများသည် ဆက်လက်၍ ထိရောက်မှု မရှိဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာ အများစုနှင့် ရခိုင်လူမျိုးများက ဘာသာစကားတစ်ခုတည်းကိုသာ ပြောဆိုကြသည့်တိုင်အောင် တိုက်ရိုက် ဆက်ဆံပြောဆိုရန် အခွင့်အလမ်းများက အတော်လေးနည်းပါးပါသည်။ အပြန်အလှန် ဆက်ဆံပြောဆိုမှုများ မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်သည့် အချိန်မှာ အများအားဖြင့် ဈေး၊ အလုပ်ခွင် (လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု ဌာနအဖွဲ့အစည်းများ) သို့မဟုတ် အစိုးရကျောင်းများတွင် ဖြစ်ပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးများကြားတွင် သွားလာလှုပ်ရှားခွင့် ကန့်သတ်ချက်များ၊ အလုပ်ကန့်သတ်ချက်များနှင့် ဘာသာစကား တတ်ကျွမ်းမှု နည်းနေခြင်းက ရိုဟင်ဂျာ အများစုကို ဤကဲ့သို့ ဆက်ဆံပြောဆိုမှုများမှ အကျိုးခံစားနိုင်ခြင်းမရှိ ဖြစ်စေပါသည်။ အများအားဖြင့် ပညာအတတ်ဆုံးသူများနှင့် ဝင်ငွေပိုများသူများကသာ အကျိုးခံစားရပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအနက် စစ်တွေမြို့မှ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများက ရခိုင်စကားကို ပို၍ပြောနိုင်ကြပြီး ရခိုင် အိမ်နီးချင်းများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အလားတူမှုများ ရှိကြသည်။ စစ်တွေမြို့တွင် ကြီးပြင်သည့် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများသည် တစ်ခါတစ်ရံ အိမ်တွင်ပြောဆိုသည့် ဘာသာစကားအဖြစ်

ရခိုင်ဘာသာစကားကို ပြောဆိုကြသည်။ အစပိုင်းတွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကား ကောင်းကောင်းမပြောနိုင်မှုနှင့် ကျေးလက်ရှိ ၎င်းတို့၏ အိမ်နီးချင်းများ၏ အတော်လေး ရှေးရိုးစွဲသော ဘာသာရေး ဓလေ့ထုံးတမ်းကြောင့် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပေါင်းစည်းနေထိုင်နိုင်ရန် ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိုးစားခဲ့ကြရသည်။ အလားတူပင် ရခိုင်လူမျိုးများအနက် မောင်းတော၊ ဘူးသီးတောင်နှင့် ရသေ့တောင်ကဲ့သို့ ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ မြို့နယ်များမှ ရခိုင်လူမျိုးများသည် ရခိုင်ပြည်နယ် အလယ်ပိုင်းရှိ ရခိုင်လူမျိုးများထက် ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားအချို့ကို ပို၍ပြောဆိုနိုင်သည်။ ယင်းသည် ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် ပို၍ အဆက်အသံများသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ဘာသာစကားကို အခြေခံ၍ ဖယ်ကြည့်ခြင်းကို ဆက်လက်ဖြစ်ပွားစေနိုင်သည်

ကျွန်ုပ်တို့၏ အကဲဖြတ်ချက်အရ ဘာသာစကား အတားအဆီးများသည် ရိုဟင်ဂျာများအား အစီအစဉ်များရှိ ပြည်သူ့နိတိ ပညာရေး၊ မီဒီယာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးများ ရရှိပိုင်ခွင့်မှလည်း ဖယ်ကြည့်ခံရစေသည်။ လူမှုရေး ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှု အစီအစဉ်များ၊ အထူးသဖြင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကြား ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုနှင့် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ခြင်းတို့တွင် လုပ်ဆောင်နေကြသူများသည် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် အဓိကဘာသာစကားအဖြစ် ရခိုင် သို့မဟုတ် မြန်မာဘာသာစကားကို အသုံးပြုကြသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် ဤအစီအစဉ်များက ရိုဟင်ဂျာ အများစုကို ဖယ်ကြည့်ထားမိစေသည်။ ပညာရေး အဆင့်နှင့် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအခြေအနေ မြင့်မားမှုကြောင့် ရခိုင်၊ မြန်မာ

သို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ်စကားပြောဆိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ဆက်လက်မီခိုအားထား ခြင်းကသာ ၎င်းတို့ အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်နိုင်သည့်အရာဖြစ်ပါသည်။ ယင်းက လက်ရှိ ရှိနေသော လူမှုရေး အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်မှု များနှင့် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး ပြောင်းလဲမှု အပြုအမူများကို မရည်ရွယ်ဘဲ အားပေးထောက်ခံသလို ဖြစ်စေသည်။

ဤအစီအစဉ်များတွင် ရံဖန်ရံခါ ပါဝင်ကြသော ရခိုင် ဘာသာစကား သို့မဟုတ် မြန်မာဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု မရှိသည့် ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးများက အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်းသည် ထိရောက်မှုမရှိဟု ယူဆပါသည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ ပြောဆိုသည့် အကြောင်းအရာများသည် ရှင်းလင်းမှုမရှိဘဲ ဘာသာစကား အသုံးအနှုန်းအားဖြင့်လည်း ကြွယ်ဝမှု မရှိသောကြောင့် ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးများအနေဖြင့် ထိရောက်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအနေဖြင့် ရခိုင် ဘာသာစကား သို့မဟုတ် မြန်မာဘာသာစကားကို အနည်းအကျဉ်းသာ တတ်ကျွမ်းနားလည်သဖြင့် တစ်ဖက်အုပ်စုဖြစ်သော ရခိုင်လူမျိုးများနှင့် ထိရလွယ်သောပြဿနာများအကြောင်း ထိရောက်စွာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည်။

အမည်မှည့်ခေါ်သည့် အစဉ်အလာများက အုပ်စုနှစ်စု ကွဲစေရန် တွန်းအားပေးလျက် ရှိသည်

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နယ်စပ်တွင် ဘာသာစကား မျိုးစုံ၊ ယဉ်ကျေးမှု ပေါင်းစုံ၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ အမျိုးမျိုးဖြင့် အုပ်စုများသည် အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ကြပြီး လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကာ အချင်းချင်း လက်ထပ်ထိမ်းမြား နေထိုင်လျက် ရှိကြသည်မှာ နှစ်ထောင်ချီ ကြာမြင့်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတိုင်းတွင် ရင်းမြစ်များကို အပြိုင်အဆိုင်လုနေကြခြင်းသည် အုပ်စုများကြား ၎င်းတို့ကို မည်သူက ပိုင်ဆိုင်ပြီး မည်သူက ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိဟု ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် အလိုအလျောက် တွန်းအားပေးသည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မတူညီသော အုပ်စုအချင်းအချင်း အပြန်အလှန် ရည်ညွှန်းကြသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဖော်ပြလုပ်ဆောင်ကြသည်။ မိမိကိုယ်ကို သို့မဟုတ် အုပ်စုဝင်များကို ရည်ညွှန်းပြောဆို သုံးနှုန်းသည့် အမည် (အချင်းချင်း ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသော အမည်) နှင့် အခြားသူများက ရည်ညွှန်းပြောဆို သုံးနှုန်းသည့် အမည် (တစ်ဖက်အုပ်စုက ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသော အမည်) တို့ မတူညီခြင်းက နှစ်ဖက်အုပ်စုအကြား တင်းမာမှုများရှိကြောင်း ပြသနေသည်။ ဤသို့ အမည်မှည့်ခေါ်တတ်သည့် အလေ့အထများကို နားလည်ပြီး အုပ်စုတိုင်း နှစ်သက်သည့် အမည်များကို ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲခြင်းသည် ထိုသူများနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုကို ပို၍ အပြုသဘော ဆောင်စေပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာ၊ ဗမာနှင့် ရခိုင်လူမျိုးများအကြား အချင်းချင်း ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသော အမည်များနှင့် တစ်ဖက် အုပ်စုကို ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲသော အမည်များကို ပုံ ၁ တွင် ပြသထားပါသည်။ ထိုပုံတွင် နိမ့်ချခေါ်ဝေါ်သည့် သို့မဟုတ် နိမ့်ချခေါ်ဝေါ်သည်ဟု ယူဆရသည့် အမည်များ အသုံးပြုမှုကို ထင်ရှားမြင်သာအောင် ပြသပေးထားသည်။ အကွက်ထဲရှိ ပထမဆုံး စာလုံးသည် "အမည်ပေးသူ" ၏ အသုံးအများဆုံး

စာလုံးဖြစ်သည်။ ဒုတိယနှင့် တတိယ အသုံးအနှုန်းများသည် အခြား အမည်များဖြစ်ပြီး "အမည်ပေးသူ" က အသုံးပြုနေကျ ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်ပါမည်။ (အနည်းဆုံး အချို့) "အမည် အခေါ်ခံရသူ" က ၎င်းတို့ကိုနိမ့်ချသည်ဟု ယူဆသော အသုံးအနှုန်းများကို လိမ္မော်ရောင်ဖြင့် ပြသထားသည်။ အပြုသဘောဆောင်သော သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်ကျသော အသုံးအနှုန်းများကို အမှတ်အသား ပြမထားပါ။ အပြာရောင် အကွက်များမှာမူ "အမည် အခေါ်ခံရသူ" အနေဖြင့် အခေါ်ခံလိုသည့် အသုံးအနှုန်း ဖြစ်သည်။ မျက်တောင် အဖွင့်၊ အပိတ်ထဲရှိ စာသားသည် အထက်ဖော်ပြပါ စာလုံးများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုချက် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ၊ ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးများက ဗမာနှင့် ရခိုင်လူမျိုးများကို မော့ (mog) ဟု ရည်ညွှန်း သုံးနှုန်းလေ့ရှိသည်။⁴ ဤအသုံးအနှုန်းသည် နိမ့်ချခေါ်ဝေါ်သည့်အသုံးအနှုန်း ဖြစ်သည်ဟု ရခိုင်လူမျိုးများက ယူဆကြသည်။

4 သမိုင်းကြောင်းအရလည်း ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ဒေသမှ လူအုပ်စုတချို့က ရခိုင်လူမျိုးများကို မော့ဂ် ဟုခေါ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ရိုဟင်ဂျာများက မော့ဂ် ကို ယေဘုယျအားဖြင့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဟု ဆိုလိုရန်လည်း သုံးကြသည်။ ထို့ကြောင့် စကားပြောဆိုရာတွင် အသုံးအနှုန်းတစ်ခုကို အသုံးပြုသည့်အခါ အကြောင်းအရာကို နားလည်အောင် ရှင်းလင်းပေးရန်အတွက် တောင်းဆိုခြင်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၁။ မြန်မာနိုင်ငံ၊ စစ်တွေမြို့ရှိ ရိုဟင်ဂျာ၊ ဗမာနှင့် ရခိုင်လူမျိုးများအကြား မိမိကိုယ်ကို သုံးနှုန်းခေါ်ဆိုသော အမည်များနှင့် အခြားအုပ်စုကို သုံးနှုန်းခေါ်ဆိုသော အမည်များ

အမည် အခေါ်ခံရသူ	ရိုဟင်ဂျာ	ဗမာ (ဗမာလူမျိုး)	ရခိုင်
အမည်ပေးသူ			
ရိုဟင်ဂျာ	ရိုဟင်ဂျာ မူဆူလ်မန် (မွတ်စလင်) ရခိုင် (ရခိုင်လူမျိုး)	မော့ ("ဗုဒ္ဓဘာသာ") ဘောမာ	မော့ ("ဗုဒ္ဓဘာသာ" "ပင်လယ် ဓားပြ") ရခိုင်
ဗမာ (မြန်မာဘာသာစကား)	ဘင်္ဂါလီ မွတ်စလင် ကလား / ကုလား ("အမည်း၊" "အိန္ဒိယ လူမျိုး၊" "နိုင်ငံခြားသား")	ဗမာ (ဗမာလူမျိုး) မြန်မာ	ရခိုင် ("Yakhine" ဟု အသံထွက်သည်)
ရခိုင်	ဘင်္ဂါလီ မွတ်စလင် ကလား / ကုလား ("အမည်း၊" "အိန္ဒိယ လူမျိုး၊" "နိုင်ငံခြားသား")	ဗမာ (ဗမာလူမျိုး) မြန်မာ	ရခိုင်

ကျွန်ုပ်တို့ လေ့လာစဉ်တလျှောက် ရခိုင်ပြည်နယ် အလယ်ပိုင်းရှိ ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးများစွာသည် "ရိုဟင်ဂျာ" ဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရည်ညွှန်း သုံးနှုန်းရန် ဝန်လေးနေကြသည်။ ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံ၌ နေထိုင်ကြသော ရိုဟင်ဂျာများနှင့် မတူဘဲ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိမိကိုယ်ကို ရိုဟင်ဂျာဟု သုံးနှုန်းခြင်းသည် နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော လုပ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ အုပ်စုလိုက်ဖြစ်စေ၊ တစ်ယောက်ချင်းဖြစ်စေ အင်တာဗျူးလုပ်စဉ် ၎င်းတို့၏ မျိုးနွယ်စုကို မေးမြန်းသည့်အခါ ရိုဟင်ဂျာ အများစုက အဖြေမပေးမီ အရင် စဉ်းစားနေကြသည်။ အစောပိုင်းတွင်

အများစုက ကိုယ့်ကိုယ်ကို မွတ်စလင်ဟုသာ ဖြေဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် အမျိုးသား သို့မဟုတ် အမျိုးသမီး တစ်ဦးက "ရိုဟင်ဂျာ" ဟူသော အမည်ကို သုံးနှုန်းပြောဆိုပြီးလျှင် အခန်းတွင်းရှိ အခြားသူများ၏ တုံ့ပြန်မှုကို အကဲခတ်ပြီးနောက် အချိန်အတော်ကြာမှ အုပ်စုလိုက် ခေါင်းညိတ်ပြီး သဘောတူကြကြောင်း မကြာခဏဆိုသလို တွေ့ရှိရပါသည်။

ပုံ ၁ တွင် ထင်ရှားမြင်သာအောင် ပြသထားသည့် နိမ့်ချသော အသုံးအနှုန်းများသည် ပုံပန်းသဏ္ဍာန်၊ မျိုးရိုးနှင့် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာအပြင်

("ပင်လယ် ဓားပြ") ဟု ပို၍ အဓိပ္ပါယ်
ကောက်ယူနိုင်သော သဘောထားများကို
ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားပါသည်။ ဤသို့ နိမ့်ချ၍
အမည်ပေးတတ်သည့် အစဉ်အလာများကို
မတူညီသော ဘာသာစကား အုပ်စုများအကြား
အသုံးအများဆုံး ဖြစ်သည့်အတွက်
ဤနေရာတွင်လည်း ဘာသာစကား
ကွာခြားချက်များက အရေးကြီးသည့်
အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေသည်။

မရမာကြီး၊ ဟိန္ဒူနှင့် ကမန် လူမျိုးစုများသည် ရိုဟင်ဂျာနှင့် ရခိုင် လူမျိုးစုများအကြား ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကြားဝင်စေ့စပ်ရေး အုပ်စုများ ဖြစ်နိုင်သည့် အလားအလာရှိပါသည်

မြန်မာနိုင်ငံတွင်း အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော
ဘာသာစကားနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အုပ်စုများ
ကပ်လျက်တည်ရှိနေခြင်းက တင်းမာမှုနှင့်
ရန်လိုမှု၏ အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်နိုင်ပါသည်။
တစ်ချိန်တည်းမှာပင်
ထိုနီးကပ်လွန်းစွာတည်ရှိမှုက ရိုဟင်ဂျာများ၏
အိမ်နီးချင်းတစ်ချို့ကို ၎င်းတို့အတွက်
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားရေး တုံ့ပြန်မှုတွင်
ယဉ်ကျေးမှုအရ ဖျန်ဖြေသူများဖြစ်လာစေရန်
လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။

မရမာကြီး (တခါတရံ မြန်မာကြီး
အသံထွက်သော လူမျိုးတို့)သည် " မရမာကြီး
ဘာသာစကား" ဟု သူတို့ခေါ်သော
ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားမူကွဲတစ်မျိုးကို
ပြောဆိုကြသည်။ သူတို့သည်
စစ်တွေမြို့တွင် အများဆုံးနေထိုင်သော
ရခိုင်မဟုတ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
လူမှုအဖွဲ့ စည်းငယ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။
စစ်တွေမြို့တွင်နေထိုင်သော
မရမာကြီးလူမျိုးတို့သည်
ရခိုင်စကားကိုပြောဆိုကြပါသည်။
သို့သော် ၎င်းမှာ သူတို့အတွက်
ဒုတိယဘာသာစကားသာဖြစ်ပါသည်။

သူတို့အား ရခိုင်နှင့် ရိုဟင်ဂျာများမှ ခြားနားသော
လူမှုအဖွဲ့အစည်းဟု အမြင်ခံရသောကြောင့်
မာရမာကြီးတို့သည် ထိုလူမျိုးတို့ကဲ့သို့
မူလနေရာမှ ဖယ်ရှားခြင်းမခံရပေ။
သို့သော်လည်း မာရမာကြီးလူမျိုးတို့သည်
သူတို့၏ ရုပ်အဆင်းသဏ္ဍန်၊
ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကား
သည် ရိုဟင်ဂျာလူမှုအဖွဲ့အစည်းနှင့်
ဆင်တူဖြစ်နေသောကြောင့် ရခိုင်များ၏ လူမျိုး
ရေးခွဲခြားခြင်းခံရကြောင်း အစီအရင်ခံကြသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်၏ ဟိန္ဒူလူနည်းစုသည် " ဟိန္ဒူ
ဘာသာစကား" ဟု သူတို့ ရည်ညွှန်းသည့်
ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကား မူကွဲတစ်မျိုးကို
ပြောဆိုကြသည်။ သူတို့ကိုယ်သူတို့ မူဆလင်
ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားပြောသူများနှင့်
ခွဲခြားသိမြင်စေလို၍ဖြစ်သည်။ သူတို့အား
မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများက
နိုင်ငံခြားသားများဟု မြင်ကြသော်လည်း၊
ဟိန္ဒူဘာသာစကားပြောသူများသည် လူများစု
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ လေးစားခြင်းနှင့်
ရင်းနှီးခြင်းကို ခံရခြင်းမှာ ဘာသာရေး
တူညီမှုများကြောင့်ဖြစ်သည်။

"ကျွန်တော်တို့ဟာ အုပ်စုနှစ်စုရဲ့အလယ်ကို ရောက်နေတယ်"

- ဟိန္ဒူခေါင်းဆောင်တစ်ဦး

ဟိန္ဒူများသည် သူတို့၏ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့်
ဘာသာတရားနီးစပ်မှုကို သူတို့၏ ရိုဟင်
ဂျာများနှင့်မာရမာကြီးတို့နှင့် ယဉ်ကျေးမှုနှင့်
ဘာသာစကား နီးစပ်မှုများကြား
ဟန်ချက်ညီအောင် ထိန်းနေကြရသည်ဟု
ခံစားရသည်။ သို့သော် မာရမာကြီးများနှင့်
အလားတူပင် ၎င်းတို့ကိုယ်၎င်းတို့
ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားပြောသည်ဟု
ဆိုကြမည်မဟုတ်ပါ။

“ဟိန္ဒူစကားဟာ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ဇာတိဘာသာစကားပါ”

- ဟိန္ဒူခေါင်းဆောင်တစ်ဦး

ရိုဟင်ဂျာများက မာရမာကြီးနှင့် ဟိန္ဒူများသည် ၎င်းတို့၏လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် တူညီသောဘာသာစကားပြောသည်ဟု အသိအမှတ်ပြုကြသည်။

“ဟိန္ဒူတွေ နဲ့ မာရမာကြီးတွေလည်း ကျွန်တော်တို့ ဘာသာစကားကို ပြောတယ်”

- အသက် ၂၅ နှစ် နှင့် ၄၉ နှစ်ကြား ရှိသူ ရိုဟင်ဂျာ အမျိုးသားတစ်ဦး

မာရမာကြီးနှင့် ဟိန္ဒူလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဘာသာစကားစွမ်းရည်များက ၎င်းတို့အား ဒေသဈေးများထဲတွင် ရခိုင်နှင့် ရိုဟင်ဂျာအကြား ကြားခံများအဖြစ် ပြုမူစေပါသည်။

“မာရမာကြီးတွေက ရိုဟင်ဂျာတွေအတွက် ကြားပွဲစားတွေဖြစ်တယ်”

- လို့ မြန်မာစကားပြောသော လူသားချင်းစာနာမှု ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အသက်မွေးမှုများ အရာရှိက ပြောကြားသည်

ကမန်လူမျိုးသည် ပြည်ထောင်စု၏ အဓိက “တိုင်းရင်းသားလူမျိုး” ရှစ်မျိုးထဲမှ တစ်မျိုးဖြစ်သော ရခိုင်လူမျိုး၏လူမျိုးစု တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။⁵ သူတို့သည် ရခိုင်လူမျိုးများနှင့် တိုင်းရင်းသား အဆင့်အတန်းကို မျှဝေရုံသာမက

ရခိုင်ဘာသာစကားကိုပါ မျှဝေသုံးစွဲ ကြပါသည်။ ရခိုင်လူမျိုးအများစုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်ကြသော်လည်း ကမန်များမှာ မူဆလင်များဖြစ်ကြကာ ဘာသာရေးလက္ခဏာကို ရိုဟင်ဂျာအများစုနှင့် မျှဝေကြပါသည်။ စစ်တွေမြို့ရှိ ကမန်လူမှုအဖွဲ့အစည်းသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၌ ရိုဟင်ဂျာများ နှင့်အတူ မူလနေရာမှ ဖယ်ရှားခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။ ကမန်အများစုမှာ သူတို့၏ရွာများတွင်နေထိုင်ကြသော် လည်း အချို့မှာ ရိုဟင်ဂျာများနှင့်အတူ စစ်တွေမြို့၏စခန်းများထဲသို့ တွန်းသွင်းခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ကမန်နှင့် ရိုဟင်ဂျာများကြားမှ ခြားနားမှုကို အပြင်လူများအနေဖြင့် အမြဲ မြင်နိုင်စွမ်းမရှိပေ။

တူညီသည့်ဘာသာရေးအယူဝါဒကြောင့် ကမန်နှင့် ရိုဟင်ဂျာများ အချင်းချင်း လက်ထပ်ကြလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် ယင်းက ရခိုင်စကားပြောသော သို့မဟုတ် မြို့ပေါ်နေ ရိုဟင်ဂျာနှင့် ကမန်များအကြားတွင်သာ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိပါသည်။ ကမန်အများစုသည် ရိုဟင်ဂျာစကားကို မပြောကြသော်လည်း တော်တော်များများသည် ၂၀၁၂ခုနှစ် မူလနေရာမှ ဖယ်ရှားခြင်းခံခဲ့ရကတည်းက အခြေအနေအရ ထိုဘာသာစကားကို သင်ယူခဲ့ကြပါသည်။

“ကမန် နဲ့ ရိုဟင်ဂျာ ဆုံတဲ့အခါ သူတို့အချင်းချင်း ရခိုင်စကားက ပြောကြတယ်”

- ရခိုင်စကားပြောသူ သူနာပြုအမျိုးသမီးတစ်ဦး

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာပ ညာရှင်များက ကမန် နှင့် ရိုဟင်ဂျာ အကြား ဘာသာစကားမှလွဲ၍ သိပ်ကွဲပြားမှုမရှိဟု မြင်ကြသည်။

5 ဤသည်က တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကို မြန်မာအစိုးရက ရည်ညွှန်းသည့်ပုံစံဖြစ်ပါသည်။

“ကမန်တွေဟာ ရိုဟင်ဂျာလူမှုအဖွဲ့ အစည်းထဲကို ကောင်းကောင်း ဝင်ဆန့်တယ်”

- အင်္ဂလိပ်စကားပြောသူ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အစီအစဉ် မန်နေဂျာတစ်ဦး

သို့သော် ရိုဟင်ဂျာနှင့် ကမန်များက ဤသို့ အမြဲမမြင်ကြပေ။ ကမန်နှင့် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများကြားမှ အဓိကကွာခြားမှုများသည် ဘာသာရေးကိုင်ရိုင်းမှု အဆင့်များ သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှုက ၎င်းတို့၏ ဘဝနေထိုင်မှုပုံစံအပေါ် မည်သို့ထင်ဟပ်မှုရှိသည် ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

“ကျွန်တော်တို့ဟာ ကမိန်း (ကမန်) တွေနှင့် ကွာခြားတယ်- သူတို့အမျိုးသမီးတွေဟာ ခေါင်းကို မအုပ်ကြဘူး”

- မော်လဝီတစ်ယောက် သို့မဟုတ် တခြားမူဆလင်များအား ရိုခိုးဝတ်ပြုရန်ခေါ်ဆိုသူ ရိုဟင်ဂျာတစ်ဦး

ရိုဟင်ဂျာတော်တော်များများသည် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဆက်စပ်နေသော လူမှုအဖွဲ့အစည်း အစီအစဉ်မှ ဖယ်ကြည့်ခြင်းခံရသည်

လူမျိုးစုတွေအကြား ဖြစ်ပျက်နေသော ကိစ္စရပ်များအပေါ် အခြေခံထားသော ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ဆက်စပ်နေသည့် သို့မဟုတ် ခေါင်းဆောင်မှု အစီအစဉ်များသည် အမြဲတစေပင် ဘာသာစကားစွမ်းရည်အား ပါဝင်သူများအတွက် သွယ်ဝိုက်သော အရည်အချင်းပြည့်မီရေး လိုအပ်ချက်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်း အစီအစဉ်မန်နေဂျာတစ်ယောက်ပြောကြားသောစကားအရ ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ပရိုဂရမ်များက အများဆုံးဘာသာစကားအဖြစ် လက်ခံကြသော မြန်မာဘာသာစကားကိုသာ အသုံးပြု၍ဖြစ်ပါသည်။ သူက ထပ်ရင်းပြသည်မှာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကို နိုင်ငံတကာလေ့ကျင့်ပေးသူများ နှင့် အင်္ဂလိပ်စကားဖြင့် လုပ်ဆောင်လေ့ရှိပြီး၊ မြန်မာ နှင့်/သို့မဟုတ် ရခိုင်စကားပြန်ကို အသင့်ထားရှိလေ့ရှိသည်။

“ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အစီအစဉ်အားလုံးကို မြန်မာနဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားတွေနဲ့ ပြောဆိုလုပ်ဆောင်တယ်”

- ရခိုင်စကားပြောသူ လူမှုအဖွဲ့အစည်း ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး

ကျွန်ုပ်တို့နှင့်စကားပြောခဲ့သော လူမှုအသိုက်အဝန်း အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ မတူညီသော တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့ဝင်များကို လေ့ကျင့်ပေးသည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတိုးတက်ရေးစီမံကိန်းကို လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် လုံခြုံရေးစိုးရိမ်မှုကြောင့် ရိုဟင်ဂျာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် လုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိကြပါ။

“ကျွန်တော်တို့ဟာ မူစလင်အုပ်စုတွေနှင့် အလုပ်မလုပ်ပါဘူး ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သွားရောက်ဖို့ နဲ့ လုံခြုံရေးအခြေအနေတွေ ကြောင့်ပါ။ ဒါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုံခြုံရေးနှင့် သက်ဆိုင်တာပါ။ နိုင်ငံတကာ အန်ဂျီအိုတွေက ဘေးကင်းရာကို ပြောင်းရွှေ့နိုင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဒီမှာ သောင်တင်နေတယ်”

- ရခိုင်စကားပြောသူ လူမှုအသိုက်အဝန်း ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး

ဤပရိုဂရမ်များနှင့်ရင်းနှီးသော မိမိကိုကိုယ် ရိုဟင်ဂျာ ပရိုဂရမ်မန်နေဂျာဟု ထုတ်ဖော်ပြောသူမှ ရှင်းပြသည်မှာ အဆိုပါပရိုဂရမ် တော်တော်များများကို နိုင်ငံတကာ အန်ဂျီအိုများက တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့ထားသည် (သို့မဟုတ်) ပုံစံရေးဆွဲပေးထားသည် ဟူ၍ဖြစ်သည်။ သူ အကြံပေးသည်မှာနိုင်ငံတကာ အန်ဂျီအိုများနှင့် ရခိုင်များအကြားရှိ သံသယကြောင့် ရိုဟင်ဂျာမဟုတ်သော အုပ်စုများအပေါ်တွင် အာရုံစိုက်ရန်ဖြစ်သည်။

“ရခိုင် နဲ့ ရိုဟင်ဂျာအကြား ယုံကြည်မှု မပျက်ခင် နိုင်ငံတကာအန်ဂျီအိုများနှင့် ရခိုင်လူမှုအဖွဲ့အစည်းကြား ယုံကြည်မှု ပြန်လည်တည်ဆောက်ဖို့ လိုအပ်တယ်”

- နယ်မြေ ပရိုဂရမ်အရာရှိဖြစ်သူ ရိုဟင်ဂျာတစ်ဦး

လှုံ့ဆော်ရေးမှူးဖြစ်သူ ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသည့် ဘာသာပြန်တစ်ဦးဖြစ်သူက ရခိုင်ပြည်နယ်တွင်းရှိ ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသည့် အမျိုးသမီးများနှင့် ဘာသာစကားအတားအဆီးအကြောင်း အာရုံစိုက်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်စဉ်

ရိုဟင်ဂျာအများစုတွင် လိုအပ်သော
ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှုများ မရှိပါ။
အကယ်၍ ရှိခဲ့လျှင်ပင် ၎င်းတို့အနေဖြင့်
ပါဝင်နိုင်စွမ်းရှိမည် မဟုတ်ပေ။ အထူးသဖြင့်
အမျိုးသမီးများဖြစ်ပါသည်။

“သင်တန်းတွင်း
ပါဝင်သူစာရင်းထဲမှာ
(အမျိုးသမီး တစ်ဦး)
ပါဝင်ပေမယ့်
ဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာတော့
ပါဝင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။”

- မြန်မာစကားပြောသော ပရိုဂရမ် ဖွံ့ဖြိုးရေး
မန်နေဂျာတစ်ဦး

အကယ်၍ ၎င်းတို့ ပါဝင်နိုင်စွမ်းရှိလျှင်တော့မှ
မြန်မာ သို့မဟုတ် ရခိုင်စကား
အနည်းငယ်တတ်သော
ရိုဟင်ဂျာပါဝင်သူများသည်
ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှု သို့မဟုတ်
ဝေါဟာရအကန့်အသတ်ကြောင့်
၎င်းတို့ကိုယ်၎င်းတို့ ဖော်ပြရန် အမြဲတစေ
ရုန်းကန်ရလေ့ရှိပါသည်။

“ရိုဟင်ဂျာ
ပါဝင်သူတွေအတွက်
သူတို့ရဲ့ခံစားချက်တွေကို
နက်နက်နဲနဲ ဖော်ပြဖို့အတွက်
ခက်ခဲပါတယ်။”

- ရခိုင်စကားပြောသူ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း
ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး

အကျိုးဆက်တစ်ခုအနေဖြင့် လူမှုရေး စည်းလုံးမှု
အစီအစဉ်များမှ ဖယ်ကြဉ်ခြင်းခံရခြင်းသည်
ရိုဟင်ဂျာများအတွက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ
ဖယ်ကြဉ်ခံရခြင်း ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ လေ့ကျင့်မှုနှင့်
ပရိုဂရမ်များမှ ဖယ်ထုတ်ခြင်းခံရခြင်းသည်
မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရိုဟင်ဂျာ ဘာသာစကားသုံး
မီဒီယာသတင်းဌာနများအတွက်
ဖွံ့ဖြိုးရေးအခွင့်အရေးများကို
ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်နေပါသည်။
အဆိုးဆုံးမှာ လူမှုရေးပေါင်းစည်းမှု
အစီအစဉ်များမှ ဖယ်ရှားခံရခြင်းက ရိုဟင်ဂျာ
လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအား ငြိမ်းချမ်းရေးစကားပွဲများ
နှင့် တိုးတက်သော အသိုင်းအဝိုင်းကြား
ဆက်ဆံရေးမှ ဝေးရာသို့ တွန်းပို့စေနိုင်ပါသည်။

“ရိုဟင်ဂျာ လူမှုရေးအရ
ဩဇာလွှမ်းမိုးသူများက
အချိန်နှင့်အမျှ
ပြောင်းလဲနေပါတယ်။
ပထမတော့
အဲဒါက မွတ်စလင်
ဘာသာရေးဆရာများပါ။
နောက်တော့ အဲဒါက
ပညာတတ်တဲ့ လူဝတ်ကြောင်
ရိုဟင်ဂျာတွေ [ဖြစ်လာတယ်]၊
အခုတော့ အဲဒါက
အာဆာ [ရခိုင်ရိုဟင်ဂျာ
ကယ်တင်ခြင်းတပ်၊
စစ်သွေးကြွအုပ်စု]
ဖြစ်လာတယ်။”

- ပရိုဂရမ် ဖွံ့ဖြိုးရေးအရာရှိဖြစ်သူ ရိုဟင်ဂျာ
အမျိုးသားတစ်ဦး

ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ နားလည်မှုက လူမျိုးစုများကြားရှိ အတားအဆီးများကို ချိုးဖျက်ပေးသည်

လူမျိုးစုများကြား ဆက်ဆံရေး
တိုးတက်စေရန် ပထမခြေလှမ်းမှာ
ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းပြောသော
ရိုဟင်ဂျာများ သာမက အခြားသော
အုပ်စုများကိုပါထိတွေ့နိုင်စေရန် ပရိုဂရမ်များကို
ပုံစံရေးဆွဲရန် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတွင်
လှုပ်ရှားမှု စီစဉ်ခြင်းမှ ဝန်ထမ်းခန့်ထားခြင်း
နှင့် လေ့ကျင့်ခြင်းမှသည်
ဆက်သွယ်ရေးအထိ အရာအားလုံး ကို
အကြောင်းကြားပေးသင့်ပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာကို (သူတို့ နှစ်သက်သော)
အမည်နှင့်တကွ ရည်ညွှန်းခြင်းက
အဖွဲ့အစည်းများအတွင်း နှင့် ပြင်ပကြားရှိ
လေးစားမှုကို တိုးမြှင့်စေခြင်းနှင့်
အချက်ပြခြင်း နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။
ယင်းက လူ့အခွင့်အရေးများအခြေခံ
ပရိုဂရမ်ရေးဆွဲခြင်းအတွက်
အခြေခံပင်ဖြစ်သည်။ ရခိုင်နှင့် ဗမာတိုင်းရင်းသား
လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များသည်လည်း
ထိုအထိခိုက်မခံမှုများကို သူတို့
တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများအား ရိုဟင်ဂျာများက
ရည်ညွှန်းသည့် မော့ ဟုသော ရုတ်ချချိုးနှိမ်သည့်
အသုံးအနှုန်းထက်ပို၍ ကောင်းစွာ
လက်ခံမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏အဓိပ္ပာယ်မှာ
"ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်" ဟူ၍ဖြစ်သော်လည်း
ထိုစကားလုံးကို " ပင်လယ်စားပြ " ဟု
ရုတ်ချချိုးနှိမ်စွာ ပြန်ဆိုနိုင်သည်။

ရိုဟင်ဂျာမဟုတ်သူ နှင့်
ဘာသာစကားမျိုးစုံပြောသူ ရိုဟင်ဂျာများသည်
ရွေ့ပြောင်းသူများ နှင့် ဒုက္ခသည်များအတွက်
ကြားခံအနေဖြင့် ပြုမူကြပြီး
အသိုင်းအဝိုင်းနှစ်ခုကြား ပေါင်းကူးတံတားသဖွယ်
လုပ်ဆောင်ပေးကြပါသည်။
ယင်းအုပ်စုများကြား နှင့် ပင်မ ရိုဟင်ဂျာ
အသိုင်းအဝိုင်းကြားတွင်လည်း မယုံကြည်မှု
နှင့် ရန်လိုမှုများ ရှိနေပါသည်။ သို့သော်လည်း
သူတို့၏ ဘာသာစကားစွမ်းရည် နှင့်

အခြားယဉ်ကျေးမှု ဗဟုသုတကြောင့်
အတန်ငယ် လေးစားခံရတတ်ပါသည်။
၎င်းသည် အခုအချိန်ထိ မဖော်ထုတ်ရသေးသည့်
လက်တွေ့ကျသည့် လူမှုပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး
အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွက်
ကနဦးအမှတ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

TWBသည့် ကော့ဘဏားရှိ
ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်များကို
၎င်းတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ခွာမီ
အခြေအနေများ
ပြန်လည်အမှတ်ရမှုများအကြောင်း
စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည်။
စစ်တမ်းကောက်ယူထားသော
အမျိုးသားဦးဆောင်သည့်
အိမ်ထောင်စုများသည် ရခိုင်များနှင့်
ဆက်ဆံရေး အခက်အခဲများကို
ပို၍ အမှတ်ရလေ့ရှိပါသည်။
အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်
အိမ်ထောင်စုများကတော့ သူတို့သည်
မြန်မာနိုင်ငံရှိ မည်သည့် လူမျိုးနှင့်မဆို
ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာမရှိဟု
ပြောကြသည်။ ပြန်လည်အမှတ်ရမှုမှာ
ပြည့်စုံမှုမရှိ၍ ထိုသို့
လိင်ခြားနားမှုအတွက်
အကြောင်းပြချက်များသည်
ပိုမိုစုံစမ်းစစ်ဆေးရန် လိုသော်လည်း၊
ယင်းက အုပ်စုများကြား
ဆက်ဆံရေးကို တိုးတက်စေရန်
ကြိုးပမ်းမှုအတွက် အခြားအဝင်မှတ်ကို
ကမ်းလှမ်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထိရောက်သော လူသားချင်းစာနာမှု ဆက်သွယ်ရေးဆိုသည်မှာ ရှင်းလင်းသော သတင်းစကားများနှင့် အဆင့်မြင့်သော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအပေါ်၌ မူတည်သည်

အသိပညာနှင့် ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်သည့် ထိရောက်သော လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေးသည် ထိခိုက်ခံနေရသည့် လူထုအတွက် နားလည်ရန်လွယ်သည့် ဘာသာစကားများနှင့် အရေးအသားပုံစံကို အသုံးပြုသည်။ ၎င်းသည်

- ရှင်းလင်းသော သတင်းစကားအရင်းအမြစ်တစ်ခု
- ဆက်သွယ်ရေးတွင်ပါဝင်သူများ၏ နည်းပညာနှင့် လူလူချင်း ဆက်ဆံရေးစွမ်းရည် နှင့်
- လွှဲပြောင်းသည့် အမှတ်တိုင်း၌ အမှာစကားများကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက် စမ်းသပ်ခြင်းတို့အပေါ် မူတည်ပါသည်။

သတင်းရင်းမြစ်များက ပို၍ရှင်းလေလေ နှင့် ပြောဆိုဆက်သွယ်သူတို့၏စွမ်းရည် ပို၍ မြင့်မားလေလေ လူသားချင်းဆိုင်ရာ

ဆက်သွယ်ရေး ထိရောက်ရန် ပို၍ အခွင့်အလမ်းများလေလေဖြစ်ပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောသည် မှန်ကန်ပါသည်။ မရှင်းလင်းသော သတင်းများနှင့် စွမ်းရည်နိမ့်ပါးမှုက မထိရောက်သော ဆက်သွယ်ရေးကို ဖြစ်စေပါသည်။ သတင်းစကားများအား သဘောပေါက်နိုင်စွမ်းကို စမ်းသပ်ခြင်းက ဘာသာပြန်မှု၏ တိကျသေချာစေပြီး နောက်ဆုံးတွင် အဖန်တလဲလဲ ပြောဆိုဆက်ဆံထိတွေ့မှု များမှတစ်ဆင့် ယုံကြည်မှုနှင့် ဗဟုသုတကို တည်ဆောက်ပေးသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာတို့ပြန်မှုကဲ့သို့တွင် သတင်းစကားများသည် ဘာသာစကားများအမြောက်အများကို ဖြတ်သန်းကာ နောက်ခံမျိုးစုံရှိသော ဆက်သွယ်ရေးသမားများမှတစ်ဆင့် ပေးအပ်သည့်အခါ၌ မထိရောက်သောဆက်သွယ်ရေးဖြစ်ရန် အန္တရာယ် မြင့်မားလာစေသည်။

ယင်းက သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှု၏ အစွန်းတဖက်စီတွင်ရှိသည့် ဘာသာ စကားတစ်မျိုးတည်းပြောဆိုမှုကြောင့် ပို၍ ရှုပ်ထွေးသွားရသည်။ ယင်းက လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များနှင့် ရိုဟင်ဂျာလူမှုအဖွဲ့အစည်းဝင် များအကြားတွင် ဆက်သွယ်ရေးကွက်လပ်ကို ဖြစ်စေသည်။

ရိုဟင်ဂျာနှင့်အင်္ဂလိပ်စကားပြော ဆယ်သွယ်ရေးသမားများသည် ရခိုင်နှင့် မြန်မာ ကြားခံများကို မှီခိုနေရသည်

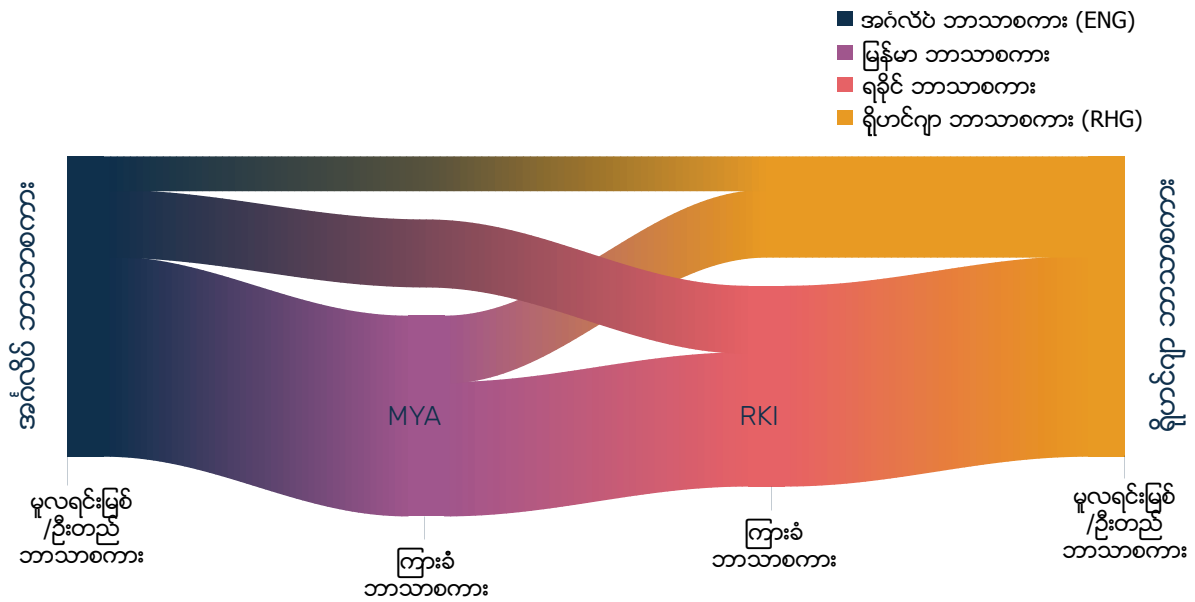
ရခိုင်ပြည်နယ်၏ ဘာသာစကားအမျိုးမျိုး ကွဲပြားမှုကြောင့် ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးတွင် အနည်းဆုံး အပြောဘာသာစကား လေးမျိုးရှိ၍ အရေးဘာသာစကား နှစ်မျိုးရှိသည်။ လူများ၏ စွမ်းရည်၊ ချောမွေ့မှု နှင့် စာတတ်မြောက်မှုများက ထိုဘာသာစကားများအတွင်း အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စကားပြောသူများ နှင့် ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသူများစုသည် သက်ဆိုင်နေသော အခြားစကားသုံးမျိုးကို ပြောဆိုခြင်းမရှိသလို နားလည်ခြင်းလည်း မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် စီးဆင်းသော သတင်းအချက်အလက်သည် ကြားခံဘာသာစကားများနှင့် ဆက်သွယ်ပေးသူများအပေါ်တွင် ကြီးမားစွာတည်နေပါသည်။

ရုပ်ပုံ ၂ သည် စစ်တွေ နယ်စွန့် စခန်းများနှင့် ရွာများရှိ ရိုဟင်ဂျာတုံ့ပြန်မှုတွင် ပုံမှန်အပြောသတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှုများအပေါ် ကျွန်ုပ်တို့၏တွေ့ရှိမှုများနှင့် ရိုဟင်ဂျာလူမှုအဖွဲ့အစည်းဝင်များ၊ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာပညာရှင်များနှင့် ဆွေးနွေးချက် အပေါ်မူတည်၍ ဖော်ပြထားသည်။ အခွဲတစ်ခုစီက ဘာသာစကားတစ်ခုမှ အခြားတစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းမှုကို ကိုယ်စားပြုသည်။ ဘာသာစကားကူးပြောင်းသည့် အမှတ်တစ်ခုချင်းစီတွင် ဆက်သွယ်ရေးလွှဲမှားရန် အလားအလာတစ်ခု သို့မဟုတ် သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှုတွင် လုံးဝ ရပ်တန့်သွားမှုတစ်ခုပင် ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ရုပ်ပုံသည် ရခိုင်နှင့် မြန်မာဘာသာစကားတို့အား ကြားခံဘာသာစကားများအဖြစ် တစ်ဆင့် အသုံးပြုကာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဆိုင်ရာပညာရှင်များ (အဓိကအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားပြောသူများ) နှင့် မူလနေရာမှ ဖယ်ရှားခြင်းခံရသူများ (အဓိကအားဖြင့် ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသူများ) အကြား သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုများကို ရည်ညွှန်းသည်။ သတင်းအချက်အလက်သည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာပညာ ရှင်များ (သို့မဟုတ်) ရိုဟင်ဂျာများ မည်သူက အစပြုသလဲအပေါ် မူတည်၍ ဘယ်ဘက်မှ ညာဘက်သို့ လည်းကောင်း ညာဘက်မှ ဘယ်ဘက်သို့လည်းကောင်း စီးဆင်းနိုင်သည်။

အခွဲလေးခုကပြသသည်မှာ တုံ့ပြန်မှုတွင် ဘာသာစကားကူးပြောင်းမှုအမျိုးမျိုး ဖြစ်သွားသည်ဟူ၍ဖြစ်သည်။ အခွဲတစ်ခုစီ၏ အကျယ်သည် အမျိုးမျိုးကွဲပြားပြီး တစ်ခုချင်းစီတွင် စီးဆင်းနေသည့် ဆက်သွယ်ရေးသည် သတင်းအချက်အလက် ပမာဏကို ပြသနေပါသည်။

ပုံ ၂။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ စစ်တွေ နယ်စွန် စခန်းများနှင့် ရွာများ၌ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်မှုအတွက် သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှု ပုံစံတစ်ခု (လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာပညာရှင်များ → မူလနေရာမှ ရွေ့ပြောင်းခြင်းခံရသူများ)

ကျွန်ုပ်တို့သည် ရေးသားပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးကို အသေးစိတ် မစိတ်ဖြာခဲ့သောကြောင့်၊ ရုပ်ပုံ ၂သည် ထိုစီးဆင်းမှုကို မပြသပေ။ မည်မျှ တူညီသောဘာသာစကားအကြား ကူးပြောင်းမှုဖြစ်ပွားသည်ဖြစ်စေ၊ ဆက်သွယ်ရေးလွှဲမှားရန် တူညီသော အလားအလာလည်းရှိပါသည်။ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များက ယေဘုယျအားဖြင့် ပုံနှိပ်စာစောင်များကို အင်္ဂလိပ်လို ရိုက်နှိပ်လေ့ရှိကြပါသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့က ထိုစာစောင်များကို ရိုဟင်ဂျာလူထုနှင့် မျှဝေရန်အတွက် မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုလိုက်ကြပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသော မူလနေရာမှဖယ် ရှားခံရသူများကြားတွင် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း နည်းပါးခြင်းက သူတို့သည် စာအရေးအသားကို မှီခိုအားထားခြင်း ပို၍နည်းပါးမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ သို့သော်လည်း စကားပြောသတင်းအချက်အလက်များသည် ရေးသားသတင်း အချက်အလက်မှ

အများဆုံးဆင်းသက်သောကြောင့် ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းပြောသူ ရိုဟင်ဂျာများသည် ဘာသာစကား အမျိုးမျိုးကြား ရေးသားသတင်းအချက်အလက် တိတိကျကျကူးပြောင်းမှုအပေါ် သွယ်ဝိုက်၍ များစွာမှီခိုအားထားနေရသည်။

သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်း မှု၏အစွန်းတဖက်စီတွင် ရှိသော ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းပြောသော ရိုဟင်ဂျာ နှင့် အင်္ဂလိပ် ဘာသာစကားပြောသူအများစုသည် ပုံ ၂ တွင် ပြထားသည့် ကြားခံဘာသာစကား ကူးပြောင်းမှု၏ မည်သည့်အမှတ်တွင်မဆို အမှား အယွင်းများ သို့မဟုတ် ပိတ်ဆို့မှုများ ဖြစ်တတ်သည်။ ဘာသာစကားတစ်ခုမှ တခြားတစ်ခုသို့ သတင်းအချက်အလက်များ ပေးအပ်ရာတွင် အမှားတစ်စုံတစ်ရာသည် နောက်ဆက်တွဲအမှားများကို ကြီးမားစေသည်။

ယင်းက ၎င်းတို့၏ ရှင်သန်ရေးအတွက် ထိရောက်သော သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုအပေါ် အားထားနေရသည့်

ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းပြောသော ရိုဟင်ဂျာများအတွက် အထူးအရေးပါသည့်အချက် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရောက်သော ပြောဆိုဆက်သွယ်ရေးမရှိပါက သူတို့သည် သတင်းအချက်အလက် နှင့် အရည်အသွေးပြည့်ဝန်ဆောင်မှုများမှ ပထုတ်ခံရပြီး ၎င်းတို့ကို အထီးကျန်စေကာ အားနည်းစေပါသည်။ ထိုရောက်သော ဆက်သွယ်ရေးကို မှီခိုကာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီး သင့်လျော်သော ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်နေသည့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများအတွက် ထိုကဲ့သို့သော အမှားမျိုးကို ရှောင်ရှားရန် အရေးကြီးပါသည်။

ဘာသာစကားပေါင်းစုံပါဝင်သည့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်မှုတွင် ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းပြောသော ရိုဟင်ဂျာများမှာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအကြောင်း နားလည်မှုလွဲမှားခြင်း သတင်းအချက်အလက် လွဲမှားခြင်း နှင့် ယုံကြည်မှုလွဲမှားမည့်အန္တရာယ် ကြီးမားသောအခြေအနေတွင်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရိုဟင်ဂျာများအကြား ဘာသာစကား တစ်မျိုးတည်းပြောသောသူများမှာ ပညာအရည်အချင်း မရှိ (သို့) နိမ့်ပါးသူများ၊ နယ်စွန်နယ်ဖျားမှလူများနှင့် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်။ ဘာသာစကားအမြောက်အများပြောသော ရိုဟင်ဂျာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် သူတို့မှာ ဝန်ဆောင်မှုများကို နည်းပါးသော နှုန်းများတွင် ရယူကြကာ အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းသော ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ကြုံကြိုက်ကြရသည်။

ထပ်ဆောင်းပြီးလည်း ၎င်းတို့သည် အခပေး စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ နှင့် ပညာရှင်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအခွင့်အလမ်းများအတွက်လည်း အရည်အချင်းပြည့်မီနိုင်မှု နည်းပါးသည်။

သတင်းအချက်အလက်ပေးသူများနှင့် လက်ခံသူများ

ဘာသာစကားအမျိုးမျိုးပြောသူများ သည် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ဆက်သွယ်ရေးတွင် ကွဲပြားသော စိန်ခေါ်မှုများ ရင်ဆိုင်ရသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကွဲပြားမှုများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုတွင် အခွင့်အလမ်းများ ခြားနားခြင်း နှစ်ခုစလုံးတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုခြားနားမှုများကို နားလည်ခြင်းက ၎င်းတို့ဖန်တီးသည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားနိုင်စေရန် နည်းလမ်းများ ဖန်တီးရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သည်။ သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှု၏ အစွန်းတဖက်စီတွင် ရိုဟင်ဂျာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားပြော ဆက်သွယ်သူများသည် ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းသာ ပြောဆိုနိုင်စွမ်းရှိကြ၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဘာသာစကားအရ ယဉ်ကျေးမှုအရ အဝေးဆုံးအနေအထားတွင်ရှိနေကြသည်။

သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုရဲ့
အစွန်းတစ်ဖက်စီတွင်ရှိသော
ဘာသာစကားတစ်မျိုးတည်းပြောသည့်
ဆက်သွယ်ပေးသူများ

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားပြောသူများ
တုံ့ပြန်မှုထဲတွင်ပါဝင်သော
အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားပြောသူများသည်
နောက်ခံအမျိုးမျိုးကလာကြပြီး
သူတို့သည် အမေရိကန်၊ ဗြိတိသျှ၊ အိန္ဒိယ၊
အနောက်အာဖရိက၊ အရှေ့အာဖရိကနှင့်
ဩစတေးလျတို့ ပါဝင်သော မတူညီသော
ဒေသီယစကားများကို ပြောဆိုကြသည်။

အင်္ဂလိပ်စကားပြောသည့်
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများသည်
နိုင်ငံခြားသားများဖြစ်ကြပြီး ခေါင်းဆောင်များ၊
မန်နေဂျာများ နှင့် ရုံးအခြေပြုအလုပ်များကို
လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့သည်
အများအားဖြင့် ရန်ကုန် သို့မဟုတ်
စစ်တွေမြို့ပေါ်တွင် နေထိုင်ကြပါသည်။
အင်္ဂလိပ်စကားပြောသူများသည် အကွာအဝေးနှင့်
ဘာသာစကားအခက်အခဲတို့ကြောင့်
နေရာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသည့်
ရိုဟင်ဂျာများနှင့် ထိတွေ့မှုနည်းပါသည်။
အင်္ဂလိပ်စကားပြောသူများသည် တုံ့ပြန်မှုတွင်
မည်သည့်ဘာသာစကားကိုမျှ (တစ်ခါတစ်ရံ
မြန်မာစကားမှလွဲပြီး) မပြောတတ်သဖြင့်
ကြားခံဝန်ထမ်းများအပေါ် အားကိုးရပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသူများ
ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားသည်
စံသတ်မှတ်ထားသည့်
ဘာသာစကားတစ်ခုမဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့်
ရခိုင်ပြည်နယ် တပုမ်းတွင် ဒေသီယစကားမျိုးစုံကို
ပြောဆိုကြသည်။ အချိန်ကြာသည်နှင့်အမျှ
အိမ်နီးချင်းဘာသာစကားက
၎င်းဒေသီယစကားအပေါ် လွှမ်းမိုးလာပါသည်။
ရိုဟင်ဂျာ အုပ်စုခွဲများထဲတွင် ဘာသာစ
ကားကွဲမျိုးစုံရှိနေသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏
လေ့လာမှုအရ မူလက မြို့ပြ နှင့်
ကျေးရွာအဖြစ်ခွဲခြားထားသည့် စစ်တွေ
ကျေးလက်စခန်း နှင့် ရွာများအပေါ်တွင်သာ
အာရုံစိုက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ မြို့ပြ နှင့် ကျေးလက်
စစ်တွေတွင် နေရာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသူဦးရေ
သည် စခန်းတစ်ခုနှင့် တစ်ခုမတူညီပါ။

မြို့ပြနေရာမှ ရိုဟင်ဂျာများ
(နေရာမပြောင်းရွှေ့မီ)
စစ်တွေ စခန်း နှင့် ရွာများမှ
ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသူများသည်
စစ်တွေမြို့ပေါ်မှ နေရာပြောင်းရွှေ့နေ
ထိုင်သူများဖြစ်ပါသည်။ ဝန်ဆောင်မှုကို
အသုံးပြုသူများဖြစ်သည့်အပြင် ရံဖန်ရံခါ
စခန်းလုပ်အားပေးများအနေဖြင့်
လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အများစုသည်
ယခုအခါ စစ်တွေ ကျေးလက်စခန်း နှင့်
ရွာများတွင် နေထိုင်ကြပါသည်။ တစ်ချို့သော
ရိုဟင်ဂျာများသည် မြန်မာ၊ ရခိုင် သို့မဟုတ်
အင်္ဂလိပ်စကားပြောတတ်ကြသော်လည်း
ရခိုင်လိုသာ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင်ပြောနိုင်ပါသည်။
အများစုမှာ အခြားဘာသာစကားတစ်ခုကိုမှ
မပြောတတ်သော်လည်း ၎င်းတို့၏
ဘာသာစကားသည် အချိန်ကာလနှင့်
အတူပြောင်းလဲလာပြီး မြန်မာ၊
ရခိုင် နှင့် အင်္ဂလိပ်စကားလုံးများ
ထည့်သွင်းအသုံးပြုလာကြပါသည်။

ကျေးလက်ဒေသမှ ရိုဟင်ဂျာများ
(နေရာမပြောင်းရွှေ့မီ)
စစ်တွေမြို့၏ ကျေးလက်ဒေသရှိ
ရွာများမှ နေရာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသည့်
ရိုဟင်ဂျာစကားပြောသူများသည်
အခြားဘာသာစကား အုပ်စုခွဲ တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။
၎င်းတို့သည် မြို့ပြနေထိုင်သူများထက်
ရိုဟင်ဂျာ မဟုတ်သူများနှင့်
ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုနည်းသဖြင့် ရိုဟင်ဂျာမှလွဲပြီး
တခြားမည်သည့်ဘာသာစကားကိုမျှ
မပြောဆိုတတ်တာများပါသည်။ မြို့
နှင့်ပိုဝေးသည့်ဒေသများမှဖြစ်လေ
မူလမြို့နေ ရိုဟင်ဂျာစကား ပြောသူများနှင့်
စတင်ပြောဆိုဆက်ဆံရာတွင်
အခက်အခဲပိုရှိလေဖြစ်သည်။
အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ စစ်တွေ
ကျေးလက်စခန်းတွင် နေထိုင်ကြသော
မြို့ပြဒေသမှရိုဟင်ဂျာများ နှင့် ကျေးလက်
ဒေသမှရိုဟင်ဂျာများကြားရှိ ဘာသာစကား
ကွာဟချက်မှာ နည်းပါး လာပါသည်။ သို့ရာတွင်
ကွဲပြားမှုများ ရှိနေပါသေးသည်။

သတင်းပြန်ကြားရေး ကြားခံများ

ရခိုင်စကားပြောသူများမှာ ကျေးလက်နှင့် စခန်းအဆင့်တွင် မြန်မာနှင့် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားပြောသူများအကြားတွင် အဓိက သတင်းအချက်အလက်ကြားခံများဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့အတူ မြန်မာစကားပြောသူများမှာ ပုံမှန်အားဖြင့် အင်္ဂလိပ်နှင့် ရခိုင်စကားပြောသူများအကြားတွင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုအဆင့်များတွင် သတင်းပြန်ကြားရေး ကြားခံများဖြစ်ကြပါသည်။

နေရာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသူများကြား အများဆုံးဖြစ်သည့် သတင်းပြန်ကြားရေး ကြားခံများအနေဖြင့် ရခိုင်စကားပြောသူများသည် ရိုဟင်ဂျာ လုပ်အားပေးများ နှင့် နေရာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသူများအား မည်သည့်သတင်းများကို ပေးပို့ရမည်၊ ၎င်းသတင်းများကို မည်သို့မည်ပုံ ဘာသာပြန်ရမည်ကို ၎င်းတို့ကဆုံးဖြတ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် နေရာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူများမှ မည်သည့်အချက်အလက်များကို လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများထံသို့ ပေးပို့ရမည် နှင့် ၎င်းသတင်းများကို မည်သို့ ဘာသာပြန်ရမည်ကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့သော အချက်အလက်စီးဆင်းမှု၏ အဓိကသော့ချက်များတွင်

နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်မှာ အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ မန်နေဂျာများထံမှ ရရှိသော အင်္ဂလိပ် သို့မဟုတ် မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် အဆင့်မြင့်သော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်ထားခြင်းမရှိသော ရခိုင်စကားပြောသူများမှ နားလည်မှုလွဲကာ တလွဲအဓိပ္ပါယ်ကောက်ပြန်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာနှင့် ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားတတ်ကျွမ်းသော သူများကို သင်တန်းပေးခြင်း သို့မဟုတ် ခန့်အပ်ခြင်းဖြင့် ရခိုင်စကားပြောသူများ၏အရည်အသွေးကိုမြှင့်တင်ပေးရန် အရေးကြီးပါသည်။ စကားပြန်ဆိုခြင်း၊ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဖျန်ဖြေမှုပညာရပ်များကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းသည်လည်း အလားတူ အရေးကြီးပါသည်။

၎င်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်းနည်းလမ်းများသည် အချက်အလက် နှစ်ဘက်စီးဆင်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ဗဟုသုတကို ပိုမိုနားလည် တတ်မြောက်စေနိုင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်မှာ တိကျမှန်ကန်သော အချက်အလက်စီးဆင်းမှုပေးရန်၊ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရန် နှင့် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ပြန်လည်ရရှိစေမည့် အစီအစဉ်၏ထိရောက်မှုကို တိုးမြှင့်ရန်ဖြစ်သည်။

လုံ့ဆော်ရေးမှူးတစ်ဦးက မြန်မာနိုင်ငံ၊ စစ်တွေရှိ ရခိုင်စကားပြောဆိုသူအမျိုးသမီးများနှင့် ဘာသာစကားအတားအဆီးအကြောင်း အာရုံစိုက်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်စဉ်

သတင်းစီးဆင်းမှု ဗဟိုရှိ သတင်းပြန်ကြားရေး ကြားခံများ

ရခိုင်စကားပြောသူများ
ရခိုင်စကားပြောသည့်
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများသည်
ရခိုင်လူမျိုးများဖြစ်ကြပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်နေ
ဒေသခံရခိုင်လူမျိုးများ ဖြစ်ကြပါသည်။
၎င်းတို့သည် နယ်မြေခံ အရာရှိများ နှင့်
ဝန်ထမ်းများအဖြစ် ထမ်းဆောင်ကြပြီး
စစ်တွေတွင် ရုံးထိုင်ကာ စခန်းများသို့
ပုံမှန်သွားရောက်ကြပါသည်။ အဓိကကျသော
ရခိုင်စကားပြောတတ်သည့် လူနည်းစုအုပ်စုမှာ
စခန်းတွင်နေထိုင်ပြီး လုပ်အားပေးသည့်
ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများဖြစ်ပါသည်။ သူတို့သည်
အခြားဘာသာစကားပြောသူများနှင့်
စာလျှင် နေရာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရသည့်
ရိုဟင်ဂျာများနှင့် အများဆုံးထိတွေ့ကြရပါသည်။
ရခိုင်စကားပြောသူများသည် သာမန်အားဖြင့်
မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ် နှင့် ရိုဟင်ဂျာစကား
အချို့ကို ပြောတတ်ပါသည်။ သို့ရာတွင်
သူတို့သည် ရခိုင်လူမျိုးများဖြစ်ပါက
မြန်မာလိုသာ ကောင်းကောင်းပြောတတ်သည်
သို့မဟုတ် ၎င်းတို့သည်

ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများဖြစ်ပါက ရိုဟင်ဂျာလိုသာ
ကောင်းကောင်းပြောတတ်ပါသည်။

မြန်မာစကားပြောသူများ
မြန်မာစကားပြောသည့်
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများသည်
ရန်ကုန် သို့မဟုတ်
ရခိုင်ပြည်နယ်ပြင်ပမှလာသည့် ဒေသခံ
မဟုတ်သည့် နိုင်ငံသားများဖြစ်ကြပါသည်။
၎င်းတို့သည် နယ်မြေခံ အရာရှိများ နှင့်
ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ထမ်းဆောင်ကြပြီး
စစ်တွေတွင် ရုံးထိုင်ကာ စခန်းများသို့
ပုံမှန်လာရောက်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့သည်
အင်္ဂလိပ်စကားပြောဆိုသူများထက်
နေရာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသော
ရိုဟင်ဂျာများနှင့် ပိုမိုထိတွေ့ရသော်လည်း
ရခိုင်စကားပြောသူများထက်
ထိတွေ့မှုပိုနည်းပါသည်။
မြန်မာစကားပြောသူများသည်
တုံ့ပြန်မှုတွင် အင်္ဂလိပ်စကားမှလွဲပြီး
မည်သည့်ဘာသာစကားကိုမှ
မပြောတတ်သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင်
ဘာသာစကားချင်းနီးစပ်သဖြင့် ရခိုင်စကားအန
ည်းငယ်တတ်မြောက်သွားကြပါသည်။

လုံ့ဆော်ရေးမှူးတစ်ဦးက လေ့လာရေးမှ စကားလုံးအသုံးအနှုန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တွေ့ရှိချက်များကို စစ်တွေမှ
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားရေးဝန်ထမ်းများအား တင်ပြနေစဉ်

မရှင်းလင်းသော ဆက်သွယ်ရေးနှင့်
စွမ်းဆောင်ရည်နိမ့်ပါးမှုသည်
သတင်းအချက်အလက်လွဲမှားခြင်း၊
ယုံကြည်မှု ဖောက်ပြားခြင်းနှင့်
စွမ်းအားမညီမျှခြင်းတို့ကို
ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်

ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ရခိုင်စကားပြောသူများသည်
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ
နှင့် နေရာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူများ
ကြား အဓိက ကြားခံမှုဖြစ်ပါသည်။
၎င်းရခိုင်စကားပြောသူများသည်
လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များနှင့်
ရွှေ့ပြောင်းနေရာချခြင်းခံရသူများ
အကြား ပုံမှန်ဆက်သွယ်လေ့ရှိသည့်
အကြောင်းအရာများ၌ ဗဟုသုတနှင့်
အတွေ့အကြုံ ကင်းမဲ့လေ့ရှိပါသည်။
ထိုသို့သော ဘာသာစကား
စွမ်းရည်အကန့်အသတ်၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ
သိမ်မွေ့မှုများကိုသတိပြုမိမှု မရှိခြင်းတို့
ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ မှားယွင်းသော သို့
မဟုတ် မပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက်
ဖလှယ်ခြင်းဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

အကျိုးဆက်အနေနှင့် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ
ပညာရှင်များနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း
ခံရသူများသည် ကြားခံသူများ ပေးသော
သတင်းအချက်အလက်အပေါ် စိတ်ပူပန်မှု
ရှိလာသည်။ အရည်အချင်းတွင် ထိုသို့
လိုအပ်ချက်ပြုခြင်းကလည်း ရခိုင်နှင့်မြန်မာ၊
ကြားရှိ တူညီမှုများ၊ ကွဲပြားမှုများ၊ အပြန်အလှ
န်နားလည်နိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကွဲလွဲနေသော
သတင်းအချက်အလက်ရှိနေခြင်းကို ရှင်းပြသည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့်
အဖွဲ့အစည်းများက
၎င်းစွမ်းအားမညီမျှခြင်းများကို စီမံကိန်းဆွဲခြင်း၊
အရင်းအမြစ်ရယူခြင်း နှင့် အစီအစဉ်
များအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့တွင်
ဘာသာစကား နှင့် ယဉ်ကျေးမှုများကို
ပိုမိုစနစ်တကျ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြင့်
ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။ ၎င်းက ရှင်းလင်းသော

သတင်းပေးပို့ခြင်း၊ ကြားခံများ နှင့် မှန်ကန်သော
ဘာသာစကားစွမ်းရည်ရှိသော ဝန်ထမ်းများ
အား သင်တန်းပေးခြင်း နှင့် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊
နှင့် ဆက်သွယ်ရေးကို အားပေးရန် ဝန်ဆောင်မှု
များလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။
၎င်းတို့သည် အသုံးပြုသူများ၏လိုအပ်ချက်ကို
ဖြည့်ဆည်းသည့် ဘာသာစကား-
သိနားလည်သည့် လူသားချင်း
စာနာထောက်ထားသည့် တုံ့ပြန်မှုများ၏
အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်ကြပါသည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများသည်
နေရာပြောင်းရွှေ့နေရသူများ၏
ဘာသာစကား နှင့် စာပေစွမ်းရည်ကို
နားလည်မှု လွဲနေဟန်ရှိသည်

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် ပြဿနာများသည်
ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ ရင်ဆိုင်နေရသည့်
ဆက်ဆံရေးအခက်အခဲ၏ အတိုင်းအဆ
ကို လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ
သတိမမူမိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပုံရသည်။
တုံ့ပြန်ရာတွင် ဆက်သွယ်ရေး နှင့်
ဘာသာစကား၏ အရေးပါမှုကို
အသိအမှတ်ပြုကြသော်လည်း
ဘာသာစကားအခက်အခဲနှင့်ပတ်သက်၍
၎င်းတို့၏အယူအဆများသည် စခန်းများရှိ
လက်တွေ့အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိပါ။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
ဆက်သွယ်ရေးသည်
ရိုဟင်ဂျာလူထု၏ ဘာသာစကားနှင့်
စာတတ်မြောက်မှု အရည်အချင်းများ၌
နားလည်မှုလွဲခြင်းများကြောင့် ထိခိုက်နေရသည်။

- စာတတ်မြောက်မှုမှာ
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ
ပညာရှင်အများစု
ယုံကြည်ထားသည်ထက် အလွန်ပင်
နည်းပါးနေသည့်အတွက်
နှုတ်ဖြင့်ဆက်သွယ်ရေးမှာ
အရေးပါသည်။

- မြန်မာ နှင့် ရခိုင်စကားပြောနိုင်သည့် ဗဟုသုတမှာလည်း လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ ထင်ထားသည်ထက် ပိုနည်းပါးသဖြင့် ရိုဟင်ဂျာစကားဖြင့် ဆက်သွယ်မှုမှာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ ၎င်းအချက်သည် အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ် လူရွယ်များနှင့် နယ်ပိုင်းတွင် နေထိုင်သော သူများအကြားတွင် ပိုထင်ရှားသည်။

ယင်းနားလည်မှုလွဲခြင်းများသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများမှတစ်ဆင့် ပြည်တွင်း နေရာပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်သူများ ထံသို့ အချက်အလက်များ စီးဆင်းမှုအပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုများစွာရှိရုံသာမကပဲ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများပေါ်ထားရှိသည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ ဝေဖန်အကြံပြုချက်အပေါ်တွင်လည်း သက်ရောက်မှုရှိသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများနှင့် ပြုလုပ်သည့် အွန်လိုင်း ဆန်းစစ်လေ့လာလွှာက လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ၏ ဆက်သွယ်ရေး အခြေအနေကို ဖော်ပြပေးသည်။⁶ ဤလေ့လာဆန်းစစ်လွှာ၏ရလဒ်အား ၂၀၁၇ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် JIPS စခန်းတစ်ခုချင်းစီကို ကောက်ကြောင်းဆွဲသည့်လေ့ကျင့်ခန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက စခန်းများ၊ ကျေးရွာများအတွက် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ၏ ဘာသာစကားနှင့်ပတ်သက်သည့်

6 "လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ" တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းတွင် ရိုဟင်ဂျာအရေးအခင်းအပေါ် အခြေခံသည့် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းအတွက်မဆို မည်သည့်အဆင့်တွင်မဆို လုပ်ကိုင်ပေးနေကြသော မည်သည့်နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာ ဝန်ထမ်းမဆို ပါဝင်သည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် မူလမေးခွန်းများအပါအဝင် အွန်လိုင်းစစ်တမ်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များအတွက် [https://translatorswithoutborders.org/wp-content/uploads/2019/09/Final-Methods_and_Limitations_-_for_translation_-_DO_NOT_CHANGE.pdf] ကို ကြည့်ရှုပါ။

အယူအဆများမှာ တကယ့်လက်တွေ့နှင့် ကွာဟမှုရှိကြောင်းဖော်ပြနေပါသည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများသည် စခန်းရှိလူများ၏

စာတတ်မြောက်မှုအဆင့်ကို ပိုမိုခန့်မှန်းထားကြသည်

ပြည့်စုံသည့် JIPS အချက်အလက်များအရ ကျွန်ုပ်တို့၏ဆန်းစစ်လွှာကို ဖြေဆိုသည့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ၏ ၅၂ ရာခိုင်နှုန်းက သူတို့တွင် စာတတ်မြောက်မှုအဆင့်၊ ပြောဆိုသည့် ဘာသာစကား နှင့် ထိခိုက်ခံရသည့်လူများနှင့် ဆက်သွယ်ရေးအတွက် အခြားသက်ဆိုင်သောအချက်အလက်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး သတင်းအချက်အလက်များ လုံလောက်စွာရရှိခဲ့ခြင်းမရှိဟု ခံစားခဲ့ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆန်းစစ်လေ့လာလွှာသည် အားလုံးကို ကိုယ်စားမပြုနိုင်သော်လည်း တုံ့ပြန်မှုတွင် ဗဟုသုတနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကြီးမားသော ကွာဟချက်ရှိနေကြောင်း ပြသနေပါသည်။

စခန်း နှင့် ရွာများရှိ စာတတ်မြောက်မှုအကြောင်း ၎င်းတို့၏ ထင်မြင်ချက်ကို မေးမြန်းချိန်တွင် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများက နေရာပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်သူများ၏ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် ရိုဟင်ဂျာစာတတ်မြောက်သည်ဟု သာမန်အားဖြင့် ထင်ထားကြသည်။ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းကျော်က ရခိုင်စာတတ်မြောက်ကြပြီး ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်က ဗမာစာတတ်မြောက်ကြသည်ဟု ယုံကြည်ထားကြသည်။ ယင်းရလဒ်များအရ ရိုဟင်ဂျာ စာတတ်မြောက်မှု နှင့် ၎င်းတို့၏ ပညာရေးအဆင့်အကြောင်း အနည်းအကျဉ်းသာ သိရှိနားလည်ထားသည်ကို ပြသနေပါသည်။

အမှန်စင်စစ် နောက်ဆုံး ကိုယ်စားပြုအချက်အလက်များအရ သုံးပုံတစ်ပုံထက်နည်းသော

ရိုဟင်ဂျာအမျိုးသမီးများ နှင့် တစ်ဝက်ခန့်သော
ရိုဟင်ဂျာအမျိုးသားများသည်သာ
စာတတ်မြောက်ကြသည်။⁷

၎င်းအချက်အလက်တွင် တတ်မြောက်သည့်
ဘာသာစကားကို မဖော်ပြထားသော်လည်း
၎င်းကို မြန်မာဟု ယေဘုယျအားဖြင့်
ယူဆနိုင်သည်။ ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားသည်
စံသတ်မှတ်ထားခြင်းရှိသည့်
ဘာသာစကားတစ်ခု မဟုတ်သည့်အပြင်
ရခိုင်ဘာသာစကားကို မည်သည့် ရုံး သို့မဟုတ်
ကျောင်းတွင်မှ အသုံးမပြုကြပါ။ ထို့ကြောင့်
ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အတည်ပြုနိုင်သည့်
အချက်အလက်များမရှိသော်လည်း
ထိုဘာသာစကားများတွင်
စာတတ်မြောက်မှုသည် ပိုမိုနည်းပါသည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူများ သည် နေရာပြောင်းရွှေ့နေရသူများ၏ ဘာသာစကား စွမ်းရည်အပေါ် နားလည်မှု လွဲနေကြသည်

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသူ
တော်တော်များများသည် ပြောဆိုသော
ဘာသာစကားများ၏ပျံ့နှံ့မှု နှင့်
၎င်းတို့ကြားတူသည့်အချက်များ နှင့်
ကွဲပြားသည့် အချက်များကို မှားယွင်းစွာ
နားလည်ထားကြသည်။

ရှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းက ရိုဟင်ဂျာစကားသည်
ရခိုင်နှင့် အလားတူသည်ဟု လည်းကောင်း

7 JIPS ၏စာတတ်မြောက်မှုတိုင်းတာချက်မှာ
မည်သည့်ဘာသာစကားဖြင့်မဆို
ရိုးရှင်းသောဝါကျတစ်ခုကို နားလည်စွာ
ဖတ်နိုင်ရေးနှင့်စွမ်းရည်ကြောင့် ကိုယ်တိုင်အစီရင်ခံထား
ချက်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ TWB ၏ အွန်လိုင်းစစ်တမ်းတွင်
သုံးနှုန်းထားသော စကားလုံးများနှင့် အနည်းငယ်
ကွာခြားသည် ("သင့်အမြင်တွင်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ
စခန်းများတွင် နေထိုင်နေသော ရိုဟင်ဂျာ
ရွှေ့ပြောင်းခြင်းခံထားရသူများ၏ ရာခိုင်နှုန်းမည်မျှသည်
အောက်ပါ စာဖြင့်ရေးသားထားသောဘာသာစကားကို
နားလည်သနည်း။")

ကျော့ဘဇားရှိ ရိုဟင်ဂျာ ဒုက္ခသည်များ၏
မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ခွာမီ
အခြေအနေများကို ပြန်လည်
မှတ်မိသည့်အကြောင်းများနှင့်
ပတ်သက်၍ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်တွင်
ဘာသာစကားအခက်အခဲက လူသား
ချင်းစာနာထောက်ထားရေးနယ်ပ
ယ်ကို ကျော်လွန်၍ ဆက်သွယ်မှုကို
ထိခိုက်စေကြောင်း ပြသနေပါသည်။
မေးမြန်းခံရသူတော်တော်များများက
အာဏာပိုင်များနှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင်
ဘာသာစကားအခက်အခဲရှိကြောင်းကို
အစီရင်ခံကြသည်။

ယင်းအာဏာပိုင်များမှာ အများအားဖြင့်
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ ရဲ နှင့်
စစ်တပ်အရာရှိများ ဖြစ်ကြပါသည်။
အခြေအနေများ၏ ၈၆ ရာခိုင်နှုန်းခန့်တွင်
အာဏာပိုင်များသည် မြန်မာလိုပြောပြီး
၃၉ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရခိုင်လိုပြောကာ
၃၃ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရိုဟင်ဂျာလို
ပြောပါသည်။ ရလဒ်အားဖြင့် မြန်မာ
သို့မဟုတ် ရခိုင် စကားပြောတတ်သည့်
အိမ်သားတစ်ယောက်မရှိသည့်
အိမ်ထောင်စုများတွင် အခက်အခဲ
ကြီးကြီးမားမားရှိခဲ့ကြသည်။
မေးမြန်းခံရသူများ၏
လေးဆယ့်ရှစ်ရာခိုင်နှုန်းက
"တစ်ခါတစ်ရံ"

အာဏာပိုင်များပြောသည်ကို
နားလည်သည်ဟု ပြောကြပြီး ၁၁
ရာခိုင်နှုန်းက လုံးဝနားမလည်ဟု
ပြောကြသည်။

၇၅ ရာခိုင်နှုန်းက နေရာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသူအများစုသည် ၎င်းကိုနားလည်ကြသည်ဟုလည်းကောင်း ထင်ကြပါသည်။ အမှန်စင်စစ် ဘာသာစကားနှစ်ခုသည် အပြန်အလှန် နားလည်နိုင်စွမ်းမရှိပါ။ JIPS အချက်အလက်များတွင် ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရခိုင်လိုပြောကြပြီး အမျိုးသမီးများတွင် ပိုနည်း (၂၄ ရာခိုင်နှုန်း)ပါသည်။

JIPS အချက်အလက်တွင် အမျိုးသားငယ် နှင့် အမျိုးသမီးငယ် အနည်းစုသည် ရခိုင်လိုပြောတတ်သည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

စာတတ်မြောက်မှုနှုန်းထားများအရ ကျေးလက်ဒေသများနှင့် စစ်တွေမြို့နှင့်ဝေး သည့်ဒေသများမှ ပြောင်းရွှေ့ခံရသူများသည် ရခိုင်ဘာသာစကားကို အနည်းငယ်သာ ပြောဆိုနိုင်ကြပါသည်။

အလားတူပင် ၆၂ ရာခိုင်နှုန်းက နေရာ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူအများစုသည် မြန်မာလိုနားလည်ကြသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းသည်လည်း ရိုဟင်ဂျာဘာသာစကားနှင့် ဆက်စပ်ခြင်းမရှိပါ။ အမှန်စင်စစ် JIPS က ဆန်းစစ်လေ့လာချက်တွင် ရိုဟင်ဂျာ ၂၃ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၁၂.၅ ရာခိုင်နှုန်းသော အမျိုးသမီးများသာ မြန်မာစကားပြောတတ်သည်။

အမျိုးသမီး ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သောနေရာနှင့် ယင်းနေရာတွင်ဖြစ်ပေါ်သောလှုပ်ရှားမှုများအတွက် တည်နေရာကို ညွှန်ပြသည့် ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခု။ ပုံနှင့်တကွ ဆီလျော်စွာပြသမှုက စာတတ်မြောက်မှုနည်းပါးသည့် အဖွဲ့ဝင်များအကြား နားလည်မှုကို ချောမွေ့စေနိုင်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းကို ဆွစ်ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံခြားရေးရာဌာနနှင့် ယူကေ (UK) နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနများမှ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့ထားပါသည်။ ဤအစီအရင်ခံစာထဲတွင် ဖော်ပြထားသော ထင်မြင်ချက်များကို ဆွစ်ပြည်ထောင်စု၏ တရားဝင် ထင်မြင်ချက် သို့မဟုတ် ယူကေအစိုးရ၏ တရားဝင် မူဝါဒများကို အမှန်တကယ်ထင်ဟပ်သည်ဟု မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို မှတ်ယူခြင်းမပြုသင့်ပါ။ ဤအစီအရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား အသုံးပြုခြင်း တစ်စုံတစ်ရာအတွက် ယူကေအစိုးရနှင့် ဆွစ်ပြည်ထောင်စု၌ တာဝန်မရှိပါ။

နယ်စည်းမခြားဘာသာပြန်များ (TWB) သည် ပညာဗဟုသုတအတွက် ဘာသာစကားအတားအဆီးမရှိသော ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုဆီသို့ မျှော်မှန်းပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအခြေစိုက် အကျိုးအမြတ်မယူသည့် အဖွဲ့အစည်းသည် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များအသိုင်းအဝိုင်းအား အကျိုးအမြတ်မယူအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း၊ ဒေသခံဘာသာစကား ပြန်ဆိုမှု စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ပေးခြင်းနှင့် ဘာသာစကားအတားအဆီးများကို သတိမူမိစေခြင်းအားဖြင့် လူများအား အသက်ပမာ အသိပညာဗဟုသုတများကို ၎င်းတို့၏ဘာသာစကားဖြင့် ရရှိစေရန်ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၌ (Traducteurs sans Frontières အနေဖြင့်) စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော TWB သည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း အသက်ကယ်တင်ပေးသော၊ ဘဝပြောင်းလဲပေးသော သတင်းအချက်အလက် စာလုံးရေ သန်းပေါင်းများစွာကို ဘာသာပြန်ဆိုပေးပါသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် TWBသည် ပထမဆုံး ဘေးဒုက္ခကယ်ဆယ်ရေး ဘာသာပြန်ဝန်ဆောင်မှုဖြစ်သည့် ကယ်ဆယ်ရေးစကားလုံးများ (Words of Relief) ကို ဖန်တီးခဲ့ပြီး ထိုအချိန်မှစ၍ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း အရေးအခင်းများကို တုံ့ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ဤလေ့လာမှုနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်ပိုရရှိနိုင်ရန် သို့မဟုတ် TWB မှ မြန်မာနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာ တုံ့ပြန်မှုအား မည်သို့ အထောက်အပံ့ပြုနေသည်ကို သိရှိနိုင်စေရန်၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဝက်ဆိုဒ် myanmar@translatorswithoutborders.org သို့မဟုတ် bangladesh@translatorswithoutborders.org ကို ဝင်ရောက်လေ့လာကြည့်ရှုပါ သို့မဟုတ် ဆက်သွယ်ပါ။

